

Handläggare

Eija Pohjanen, Elisabeth Forsberg Uvemo,
Annika Risel, Pernilla Lindberg,
Catharina Sackemark Larsson,
Åsa Eckhardt, Johnny Berndtsson,
Petter Bergeå, Linda Folke,
Jeanette Nyström, Åsa Härkegård,
Mikael Lindberg, Peter Fahlander,
Ingrid Olsson

Till

Utbildningsnämnden
2022-02-17

Verksamhetsberättelse 2021 för utbildningsnämnden

Förslag till beslut

1. Verksamhetsberättelse 2021 för utbildningsnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Resultatenheter och anslagsenheter för 2022 godkänns enligt avsnitt Uppföljning av ekonomi samt bilaga 1 och 4.
3. Skärholmens gymnasium upphör som skolenhet per den sista december 2021.
4. Utbildningsnämnden ansöker om budgetjustering om 41,7 mnkr för utbetalade bidrag till fristående förskolor med hög hyra, se bilaga 1.
5. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Utbildningsnämnden

Hantverkargatan 2F, Box 22049
112 52 Stockholm
Telefon, växel 08 - 508 33 000
registrator.utbildning@edu.stockholm.se

Innehållsförteckning

| | |
|--|------------|
| Sammanfattande analys | 3 |
| Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål | 9 |
| KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla | 9 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort | 9 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i | 13 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige..... | 16 |
| Kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3 | 57 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet | 61 |
| KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt | 66 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv | 66 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov | 68 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet..... | 72 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring | 72 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö..... | 74 |
| KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden..... | 78 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser | 78 |
| KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna | 79 |
| Särskilda redovisningar | 98 |
| Agenda 2030 | 98 |
| Konsekvenser av pandemin | 103 |
| Bedömning av nämndens interna kontroll | 106 |
| Redovisning av synpunkter och klagomål..... | 108 |
| Övrigt | 111 |
| Uppföljning av ekonomi..... | 115 |
| Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde..... | 120 |
| Resultatenheter | 127 |
| Investeringar | 128 |
| Analys av balansräkning..... | 129 |

Bilagor

- Bilaga 1 Obligatoriska bilagor
- Bilaga 2 Bokslutsbilagor
- Bilaga 3 Antal schablonggrundande barn och elever
- Bilaga 4 Anslagsenheter
- Bilaga 5 Nyckeltal 2021 för utbildningsnämnden
- Bilaga 6 Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala grundskolan och grundsärskolan
- Bilaga 7 Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala gymnasie- och gymnasiesärskolan
- Bilaga 8 Rapport över genomförd internkontroll
- Bilaga 9 Uppföljning arbetet med aktiva åtgärder enligt Diskrimineringslagen
- Bilaga 10 Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans medicinska och psykologiska insats samt Skolfam
- Bilaga 11 Uppföljning av dataskyddsarbete - GDPR årsrapport
- Bilaga 12 Gymnasieskolor och gymnasieområden från och med höstterminen 2021
- Bilaga 13 Patientsäkerhetsberättelse för Riksgymnasiet för rörelsehindrade, Stockholm
- Bilaga 14 Målstruktur med bedömning av måluppfyllelse

Sammanfattande analys

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Målet uppfylls delvis. Anledningen är att alla årsmål inte fullt ut uppnåtts när det gäller elevernas kunskapsutveckling, trygghet och studiero samt inflytande. I verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter har, trots pandemin, genomförts liksom en mängd andra insatser som anknyter till nämndens prioriterade områden för skolverksamheten. Samverkan och samarbete med andra förvaltningar, myndigheter och lärosäten bidrar till de goda resultaten.

Pandemin påverkade under det senaste läs- och verksamhetsåret förvaltningens arbete på många områden och på många sätt. För skolans chefer och medarbetare har arbetssituationen många gånger varit ansträngd till följd av pandemin. Skolor har även fått ägna mycket tid till att organisera för att minska smittspridningen, bidra till smittspårning och förbereda för vaccinationer. Grundskolor och gymnasieskolor fortsätter att identifiera elever som under pandemin fått ett ökat stödbehov och sätter in åtgärder som möter dessa elevers behov.

Sammantaget är betygsresultaten i årskurs 9 efter läsåret 2020/2021 på ungefär samma nivå som 2020 vilket är positivt inte minst med tanke på pandemin. För samtliga betygsmått rör det sig för årskurs 9 om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv. Andelen behöriga till yrkesprogram har ökat något till 88,4 procent medan andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat något.

För skolorna på Järvafältet syns en tydlig ökning i årskurs 9 när det gäller behörighet till gymnasiet, till 79,9 procent jämfört med 72,1 procent förra året. Meritvärdet ökade också, till 211 i år jämfört med 206 förra året.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar har minskat och är den minsta under den senaste tioårsperioden. Trendmässigt har skillnaderna minskat de senare åren, vilket i stor utsträckning förklaras av högre resultat i skolor i kvartil 4. Sammantaget är bilden dock att spridningen i resultat fortsatt är stor mellan olika grupperingar av skolor.

Från den kommunala gymnasieskolan erhöll 89 procent av avgångseleverna från ett nationellt program ett examensbevis, oberoende av när studierna påbörjades. Det är en förbättring med två procentenheter jämfört med föregående år. Den genomsnittliga betygspoängen för elever med examensbevis uppgick även detta läsår till 15,9.

Till måluppfyllelsen bidrar det stadsövergripande arbetet med tillsyn, ersättningar och samordning kring förskola. Förvaltningen har under året arbetat för att kontinuerligt samverka med och stödja stadsdelsförvaltningarna i frågor som är gemensamma för förskolan och fokuserat på att utveckla detta. Förskolerapporten har lyft fram viktiga utvecklingsområden så att alla barn i staden ska få en mer likvärdig förskola.

Utvecklingen av det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet har varit ett prioriterat område under flera år. *Program för elevhälsans arbete* har reviderats genom att syfte och målgrupper tydliggjorts, liksom hur skolorna kan arbeta med systematiskt kvalitetsarbete inom elevhälsa. Programmet syftar till att bidra till ökad kvalitet och likvärdighet för Stockholms stads elevhälsoarbete.

Stockholms stads skolor ska präglas av förtroende och respekt mellan elever och personal. Skolorna ska arbeta aktivt med att främja trygghet, studiero och arbeta mot alla sorters kränkande behandling. Den årliga rapporten om trygghet och studiero, som är en del i att följa upp arbetet på skolorna och på huvudmannanivå, ger en nulägesbeskrivning och ringar även in ett antal övergripande utmaningar för det fortsatta arbetet. Rapporten behandlades på utbildningsnämndens sammanträde i december 2021.

Totalt sett bedöms skolorna ha klarat utmaningarna under pandemin på ett positivt sätt. Lärdomar från föregående läsår har tagits tillvara och kompensatoriska åtgärder som utökad lovskola och sommarskola har bidragit till elevernas måluppfyllelse. Elevhälsan har på många skolor haft en central funktion med att ge stöd till elever med behov.

Samverkan kring barn och unga

Omfattande samarbeten pågår mellan socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen i syfte att alla barn och unga i staden ska utvecklas och nå målen med sin utbildning. Det finns också uppdrag som inkluderar samverkan med idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen samt polisen. För att skapa och sprida förebyggande föräldrakommunikation via skolan har utbildningsförvaltningen under året arbetat tillsammans med socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och polisen.

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har sett över de nu gällande riktlinjerna för samverkan mellan skolan och socialtjänsten för barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Riktlinjerna är antagna av kommunfullmäktige 2010. Förvaltningarna anser att de fortfarande är aktuella vad gäller innehållet.

Ett nytt forum för samverkan har etablerats, ett stadsövergripande samverkansmöte för stadens kommunala grundskolor och socialtjänsten i Stockholms stad. Ett första möte har genomförts där grundskolechefer och avdelningschefer inom socialtjänsten deltagit.

Förvaltningen har under året haft samverkansmöten med Region Stockholm kring frågor som rör insatser för barn med psykisk ohälsa (BUSSAM och Stockholms-BUS). Psykologer från BUP och habiliteringen har tillsammans med skolpsykologernas nätverksgrupper haft erfarenhetsutbyte i syfte att underlätta samverkan kring de elever som har behov av bedömning och behandling i Regionens regi. En ökad kunskap och förståelse om varandras verksamheter underlättar när skola och Region ska samverka runt en elev.

Under 2021 avslutades SAMS-projektet och en implementering av modellen genomfördes. Samtliga stadsdelsförvaltningar var anslutna i juni 2021.

Samarbetet med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna har fortsatt för att motverka skolfrånvaro och öka närvaron genom så kallade skolsociala team, SST.

Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och andra

Utbildningsförvaltningen samverkar aktivt med arbetsmarknadsförvaltningen på flera områden, främst inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret, för att utveckla arbetssätt och metoder till stöd för ungdomar som riskerar att hoppa av gymnasieskolan eller gå ut med ofullständiga betyg. Ett projekt syftar till att skapa övergångar till arbetsmarknaden för elever från gymnasiesärskolan. Det genomförs i samverkan mellan arbetsmarknads-, utbildnings- och socialförvaltningarna, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Årsmålen för såväl tillhandahållna platser som antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi överträffas. Antal platser i verksamhetsförlagd utbildning och för Stockholmsjobb uppnås däremot inte. Verksamheterna har haft svårt att prioritera mottagandet under pandemin.

Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Förvaltningens säkerhetsarbete har haft fokus på att förebygga hot och våld i skolorna och cirka 200 utbildnings- och övningsinsatser har genomförts. Insatserna har gällt krisledning, inbrottsprevention, säkerhetskultur, pågående dödligt våld samt incidentrapportering. Detta har skapat en högre grad av förståelse för hur säkerhetskulturen påverkar arbetsmiljön, tryggheten och studieron i skolan. Andra fokusområden har varit arbetet för en narkotikafri skolmiljö och att försvåra rekrytering av unga till kriminell verksamhet.

Arbetet med att stävja fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet inom staden har utvecklats under året genom kontroll av fristående huvudmän för förskola, kontroll av ersättning till andra skolhuvudmän (fristående och andra kommuner) samt intern kontroll.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden sammantaget delvis uppfyllt inriktningsmålet. Denna bedömning skiljer sig från tertialrapport 1 och 2, då prognosen var att målet skulle uppfyllas helt. Orsaken är att förvaltningen, trots stödinsatser till skolorna, inte uppnår årsmålen för fullmäktiges indikatorer om klimatpåverkan under mål 2.5 Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.

Förvaltningen är en del av stadens servicekedja för privata etableringar av pedagogisk verksamhet eller tillhandahållande av samhällsfastigheter. Förvaltningen deltar i det forum som hålls mellan servicekedjans förvaltningar och har utsett en så kallad etableringslots. En god dialog med upphandlade leverantörer är en viktig del i arbetet för ett gott näringslivsklimat. Förvaltningen har genomfört marknadsdialog med leverantörer och branschorganisationer inför upphandlingar och inom ramen för löpande avtalsuppföljning.

Insatserna när det gäller såväl långsiktig skollokalplanering som att utnyttja befintliga lokaler effektivt påverkar måluppfyllelsen i positiv riktning. Den samverkan som pågår med främst stadsledningskontoret och SISAB, samt övriga förvaltningar inom ramen för SAMS,

Samordnad skolplanering i Stockholm, är nödvändig för att uppnå målen om ändamålsenliga och kostnadseffektiva skollokaler. En minskning prognostiserats av antalet elever i vissa skolor, spritt över staden, vilket påverkar planeringen av ny- och utbyggnadsprojekt både i tid och storlek, och ökar behovet av ett effektivt nyttjande av befintliga lokaler. Det påverkar också samplaneringsprojekt med idrottsförvaltningen.

Förvaltningen har tillsammans med idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen medverkat i uppdraget att utreda ansvarsfördelningen inom staden för att tillgängliggöra skollokaler för föreningslivet. Efterfrågan från kultur- och föreningslivet på lokaler i befintliga skolor bedöms i dagsläget till stora delar vara tillfredsställt.

Vid nyproduktion av skolor behöver förvaltningarna ha tidig dialog kring möjligheten att tillgängliggöra lokaler för uthyrning. Utbildningsnämnden ansvarar då för att lokaler är avskilda för uthyrning. Idrottsnämnden ansvarar för passersystem. Kulturnämnden ansvarar för att bedöma behovet av att tillgängliggöra lokaler för uthyrning. Kulturskolan vill öka sin verksamhet i skolornas lokaler i syfte att göra kulturskolans verksamhet mer tillgänglig för barn och unga. Samarbetet mellan kulturskolan och utbildningsförvaltningen har därför intensifierats.

Trots stora stödinsatser i form av klimatsmarta menyer, utbildningsinsatser samt uppföljning uppnås inte klimatmålen. Förvaltningen har, tillsammans med serviceförvaltningen, medverkat vid träffar med producenter av livsmedel för att påverka utbudet på nuvarande livsmedelsavtal. Ett avtal som speglar miljömålen ger verksamheterna förutsättningar att nå målen i ”Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat”.

Inom naturskoleverksamheten har ett tydligare fokus lagts på de globala hållbarhetsmålen i såväl undervisningen som i kompetensutvecklingen. Ett samarbete har knutits med miljöförvaltningen kring en kompetensutvecklingsinsats för lärare. Ett arbete har påbörjats för att öppna en ny naturskola.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Målet uppfylls helt. Nämndens ekonomiska utfall visar ett överskott mot budget om 301,8 mnkr efter resultatfonder. Resultatet före resultatfonder är ett överskott om 438,7 mnkr.

| Utfall jämfört med budget Driftverksamhet, mnkr | Budget | Bokslut | Avvikelse |
|---|-----------------|-----------------|---------------|
| Summa kostnader | 23 001,6 | 22 822,8 | 178,9 |
| Drift och underhåll | 22 881,6 | 22 707,0 | 174,6 |
| Kapitalkostnader | 120,1 | 115,8 | 4,3 |
| Summa intäkter | -2 678,5 | -2 938,4 | 259,9 |
| Netto | 20 323,1 | 19 884,4 | 438,7 |
| Ingående resultatfond från 2020 | | | 601,7 |
| Resultatöverföring till 2022 | | | -738,6 |
| Nettoutfall efter resultatfond | | | 301,8 |

| Investeringsverksamhet, mnkr | Budget | Bokslut | Avvikelse |
|------------------------------|--------|---------|-----------|
| Investeringsutgifter | 127,0 | 85,9 | 41,1 |

Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Omfattande strategiska och långsiktiga åtgärder för kompetensförsörjning och kompetensutveckling har genomförts under året. Det gäller medarbetare inom såväl den egna regins grundskole- och gymnasieskoleverksamhet som stadsdelsnämndernas och enskilda huvudmäns förskola. Åtgärderna speglas inte i någon indikator men de är av allra största vikt för att upprätthålla kvaliteten i verksamheterna.

Åtgärder för att utveckla och behålla, attrahera, rekrytera och introducera medarbetare innefattar bland annat att

- sprida positiva bilder av läraryrket och locka fler till att arbeta i Stockholms stad,
- inrätta en vikariepool i egen regi för att underlätta för skolorna att rekrytera,
- utbilda kring kompetensbaserad rekrytering och utveckla typannonser,
- i samarbete med serviceförvaltningen erbjuda rekryteringsstöd vid rekrytering av lärare,
- fortsätta att stärka och utveckla introduktionen för nyanställda medarbetare,
- erbjuda karriärvägar och utvecklingsmöjligheter för lärare,
- rikta information och stöd till anställda obehöriga lärare,
- samverka med lärosäten,
- erbjuda kompetensutveckling och professionsstärkande insatser för olika yrkesgrupper,
- ledarutveckling och stöd till rektorer och skolledare,
- ST-läkarutbildning för skolläkare,
- fortsatt arbete för att utveckla den organisatoriska och sociala arbetsmiljön,
- öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget,
- arbeta för att främja lika rättigheter och möjligheter på arbetet och förhindra diskriminering, och
- genomföra ett stort antal andra insatser för kompetensförsörjning och kompetensutveckling för medarbetare inom förskola, grundskola och gymnasieskola.

Förvaltningen har fortsatt att ge ett strategiskt och operativt stöd inom arbetsmiljö- och arbetsrättsområdet till förvaltningens chefer.

Förvaltningen har trots pandemin i årets medarbetarenkät ökat AMI (Aktivt Medskapande-index) från AMI 79 till AMI 80. Även index Bra arbetsgivare förbättrades, från 83 till 84. Svarefrekvensen steg till 86 procent, en ökning med sju procentenheter från föregående år.

Sjukfrånvaron har sedan mars minskat successivt och utfallen för sjukfrånvaroindikatorerna är bättre än årsmålen. Allt fler blev vaccinerade mot covid-19 och smittspridningen avtog under året. Före jul kunde dock på nytt en ökning av smittspridningen konstateras.

Upphandling och inköp

En rad upphandlingar har genomförts, bland annat har ramavtal för skolornas behov av NO-utrustning samt trygghetskameror tecknats. Förvaltningen har deltagit i serviceförvaltningens upphandlingar exempelvis för hämtning av verksamhetsavfall, läromedel, storköksutrustning

samt upphandlingskonsulter. Förvaltningen har också deltagit i stadens kategoriarbete för livsmedel och måltider, lokalvård, inredning samt vitvaru- och storköksutrustning.

Förvaltningen har systematiserat avtalsuppföljningen i syfte att minimera risken för otillåtna direktupphandlingar och identifiera avtalsområden där ramavtal saknas och därför behöver upphandlas.

Lokaleffektivitet

Arbetet med att öka gymnasieskolans lokaleffektivitet har fortsatt. Förvaltningen har gjort en översyn av lokalutnyttjandet på sex gymnasieskolor. Förslag har tagits fram för hur lokalutnyttjandet kan effektiviseras och tydligare kopplas till skolornas uppdrag. Det löpande arbetet med att se över behovet och nyttjandet av tomställda och vakanta skollokaler har resulterat i att förvaltningen har god kontroll och minimerar tomställningshyror.

Förvaltningen har genomfört en översyn av möjliga åtgärder för att sänka kostnaderna för evakuering i samband med SISAB:s underhåll. SISAB ska redovisa tidpunkten för evakuering i form av ett intervall i stället för ett specifikt årtal. På så sätt förbättras förutsättningarna för utbildningsförvaltningen att åstadkomma en mer effektiv och samordnad planering av skolors evakueringsbehov.

Förvaltningen deltar i det stadgemensamma arbetet för fler externa fastighetsägare (av skollokaler), som syftar till att begränsa stadens behov av investeringar.

IT-förvaltning

Ett flertal förbättringar i användargränssnittet för skolplattformens mobilapplikation för vårdnadshavare har genomförts, bland annat tydligare navigeringsmenyer och genvägar till funktioner som används ofta. Arbetet har fortgått med att se över restkrav för skolplattformen för att säkerställa att kraven fortfarande är prioriterade och relevanta för verksamheternas nuvarande behov. Under hösten har en förstudie påbörjats inför kommande upphandlingar av de moduler inom skolplattformen vars avtal löper ut under 2023 och 2024.

Arbete med ramavtalsupphandling för Digitala Enheter som ska användas i it-leveransen från Fujitsu har genomförts tillsammans med stadsledningskontoret. Planering har påbörjats inför utbyten av drygt 100 000 digitala enheter som kommer att genomföras kommande två år.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt









Verksamhetsförlagd utbildning och Stockholmsjobb



Verksamhetsförlagd utbildning är en väsentlig del i det strategiska arbetet för att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen i förskolor och skolor i staden. Under 2021 genomförde sammanlagt 3 298 lärarstudenter sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i stadens skolor (vårterminen 1 676, höstterminen 1 622). Förvaltningen samordnar placeringar i såväl fristående som kommunala verksamheter.

En utvärdering riktad till lärarstudenter som genomför sin sista VFU-period har genomförts under året. Av denna framgår bland annat att den verksamhetsförlagda utbildningen är mycket uppskattad och att handledningen är till stor hjälp. Förvaltningen har under året informerat samtliga grundskole- och gymnasierectorer om VFU som ett led i arbetet med likvärdig och kvalitativ VFU.


Under 2021 har förvaltningen i samverkan med lärosätena Stockholms universitet och Södertörns högskola fortsatt arbetet med att öka koncentrationen av lärarstudenter och VFU-handledare till de förskolor och skolor som är kopplade till den nya organisationsmodellen (Centrum för professionsutveckling och klusterorganisation). Förvaltningen har i samverkan med lärosätena genomfört seminarier för VFU-handledare och startsmöten för VFU-ansvariga. Ett flertal handledarutbildningar har genomförts och fler är planerade inför 2022. Stödmaterialet för VFU-verksamheten har utvecklats och blivit ett centralt och övergripande dokument för likvärdig VFU i staden.

Verksamheterna har haft svårt att prioritera mottagande till Stockholmsjobb under pandemin. Utfallet har under hösten förbättrats i förhållande till tertialrapport 2 då det var 59.

| Kommunfullmäktiges indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|--|----------------|-----------------------|----------------------------|----------------|-------------|-------------------|---------|
|   Antal tillhandahållna platser för feriejobb | 393 st | | | 372 | 300 st | Tas fram av nämnd | VB 2021 |
|   Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb | 70 st | | | 90 | 80 st | Tas fram av nämnd | VB 2021 |
|   Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning | 3 298 st | | | 3 311 | 3 500 | Tas fram av nämnd | VB 2021 |
|   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi | 80 st | 39 st | 41 st | 79 st | 74 st | 9 000 st | VB 2021 |

| Kommunfullmäktiges aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|------------|------------|-----------|
|   Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna revidera riktlinjerna för det kommunala aktivitetsansvaret | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |

Nämndmål: Alla stadens ungdomar studerar eller arbetar

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla elever i gymnasieskolan fullföljer sin utbildning, fortsätter att studera i eftergymnasiala utbildningar eller börjar arbeta. Alla elever från grundskolan som inte sökt till gymnasiet identifieras, kontaktas, erbjuds och tackar ja till en utbildningsplats eller plats i en motivationsskapande verksamhet anpassad till ungdomens förutsättningar, behov och intressen. Efter den motivationsskapande verksamheten går ungdomen vidare till utbildning eller arbete.

Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen

Kommunala aktivitetsansvaret, KAA

Förvaltningen har under året fortsatt att samverka med arbetsmarknadsförvaltningen för att utveckla arbetssätt och metoder till stöd för ungdomar som riskerar att hoppa av gymnasieskolan eller gå ut med ofullständiga betyg. Samverkan har skett kring förstudien Skolavhopp Järva, projekt Utvecklat stöd för unga samt projekt Studiesluss. Projekten bedrivs inom ramen för det sedan tidigare påbörjade utvecklingsarbetet med det kommunala aktivitetsansvaret.

Fokus Unga samordnar kommunens aktivitetsansvar inom Stockholms stad, arbetet sker i samverkan med utbildningsförvaltningen.

Totalt 7 087 ungdomar (3 326 kvinnor och 3 762 män) omfattades under januari-november 2021 av KAA, vilket är 1 365 färre än under motsvarande period föregående år. Tidigare har antalet ungdomar i KAA legat stabilt i relation till befolkningsökningen i samma åldersgrupp. Detta gäller dock inte de två senaste åren, vilket kan ha flera förklaringar:

- Antalet ungdomar som studerar utomlands, och som då fångas upp av KAA, är färre då de valt att vara kvar i gymnasieskolor i Sverige.
- Ett ansträngt läge på arbetsmarknaden kan innebära att färre valt att avbryta sina studier och 2021 studerar 1 000 fler ungdomar än föregående år i länets gymnasieskolor.
- Fler unga har fått behörighet till gymnasieskolan i höst, vilket kan innebära att färre hamnar i KAA direkt efter årskurs 9.
- Det har skett ett utvecklingsarbete kring att informera unga om möjligheten att ansöka till komvux för de som avslutar gymnasieskolan med ofullständiga betyg. Samtliga ungdomar i åldern 19–21 år fick ett direktadresserat brev från vuxenutbildningen under augusti. Där informerades det även om det kommunala aktivitetsansvaret.
- Det kan vara en effekt av att Barn- och elevregistret (BER) fortsatt förbättrats och identifierar rätt målgrupp.

Totalt 659 ungdomar skrevs ut efter stöd, vilket är något färre än 2020 (747). 328 personer (49,7 procent) gick vidare till studier (43,9 procent 2020) och 112 till arbete (oförändrat mot 2020). Resterande avslutade utan känd sysselsättning. Situationen på arbetsmarknaden under hela första halvåret 2021 har inneburit svårigheter för målgruppen att konkurrera med övriga sökande.

Förstudie Skolavhopp Järva

Förstudien Skolavhopp Järva genomfördes mellan februari och november 2021 i samverkan mellan utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen och var delvis finansierad av Europeiska Socialfonden (ESF). Förstudien syftade till att ge Stockholms stad fördjupad kunskap om orsaker till Järvaelevers avhopp från gymnasieskolan. Arbetsgruppen har tagit del av statistik, rapporter och elevers erfarenheter i form av intervjuer. Resultatet ger en förståelse för och bekräftelse av ungdomarnas behov av stöd vid övergången från grundskola till gymnasieskola, både i ansöknings- och övergångsprocessen, men också i mottagandet på gymnasieskolan. I förstudierapporten ges även förslag på utvecklingsområden och kompletterande åtgärder som kan genomföras för att möta målgruppens behov. ESF godkände förstudien den 30 november. Arbetet med att presentera förstudien och att ta fram en plan för implementering har påbörjats och fortsätter under 2022.

Utvecklat stöd för unga

Under hösten 2020 beviljades arbetsmarknadsförvaltningen finansiering från Europeiska Socialfonden för projektet Utvecklat stöd för unga. Projektet påbörjades i februari 2021 och genomförs i samverkan med utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna i Järvaområdet. Kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen medverkar också i projektet. Genomförandet beräknas pågå fram till den 31 januari 2023.

Stöd och vägledning för att fler unga ska studera

Förvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen har gemensamma uppdrag i insatserna Ungvux, Studiesluss samt slussplatser. Andra gemensamma aktiviteter har bestått av utskick till unga utan studieplats med information om ansökningsperioder till gymnasieskolorna och deltagande i informationsträffar med personal från grund- och gymnasieskolor som målgrupp.

Under år 2021 har 102 unga utan studieplats (2020: 103) beviljats dispens till komvux och anmälts till insatsen Ungvux.

I projekt Studiesluss har förvaltningen under 2021 samarbetat med arbetsmarknadsförvaltningen kring 15 ungdomar. Målet med insatsen är att ungdomar som står långt ifrån studier ska förberedas för studiestart. Förvaltningen stöttar med studie- och yrkesvägledare i vidaregången till gymnasieskola och komvux. Resultatet av insatsen är att 10 deltagare har gått vidare till studier, 1 deltagare har gått vidare till arbete. Av resterande 4 har 3 valt att avsluta av personliga skäl och 1 är fortsatt pågående i insatsen.

Under läsåret 2021/2022 erbjuds 90 slussplatser. Förvaltningen ansvarar för ansökningar till totalt 90 platser inom introduktionsprogrammen individuellt alternativ och yrkesintroduktion på fem gymnasieskolor. Utöver dessa 90 finns även 20 slussplatser som är avsedda för

språkintröduktion. Start Stockholm ansvarar för placeringen. Under hösten 2021 placerades 20 ungdomar på slussplatser (2020:16). Antalet placerade ökar under läsåret, i takt med att kommunala aktivitetsansvaret får kontakt med ungdomar i det uppsökande arbetet.

Individuellt alternativ flexibelt lärande är ett program för elever folkbokförda i Stockholms stad som är inskrivna på högskoleförberedande program och som har omfattande behov av individuella anpassningar. Programmet finns på Thorildsplans gymnasium och Norra Reals gymnasium. Totalt erbjuds 45 platser, fördelat på 20 platser på Thorildsplans gymnasium och 25 på Norra Reals gymnasium. Under höstterminen 2021 är totalt 16 elever inskrivna på Thorildsplans gymnasium och 18 elever på Norra Reals gymnasium. Under 2021 har åtta ungdomar vägletts till programmet.

Under 2021 har studie- och yrkesvägledningen på den centrala förvaltningen fortsatt att möta och stödja unga utan studieplats samt samarbetspartners, både digitalt och i fysiska möten. Medarbetarna har deltagit både i den digitala gymnasie-mässan och den fysiska gymnasie-särskole-mässan där man erbjuder studie- och yrkesvägledning och information om antagning.

Projektet Bron - gymnasiesärskolan

Projektet Bron, som ingår i ESF-projektet "Rätt stöd för mig", syftar till att skapa övergångar till arbetsmarknaden för elever från gymnasiesärskolan och deltagare inom daglig verksamhet. Projektet genomförs i samverkan mellan arbetsmarknads-, utbildnings- och socialförvaltningarna, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Projektet Bron har under året arbetat med fyra gymnasiesärskolor i Stockholms stad. I samverkan med skolledning och personal har det säkerställts att alla som vill erbjuds feriearbete, en utvecklande APL-plats och stöd till fortsatta studier eller arbete. Varje elev har fått en individanpassad planering där intresse, motivation, möjligheter och hinder har kartlagts tillsammans med eleven. Projektet har hittills arbetat med totalt 77 elever, varav 33 har avslutats. Av de 33 avslutade deltagarna har 11 gått till arbete, 9 till studier, 5 till daglig verksamhet och 8 till övriga avslutsorsaker.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Målet bedöms uppfyllas helt i förhållande till utbildningsnämndens uppdrag. Förvaltningens säkerhetsarbete har haft fokus på att förebygga hot och våld i skolorna och cirka 200 utbildnings- och övningsinsatser har genomförts. Insatserna har gällt krisledning, inbrottsprevention, säkerhetskultur, pågående dödligt våld samt incidentrapportering. Detta har skapat en högre grad av förståelse för hur säkerhetskulturen påverkar arbetsmiljön, tryggheten och studieron i skolan.

Arbetet med att stävja fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet inom staden har utvecklats under året genom kontroll av fristående huvudmän för förskola, kontroll av ersättning till andra skolhuvudmän (fristående och andra kommuner) samt intern kontroll.

Nämndmål: Skolan är en trygg och säker plats för elever och medarbetare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förebyggande arbete tillsammans med vårdnadshavare, socialtjänst och polis minskar bakgrundsorsaker till brott och otrygghet. Förebyggande säkerhetsarbete och krishantering organiseras så att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del i den ordinarie verksamheten med ständiga förbättringsåtgärder och leder till säkerhet och trygghet för elever och medarbetare.

Stöd till skolornas arbete med säkerhet och trygghet

Förvaltningens säkerhetsarbete har under året haft fokus på att förebygga hot och våld i skolorna. Under 2021 har förvaltningen genomfört cirka 200 utbildnings- och övningsinsatser riktade till skolor. Insatserna har behandlat områdena krisledning, inbrottsprevention, säkerhetskultur, pågående dödligt våld (PDV) samt incidentrapportering (KIA). Förvaltningen har också tagit fram olika övningar som används för utbildnings- och övningsplan på skolorna, samt även agerat operativt på mer akuta händelser. Trygghets-appen CoSafe har introducerats och erbjuds alla skolor i staden.

De utbildnings- och övningsinsatser som genomförts har skapat en högre grad av förståelse för hur säkerhetskulturen påverkar arbetsmiljön, tryggheten och studieron i skolan. Många skolor har fått en större trygghet i krisledningsarbetet. Efterfrågan på stöd, övning och utbildning är fortsatt hög.

Utbildningarna i inbrottsprevention, samt att skolorna har ökat andelen inköp av säkerhetsklassade skåp för IT-utrustning, har bidragit till att inbrotten på skolorna har halverats under 2021.

Andra fokusområden har varit arbetet för en narkotikafri skolmiljö och att försvåra rekrytering av unga till kriminell verksamhet. Arbetet med narkotikasök med polishundar initierades under 2021 med besök i fem skolor. Intresset från skolorna är stort och under 2022 kommer metoden att utökas.

Försäkringsärenden har följts upp löpande under året i nära samarbete med S:t Erik försäkring. Arbetet har lett till att ekonomiska medel återförts till verksamheten. Det systematiska brandskyddsarbetet håller generellt en hög nivå på skolorna vilket resulterar i låga utgifter kopplat till försäkringsärenden gällande brand.

Informationssäkerhet och dataskydd

Förvaltningen har informerat i flera olika kommunikationskanaler om de obligatoriska utbildningarna inom informationssäkerhet och dataskydd för att nå medarbetare och få fler att genomföra dessa. Arbetet i samordningsfunktionen (förvaltningsövergripande organisation) för informationssäkerhet och dataskydd har utvecklats genom kompetensutvecklingsinsatser och tydliggörande av rutiner och intern kommunikation inom området.

Arbetet med att efterleva konsekvenserna av EU-domstolens dom i Schrems II-målet har fortsatt under året genom inventering och analyser samt genomförda riskanalyser för de tredjelandsöverföringar som sker inom nämndens område. Särskild bevakning rörande utvecklingen av Microsofts tjänster har skett. Förvaltningen följer utvecklingen av bland annat eSAM och Sveriges Kommuners och Regioners (SKR) rekommendationer. Tillsammans med övriga kommuner inom kommunförbundet Storsthlm har arbetet med att ta fram personuppgiftsbiträdesavtal för den gemensamma gymnasieantagningen och Ungdoms- och elevdatabasen fortsatt.

Under året har arbete pågått med att ta fram ytterligare vägledningar och stödmaterial för nämndens verksamheter som använder sig av kamerabevakning.

För skolplattformen har förbättringar gjorts kopplat till objektförvaltningens arbete med informationssäkerhet och riskhantering. Bland annat har rutiner för arbetet med löpande risk- och konsekvensanalyser, för att säkerställa att dataskyddsförordningen och informations-säkerhet efterlevs, förtydligats och införts. Under året har potentiella personuppgiftsincidenter undersökts och vid behov hanterats enligt förvaltningens rutiner. Bilaga 11 innehåller en uppföljning av dataskyddsarbetet.

Som ett led i säkerhetsarbetet har systematiska penetrationstester genomförts i ett flertal av skolplattformens delsystem för att identifiera eventuella sårbarheter och åtgärda dessa.

I avsnitt 1.3.1 berörs digitalisering i skolan och i avsnitt 3.2 berörs IT-förvaltning.

Redovisning av särskilda insatser i trygghetsarbetet

I verksamhetsberättelsen ska förvaltningen särskilt redovisa arbetet med att stävja fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet inom staden. Fokus ska ligga på hur och inom vilka områden arbetet har utvecklats under året.

Kontroll av ersättning till andra skolhuvudmän

Förvaltningen har i uppdrag att stärka utbildningsnämndens motståndskraft mot fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet. Som ett led i detta arbete har en tjänst som verksamhetscontroller med inriktning mot internkontroll inrättats vid enheten för ersättning och skolplikt. Enheten ansvarar för nämndens hantering av ersättningar till andra skolhuvudmän. Arbetet har initialt inriktats på att analysera och genomlysna det befintliga arbetet med internkontrollen avseende ersättningar till andra huvudmän. Därtill har flera avvikelsetredningar redan kunnat genomföras. Utredningarna har utmynnat i återkrav av utbetalda medel, och vid ett tillfälle en polisanmälan.

Intern kontroll

Även nämndens interna kontroll av de egna verksamheterna är en del i arbetet med att förhindra och upptäcka oegentligheter. Den interna kontrollen redovisas under en särskild rubrik. Internkontrollen har utvecklats under 2021 med fokus på ekonomi, personaladministration, avtal och upphandling samt beslut efter delegation.

Kontroll av fristående huvudmän för förskola

Förvaltningen gör inom ramen för sitt myndighetsuppdrag avseende fristående förskolor ett flertal kontroller av nya och befintliga huvudmän. Inom både tillståndsprövningen och tillsynen kontrolleras samtliga representanter för huvudmannen, såsom ägare och styrelse, gentemot belastningsregistret. Förvaltningen gör en bedömning av huruvida dessa personer är lämpliga och har insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Det görs också en kontroll av huvudmannens ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten. Under 2021 har förvaltningen utökat och förfinat den ekonomiska kontrollen, genom att bland annat anställa en ekonom för att ta fram solida underlag till en ekonomisk bedömning.

Inom ramen för tillsynen kontrolleras antalet personal och dess anställningsformer, liksom att förskolans närvarande barn stämmer med antalet inskrivna barn. Detta för att det inte ska vara möjligt att erhålla ersättning från kommunen för fler barn än vad som faktiskt är på förskolan. De kontroller som hittills har gjorts visar inte på några diskrepanser mellan inskrivna barn och närvarande barn som kan tolkas som ett uppsåtligt agerande för att tillskansa sig otillåten ersättning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

◆ Uppfylls delvis

Målet uppfylls delvis. Anledningen är att alla årsmål inte fullt ut uppnåtts när det gäller elevernas kunskapsutveckling, trygghet och studiero samt inflytande. I verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter har, trots pandemin, genomförts som planerat liksom en mängd andra insatser som anknyter till nämndens prioriterade områden för skolverksamheten. Samverkan och samarbete med andra förvaltningar, myndigheter och lärosäten bidrar till de goda resultaten.

Nämndmål: 1.3.0 Alla förskolor i staden ska erbjuda en utbildning och undervisning med god kvalitet som gynnar barnens lärande och utveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den långsiktiga effekten av förvaltningens arbete med samordning, uppföljning, tillsyn och utveckling av stadens förskolor är att barn i Stockholm ges en ökad likvärdighet i förskola och pedagogisk omsorg med god kvalitet i enlighet med nationella och kommunala styrdokument.

Förvaltningen bedömer att arbetet med tillsyn, ersättningar och samordning bidrar till de förväntade resultaten och därmed till en positiv utveckling mot nämndmålet. Förvaltningen har under året anpassat sig till omständigheterna och fortsatt utvecklat de digitala arbetsätten. Tillsynen av fristående förskolor och pedagogisk omsorg har skett genom tillsyn på distans. Trots pandemin, men tack vare ett effektivt användande av digitala medier har frekvensen i den regelbundna tillsynen kunnat upprätthållas och fler tillsyner än förväntat har kunnat genomföras. De genomförda tillsynerna visar att den förändrade lagstiftningen som gäller ägarprövning ger utfall.

Förvaltningen har under året arbetat för att kontinuerligt samverka med och stödja stadsdelsförvaltningarna i frågor som är gemensamma för förskolan och fokuserat på att utveckla detta. Förskolerapporten har lyft fram viktiga utvecklingsområden så att alla barn i staden ska få en mer likvärdig förskola.

Förvaltningen har säkerställt likvärdig information över staden och även varit ett stöd i pandemin för de kommunala förskolorna. De samverkansforum som förvaltningen ansvarar för har genomförts kontinuerligt under året. Stöd till kommunala förskolor i form av utvärdering av kommunala förskolor har genomförts i digital form under våren. Förvaltningen anser att de aktiviteter, insatser och uppdrag som har genomförts bidrar till huvudmännens kompetensförsörjning, kompetensutveckling och systematiska kvalitetsarbete.

Godkännande av fristående förskolor och rätt till bidrag för pedagogisk omsorg

Totalt har staden genom nya ansökningar och permanenta utökningar fått ett tillskott av 265 platser för barn upp till 6 år. Under året har 22 verksamheter (förskola eller pedagogisk

omsorg) upphört eller lagts vilande, vilket medfört att antalet platser i staden minskat med 268 platser. Detta ger ett netto på -3 platser i fristående förskola eller pedagogisk omsorg. Detta har som helhet inte haft någon negativ påverkan på tillgången till förskoleplatser eftersom antalet barn i förskoleålder har sjunkit och staden har god tillgång på förskoleplatser. Staden har fått tillskott av 300 platser i friliggande fristående fritidshem.

Antal ansökningar (antal ärenden) förskola och pedagogisk omsorg

| Nystart | Permanent utökningar | Lokalbyte | Bolagsbyten | Vilande/upphör |
|-------------------|----------------------|-----------|-------------|-------------------|
| 14 (12 fsk, 2 po) | 2 (2 fsk, 0 po) | 4 | 17 | 21 (2 fsk, 19 po) |

fsk = förskola, po = pedagogisk omsorg

Arbetet har kunnat fullföljas med vidtagna försiktighetsåtgärder, till exempel vid lokalgranskningar och intervjuer. Alla inkomna ansökningar under året har hanterats inom fyra månader från datumet då ansökan blev komplett.

Sedan den 1 januari 2021 tar förvaltningen ut en avgift för ansökningar om att bedriva en ny fristående förskola eller fritidshem i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i november 2020.

Förvaltningen har inte kommit vidare i arbetet med att digitalisera ansökningsförfarandet inom myndighetsuppdraget för förskoleverksamheten. Inte heller har användandet av digital signering kommit i gång på ett sådant sätt som planerat. Däremot har andra effektiviseringar gjorts på området, som till exempel uppdatering av blanketter och andra mallar, förenklad delgivning med mera.

Tillsyn av fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg, fristående friliggande fritidshem och annan fritidsverksamhet

Nämnden har tillsynsansvar för över cirka 450 fristående förskolor, 120 enskild pedagogisk omsorg samt 18 friliggande fristående fritidshem och annan fritidsverksamhet. Utgångspunkt för tillsynen är de nationella styrdokumenterna (läroplan och skollag) liksom stadens egna riktlinjer. Tillsynen är en viktig del av förvaltningens agenda 2030-arbete då den bidrar till likvärdig utbildning för alla barn.

Tillsynen har under 2021 fokuserat på huvudmännens ansvar för utbildningen, i syfte att på ett effektivare sätt få till stånd positiva förändringar i verksamheterna. Förvaltningen har utvecklat tillsynsprocessen bland annat genom att kontinuerligt uppdatera intervjuunderlaget. Under året har underlaget utökats med frågor kring bland annat personalens kompetens i svenska språket.

| | Antal påbörjade nya tillsynsärenden |
|------|-------------------------------------|
| 2020 | 107 |
| 2021 | 129 |

Det förändrade arbetssättet med digitala tillsyner som fortsatt under hela 2021 har fungerat bra. Vid årets slut hade 129 tillsyner påbörjats, 29 fler än målet. Motsvarande antal under 2020 var 107 tillsynsärenden. Det ökade antalet beror till stor del på att digitala tillsyner är mer tidseffektiva än tillsyner med fysiska besök. Samtliga tillsynsbeslut som innehåller brister följs upp efter cirka tre månader. Målet har varit att 90 procent av besluten ska fattas inom 12 veckor från intervjudatum, vilket har uppfyllts under året. Huvudmännen har vid tillsynsbesöken uttryckt att de digitala tillsynerna fungerat bra.

Det är inte någon större skillnad mellan åren vad gäller bristerna i förskolorna och en analys av tillsynsbesluten visar att digitala intervjuer ger i huvudsak fullgott underlag för beslut. Diskussioner om hur arbetssättet vid tillsyn kan utvecklas efter pandemin har påbörjats och arbetssätt för differentierad/behovsprövad tillsyn beräknas att provas under 2022.

Arbete för att utveckla tillsynsformen egenkontroll pågår med syftet att egenkontrollen ska kunna användas som prioriteringsunderlag för kommande tillsyner, att stärka underlag vid beslut i tillsynsärenden samt utgöra ett jämförbart underlag vid framtagandet av förskolerapporten.

De olika tillsynsformerna:

- *Tillsynsbesök och beslut*

Genomförs av två utredare och omfattar dokumentstudier, besök, intervjuer och analys av insamlat material i rapport och beslut. Tillsynerna har genomförts digitalt. Vid behov har också fysiska besök gjorts.

- *Egenkontroll*

Den totala svarsfrekvensen i Egenkontroll 2021 var 91 procent. Det var 420 av 452 fristående förskolor som skickade in egenkontrollen. Motsvarande siffra för pedagogisk omsorg var 95 svar av 112 utskick. Det finns tre Allmänna förskolor och alla skickade in egenkontrollen. En kortfattad redogörelse för resultatet ges i 2021 års förskolerapport.

- *Anmälningar mot fristående förskolor*

Förvaltningen har tagit emot 42 anmälningar fram till den 21 december 2021. Det är i stort sett samma antal som 2020 (45). En del av anmälningarna har likt året innan handlat om bemanning och öppettider kopplat till de särskilda omständigheter som råder under pandemin. I två ärenden har anmälan lett till att förvaltningen beslutat om fullständig tillsyn av förskolan. I fyra ärenden har förvaltningen konstaterat brist och förelagt huvudmannen att åtgärda bristen. I 13 ärenden har förvaltningen beslutat om att överlämna anmälan till förskolans huvudman för utredning och åtgärder, vilket kan jämföras med 18 ärenden 2020.

En anledning till färre antal anmälningar de senaste två åren (42 respektive 45 jämfört med cirka 80 anmälningar tidigare år) kan vara förvaltningens förbättrade tillsyn av huvudmannens klagomålshantering. Detta gäller både huvudmannens plikt att informera om att anmälan i första hand ska skickas till huvudmannen och att huvudmannen har en rutin för att utreda anmälningar. På så sätt hamnar fler ärenden hos huvudmannen i första hand. Det kan även

konstateras att av de anmälningar som kommit in till förvaltningen och som skickats vidare till huvudmannen för utredning/åtgärder så återkom inte något ärende till förvaltningen. Huvudmannen verkar därmed kunna utreda och åtgärda majoriteten av anmälningarna inom ramen för sin klagomålshantering bättre än tidigare. De ärenden som handlat om pandemin har inte hanterats som anmälningar utan har besvarats med information om vad som gäller för förskolan under pandemin.

Tilläggsbelopp för barn med omfattande behov av särskilt stöd

Förvaltningen utreder ansökningar och beslutar om tilläggsbelopp för barn i fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Ansökningarna handläggs löpande och ersättningen beslutas per läsår.

Antalet ansökningar är färre än föregående år, då det var 650 ansökningar totalt och året innan dess var det 704 ansökningar totalt. Minskningen i antalet ansökningar kan bero på att de tidigare stora barnkullarna nu har slutat i förskola. Andelen beviljade ansökningar 2021 (79 procent) är något högre än andelen beviljade ansökningar 2020 (74 procent).

| Totalt antal ansökningar | Beviljade | Avvisade | Avslagna | Avskrivna | Under arbete |
|--------------------------|-----------|----------|----------|-----------|--------------|
| 577 | 459 | 3 | 22 | 79 | 14 |

Under 2021 har förvaltningen reviderat bilagan till ansökan, den så kallade handlingsplanen. Mallen har förtydligats och utökats med fler uppgifter vilket har gett betydligt bättre ansökningar. Färre kompletteringar har behövts, handläggningen har därmed gått snabbare. Den förbättrade ansökningsblanketten kan också utgöra ett skäl till en större andel beviljade ansökningar.

Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

Förvaltningen handlägger och beslutar om ansökningar från vårdnadshavare som är i behov av omsorg på obekvämt arbetstid, då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Inför 2021 ändrades beslutsperioden från beslut per halvår till beslut per helår. Det går därför inte helt att jämföra antalet ansökningar med föregående år. Det går dock att se att fram till den 31 augusti 2021 hade förvaltningen fattat beslut för 181 barn vilket kan jämföras med hela 2020 då besluten avsåg 190 barn.

Den 30 november 2021 hade 46 procent av de totalt beviljade timmarna av omsorg på obetald arbetstid nyttjats. Skälen för den förhållandevis låga nyttjandegraden kan antas vara att många vårdnadshavare har haft svårt att i förväg uppskatta sitt behov, fått förändrad arbetssituation eller i större utsträckning kunnat anlita släkt och vänner för omsorgen. Den kan också bero på att förvaltningen i flera fall lyckas få förskolor och fritidshem att öppna tidigare än stadens ramtider för de vårdnadshavare som enbart har behov av omsorg en liten stund på morgonen. Alternativet hade varit att ge barnet helnattsomsorg i verksamhet vilket hade medfört betydligt fler omsorgstimmar. Det är dock viktigt att poängtera att outnyttjade timmar medför som regel ingen kostnad för förvaltningen.

Verksamheten för omsorg på obekväm arbetstid har tidigare haft två lokaler till sitt förfogande. Förvaltningen har kommit fram till att den större av lokalerna, vid Fridhemsplan, är fullt tillräcklig för att tillgodose hela stadens behov av omsorg på obekväm arbetstid i lokal. All verksamhet bedrivs från och med augusti 2021 i lokalen vid Fridhemsplan.

Möjlighet att erbjudas omsorg i hemmet under vardagkvällar kvarstår och påverkas inte av denna förändring.

Bedömningsgrunder barn i behov av särskilt stöd

Förvaltningen verkar tillsammans med stadsdelsnämnderna för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan. En kartläggning och jämförelse mellan kommunal och fristående förskola om förutsättningarna att tillgodose barn i behov av särskilt stöd har genomförts. Kartläggningen visar bland annat att kraven på ansökan och utredning av ansökningar samt det genomsnittliga beviljade beloppet som avser barn i behov av särskilt stöd inte väsentligt skiljer sig åt mellan regierna. Kartläggningen visar att det inte är aktuellt att ta fram förslag för att öka likställigheten. Förvaltningen behöver dock fortsätta att verka för ökad likställighet genom att mer fördjupat beskriva, analysera och jämföra bedömningsgrunderna för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd i kommunal och fristående förskola.

Översyn av riktlinjerna för fristående respektive kommunala förskolor

Förvaltningen har gjort en översyn av Stockholms stads regler och riktlinjer för kommunala och fristående förskolor samt tillämpningen av dessa. Syftet var att identifiera om det fanns skillnader i regler och riktlinjer eller tillämpningen av dessa, mellan de båda regiformerna. Översynen tog fram ett antal förslag till förtydliganden av regler gällande intagning och plats i förskola i Stockholms stad utifrån slutsatser i översynen av köhandläggningen i Stockholms stad som genomfördes 2020. De föreslagna revideringarna i *Regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad* kommer att utredas och presenteras för utbildningsnämnden under våren 2022. *Riktlinjer för fristående förskolor* har reviderats och godkänts av utbildningsnämnden i april 2021. Utvecklingsarbetet med fler jämförbara underlag oavsett huvudman presenteras i Förskolerapport 2021.

Årlig förskolerapport

Förvaltningen tar årligen fram en stadsövergripande förskolerapport med lägesbeskrivning och analys av utvecklingen, både för egen regi och fristående förskola. Förskolerapport 2020 godkändes av utbildningsnämnden i april 2021.

Förvaltningen har fortsatt utvecklat arbetssättet med beredningsforum och underlagen till förskolerapporten i syfte att synliggöra kvalitetsarbete, samla in uppföljande och jämförbara underlag samt att organisera för gemensamt lärande och fördjupa utvecklingsfrågorna. Anvisningarna till förskolerapport har utvecklats och reducerats till att omfatta angivna utvecklingsområden. Det har tidigare saknats en tillförlitlig kartläggning av personal i förskolan utan utbildning för arbete med barn. Förvaltningen har därför gjort en kartläggning

på stadsdelsnämnds nivå av denna personalkategori. Förvaltningen har tagit fram fler jämförbara underlag, till exempel gällande personalens kompetens i språkutvecklande arbetssätt. Utvecklingsarbetet behöver fortsätta för att få fler jämförbara underlag oavsett huvudman, i syfte att öka likvärdigheten.

Som en del i att följa upp stadsdelsförvaltningarnas arbete med *Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare* (2019) har en forskningsstudie pågått under hösten 2020 och 2021 inom kommunal förskola, där fyra stadsdelsförvaltningar deltagit. Studien om *Villkor och organisering av ett närvarande och pedagogiskt ledarskap i förskolan* avslutades i juni 2021 med ett webinarium och en slutrapport.

Öka förskolans tillgänglighet i socioekonomiskt utsatta områden

Förvaltningen ska i sin samordnande roll samverka med stadsdelsförvaltningarna för att öka andelen inskrivna barn i förskolor där inskrivningsgraden är låg med fokus på områden med mindre socioekonomiskt gynnsamma förutsättningar. Förvaltningens uppföljningar sedan 2019 visar att etablerade insatser för att öka inskrivningsgraden fortgår i stadsdelsförvaltningarna. De flesta är informationsinsatser och uppsökande verksamhet i samverkan mellan förskola och andra samhällsfunktioner såsom socialtjänst och barnavårdscentraler. Uppdraget redovisas i Förskolerapport 2021.

Insatser för att stärka barns språkutveckling i svenska

Förvaltningen stödjer stadsdelsförvaltningarna genom att följa upp hur det språkutvecklande arbetet sker i förskolan, med fokus på mindre socioekonomiskt gynnsamma områden med hög andel flerspråkiga barn. Kartläggning av förskolornas språkutvecklande arbete och framgångsrika arbetssätt har genomförts genom workshops och intervjuer med representation från alla stadsdelsnämnder. Slutrapporten godkändes av utbildningsnämnden i oktober 2021. I slutrapporten ingick en utredning av möjligt införande av ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan. För att få fram jämförbara underlag oavsett huvudman har en kartläggning genom enkäter genomförts för fristående huvudmän med fokus på språkutvecklande arbetssätt. Det språkutvecklande arbetet redovisas i Förskolerapport 2021.

Skolverkets kommunförlagda kurs Flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan på 7,5 högskolepoäng har genomförts. Till utbildningen anmäldes 81 förskollärare, barnskötare, biträdande rektorer och pedagogiska ledare från elva stadsdelsnämndsområden. Av dem slutförde 60 deltagare utbildningen; 41 förskollärare, tolv barnskötare, sju biträdande rektorer och pedagogiska ledare. Baserat på utvärderingen av kursinnehållet och upplägget anses kursens olika lärandemål vara uppnådda. Utvärderingen visar att deltagarna fått ökad kompetens inom området flerspråkighet och interkulturalitet, speciellt gällande de nationella minoritetsspråken. Av utvärderingen framkommer också att utbildningen gett ökad medvetenhet om det interkulturella förhållningssättet och rollen som förebild för barns språkutveckling, vilket kan bidra till en medveten pedagogik gällande barns språkutveckling och flerspråkighet.

Ett nätverk har startats för de som deltagit i utbildningen och en första nätverksträff har genomförts i form av ett webinarium med tema *Språklig förebild i förskolan – kommunikation och ledarskap som påverkar barns lärande*. Syftet med nätverket är uppföljning av utbildningen och ett utbyte mellan stadsdelsförvaltningarna. Planering för nätverksträffar för det kommande året pågår och i de kommande nätverksträffarna kommer även de två stadsdelsnämndsområden som inte deltagit i utbildningen att inkluderas.

Förvaltningen har under året deltagit i framtagandet av en kunskapsöversikt om språkutvecklande förskola i samverkan med iFous (ett fristående forskningsinstitut) och åtta andra kommuner/skolhuvudmän. Kunskapsöversikten bidrar till att skapa goda förutsättningar för språkutvecklande arbete med särskilt fokus på andraspråkutvecklande interventioner, arbetsätt och metoder.

Insatser för att höja personalens språkliga kompetens

Stadsdelsförvaltningarna genomför insatser för att höja personalens språkliga kompetens i samverkan med utbildningsförvaltningen, genom vidareutbildning i svenska språket vid behov, vilket främst är i mindre socioekonomiskt gynnsamma områden. Det var möjligt för stadsdelsförvaltningarna att söka medel för detta från stadens kompetensutvecklingssatsning under hösten 2021. Under året genomfördes inte kompetensutvecklingssatsning för att stärka svenskkunskaperna för barnskötare som läser grundutbildning i samverkan med Midsommarkransens gymnasium på grund av det saknades efterfrågan på denna utbildning.

I 2020 års Förskolerapport framgick att det bland flera stadsdelsförvaltningar fanns ett behov av inventering för att få en tydligare bild av behovet av att höja personalens kompetens i det svenska språket. Förvaltningens uppföljning under 2021 visar att de flesta stadsdelsförvaltningar som har inventerat och därigenom identifierat ett behov av kompetensutveckling i svenska för personalen har genomfört insatser. Behovet relaterar främst till stadsdelsnämndsområden med många barn som har ett annat modersmål än svenska. I flera fall är det fråga om redan kända behov och etablerade insatser, men det finns exempel på insatser som påbörjats som ett resultat av genomförd inventering.

Utvärdering av kommunal förskola

Förvaltningen ska vara kvalitetsstödande och stötta stadsdelsförvaltningarna i det systematiska kvalitetsarbetet. Det kvalitetsstödande uppdraget har utförts genom utvärdering på kommunala förskola. Utvärderingsperioden (2019 – 2021) avslutades till sommaren 2021 och i augusti publicerades slutrapporten *Vad innebär resultat i förskolan?* Under perioden hösten 2020 - våren 2021 genomfördes utvärderingen i digital form. Resultatet har presenterats för skolcheferna och strategerna i stadsdelsförvaltningarna. Under hösten har nya processer och arbetsätt för det kvalitetsstödande uppdraget tagits fram som innebär en tydligare koppling till förvaltningens uppföljningsuppdrag och uppdraget att verka för systematik i kvalitetsarbeten på olika nivåer i förskolans styrkedja. Det kommer framgent att genomföras utifrån ett kvalitetsuppföljande uppdrag.

Forskning och utveckling (FOU) för förskola

I enlighet med utbildningsnämndens FoU-plan för 2018–2021 genomförs insatser utifrån den fyra strategiska områdena för FoU – kultur, kompetens, kunskap och samverkan. Arbete med en ny FoU-plan för 2022–2025 för alla skolformer i staden har genomförts av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp. Det har innefattat workshops med skolchefer och strateger i stadsdelsförvaltningarna som ett led i förankring och tankar om hur planen kan omsättas i förskolan. För förskolan behöver frågor om roller, ansvar och finansiering av insatser i FoU-planen i högre grad bearbetas och lyftas för strategisk organisering inom utbildningsförvaltningen och mellan stadsdelsförvaltningar. Inom ramen för samordning av FoU-projekt i staden genomförs Förskolesummit vartannat år, kompetensutvecklingsinsatser gällande språk, flerspråkighet och nationella minoritetsspråk. Förvaltningen planerar även för en utökning med ett förskolenätverk inom STLS, Stockholm Teaching & Learning Studies.

Planering för Förskolesummit 2022 pågår utifrån styrgruppens uppdrag att göra Förskolesummit tillgängligt för fler medarbetare i stadens förskolor samt öka den långsiktiga effekten av kompetensutvecklingsinsatsen. Förskolesummit 2022 kommer att genomföras som ett digitalt evenemang med kapacitet att i teorin nå samtliga anställda i stadens kommunala förskolor. Evenemanget kommer även att vara tillgängligt för fristående förskolor och andra intressenter. Teman har fastslagits till *Undervisning i förskolan med fokus på ett språkutvecklande arbetssätt* samt *Villkor för ledarskapet i förskolan*.

Samverkan och nätverk med lärosäten, myndigheter och organisationer

Förvaltningen omvärldsbevakar och nätverkar med olika aktörer för att bidra med bilden av Stockholms förskolor samt verka för utveckling. 23-kommuners nätverket inom SKR är en sådan arena där bland annat Öppna jämförelser för förskolan är en viktig del. Nätverk mellan storstäderna Malmö, Göteborg och Stockholm arbetar för samsyn inom myndighetsutövning. Ytterligare ett storstadsnätverk mellan de tre kommunerna är planerat att starta i januari 2022 med syfte att belysa och bearbeta nationella och storstadsspecifika förskolefrågor.

Förvaltningen utvecklar arbetet med att följa upp pågående utvecklingsarbeten i staden genom forskningsbaserade samarbeten. I översyn av stadens självvärdering som bygger på kvalitetsindikatorn (WKI) genomfördes för förvaltningens räkning en granskning av modellen på vetenskaplig grund. Projektet *Villkor och organisering för ett närvarande och pedagogiskt ledarskap* lett från Malmö Universitet slutfördes i juni 2021 och är ett led i att följa arbetet med *Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare* (2019). Ett efterarbete genomförs under 2022. Ett nytt projekt som leds från Högskolan Dalarna gällande om Likvärdig kvalitet i förskolan kan uppfyllas, följas upp och utvecklas pågår under 2022.

Rörelseprojektet

Sedan september 2020 pågår ett projekt som undersöker om en strategi för fysisk aktivitet har inverkan på hur mycket förskolebarn rör på sig. Studierna genomförs av forskare på Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin i samverkan med stadsdelsförvaltningar, personal i

förskolorna och barnens vårdnadshavare. Under juni 2021 avslutades alla mätningar inom Stockholms stads 124 deltagande förskolor. De övergripande resultaten planeras färdigställas i början av 2022 och digitala workshops med resultatgenomgång kommer att genomföras.

Samverkan och kommunikation

Förvaltningen samordnar i dialog med stadsdelsnämnderna och fristående aktörer gemensamma frågor för förskoleverksamheten i staden. Det sker bland annat genom samordning av kommunikation och regelbundna möten med chefer och handläggare från stadsdelsförvaltningarna och representanter från de fristående förskolorna. Därutöver samordnas stadens branschråd för förskola under ledning av skolborgarrådet. Förvaltningens samtliga samverkansforum har skett digitalt.

Förvaltningens chefsforum och beredningsforum har genomförts enligt planering och i syfte att samordna centralt viktiga frågor för förskolan i staden. Intentionen om samverkan och koppling mellan forumen har utvecklats där beslut och förankring ligger i chefsforum och fördjupning och beredning av frågor ligger i beredningsforum. Forumen är avgörande för kommunikation och samverkan om stadsövergripande förskolefrågor, för ökad delaktighet och samsyn om uppdraget att erbjuda en likvärdig förskola av hög kvalitet i staden.

Förvaltningen har verkat för likställighet gällande avsteg kring vistelsetid för föräldralediga genom samordningsforum kring kö och placering. Arbetet har visat att det finns olika tolkningar på olika stadsdelsförvaltningar. Under året kommer arbetet med detta att fortsätta och även inkludera chefsforum.

Med anledning av pandemin har den så kallade referensgruppen för fristående förskolor varit vilande under större delen av 2021. Branschrådet har genomförts vid ett tillfälle under året. Inför branschrådet i december 2021 genomfördes ett digitalt referensgruppsmöte för att de deltagande fristående aktörerna skulle ha möjlighet att diskutera frågorna inför branschrådet.

Förvaltningen ansvarar för och uppdaterar den information om förskola som finns på stadens hemsida samt samordnar nyhetsbrev. Förvaltningen har arbetat med att säkerställa aktuell information om riktlinjer och rekommendationer gällande pandemin till förskola samt att information och möjlighet att ta del av material är densamma, oavsett huvudman. Arbetet har skett genom en arbetsgrupp som samordnas av utbildningsförvaltningen och har representanter från tre stadsdelsförvaltningar. Fokus har varit att stötta förskolorna med kommunikation och information utifrån gällande riktlinjer och rekommendationer. Ett nyhetsbrev om pandemin för förskola har skapats och skickas ut till stadsdelsförvaltningarna kontinuerligt. Fristående förskolor har tagit del av information om pandemin via ordinarie nyhetsbrev eller webben. Utöver nyhetsbrevet med information om pandemin har det ordinarie nyhetsbrevet skickats ut till kommunala rektorer och fristående förskolor.

Nämndmål: 1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna. Utbildning och undervisning utgår alltid från läroplanernas mål och kunskapskrav respektive examensmålen och ämnesplanernas kunskapskrav samt från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla lärare är engagerade och kompetenta, och planerar undervisningen gemensamt. Lärmiljöerna är anpassade för att kunna möta alla elevers olika behov. Återkopplingen till eleverna är en central del av undervisningen. Bedömning i formativt syfte, med avsikten att stärka elevens lärande, används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen. Digitala verktyg är en naturlig del av undervisning, kommunikation och uppföljning. Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer som underlag för att kunna rikta stöd utifrån behov och för att utveckla verksamheten. Stödet ska särskilt fokuseras mot skolor med störst utmaningar.

Måluppfyllelse i den kommunala grund- och grundsärskolan

Sammantaget är betygsresultaten i årskurs 9 efter läsåret 2020/2021 på ungefär samma nivå som 2020 vilket är positivt inte minst med tanke på pandemin. För samtliga betygsmått rör det sig för årskurs 9 om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv. Andelen behöriga till yrkesprogram har ökat något till 88,4 procent medan andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat något. Meritvärdet fortsätter att vara högt, men har sjunkit något till 248 jämfört med 250 förra året. Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 i Sverige var förra året 231. Resultaten exklusive nyanlända i årskurs 9 visar på samma mönster som totalresultaten.

I årskurs 9 för skolorna på Järvaområdet syns en tydlig ökning när det gäller behörighet till gymnasiet, till 79,9 procent jämfört med 72,1 procent förra året. Meritvärdet ökade också, till 211 i år jämfört med 206 förra året.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar har minskat i år och är den minsta under den senaste tioårsperioden. Trendmässigt har skillnaderna minskat de senare åren, vilket i stor utsträckning förklaras av högre resultat i kvartil 4. För kvartil 4 har andel behöriga till yrkesprogram tydligt ökat jämfört med 2019 och 2020. Även andel elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet är högre i år jämfört med 2020. Sammantaget är bilden dock att spridningen i resultat fortsatt är stor mellan olika grupperingar av skolor.

I årskurs 9 är det små skillnader mellan flickornas och pojkarnas resultat, förutom det genomsnittliga meritvärdet där flickor har ett klart högre resultat. Utifrån analyserna framgår att den socioekonomiska dimensionen är avsevärt starkare i sin påverkan på resultatet jämfört med den könsmissiga.

Resultaten i årskurs 8 har tydlig förbättrats jämfört med förra året, både inklusive och exklusive nyanlända, och är åter i nivå med tidigare år. Detta bör vara positivt för betygsresultaten våren 2022.

Även i årskurs 6 syns en viss uppgång och därmed bröts den nedåtgående trenden sedan 2016. Framför allt har behörigheten till yrkesprogram tydligt förbättrats. Även för årskurs 6 har resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar minskat och är den minsta sedan 2016. Dessutom har skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar minskat något jämfört med 2020, men det finns ändå fortsatt skillnader.

Analys av resultat och att öka likvärdigheten

Årets betygsresultat i årskurs 9 är alltså fortsatt stabila i jämförelse med föregående år, vilket är positivt med tanke på pandemin som har påverkat skolans verksamhet under en längre tid. För grundskolans del har närundervisning varit huvudlinjen, och har varit utgångspunkten både utifrån elevers psykiska välmående och kunskapsutveckling, även om en del högstadium delvis har haft distans- och fjärrundervisning. Den digitala kompetensen och utvecklingen har bidragit till att denna undervisning ändå generellt sett har kunnat genomföras tillfredsställande. Både personal och elever har därmed lyckats väl trots att pandemin medfört stora konsekvenser för organisationen och undervisningen till följd av personal- och elevfrånvaro. Samtidigt är det för tidigt att säga vilka de långsiktiga konsekvenserna kommer att bli vilket utvecklingen framåt kommer att visa.

Ökad likvärdighet och att uppnå en jämlik skola är fortsatt en av förvaltningens största utmaningar. Viktiga utgångspunkter för att öka likvärdigheten mellan skolorna är Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling. Förvaltningen har fortsatt det långsiktiga strategiska arbetet med att rikta stöd utifrån behov och med utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet som har utvecklats under senare år. Det är mot bakgrund av detta som nuvarande organisation av grundskolorna formerades år 2020 och som möjliggör ett fokus på skolor i särskilt utsatta områden. Detta har medfört ett nära ledarskap, prioriteringar av stöd och förstärkt samverkan med andra aktörer och myndigheter, inte minst med stadsdelsförvaltningarnas socialtjänster. Det gäller bland annat Järvaområdet där riktat arbete fortgår utifrån identifierade utvecklingsområden med en positiv resultatutveckling som följd. Skillnader i resultat utifrån socioekonomiska förutsättningar har i år över lag minskat, vilket huvudsakligen beror på förbättrade resultat i kvartil 4 och främst när det gäller andelen behöriga till yrkesprogram. Noterbart är att det är pojkar i kvartil 4 som i störst utsträckning har stått för resultatförbättringen. Detta kan också tyda på att skolor har identifierat elevers specifika behov och att resurser och stöd har kunnat riktas på ett relevant sätt.

I syfte att öka likvärdigheten och att kompensera för elevers olika förutsättningar har förvaltningen fortsatt prioriterat elever i behov av särskilt stöd och elevhälsa. Inom ramen för detta arbete pågår ett arbete med planering av särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer och att starta regionala särskilda undervisningsgrupper skolor emellan, se senare avsnitt.

Statsbidraget för likvärdig skola har fortsatt att användas strategiskt utifrån sitt syfte och har gett förstärkta förutsättningar i utvecklingsarbetet. Det riktade stödet handlar övergripande om

kompetensutveckling, förstärkning av skolledning och elevhälsa samt stärkt stöd för elever i behov av särskilt stöd bland annat gällande regionala särskilda undervisningsgrupper.

Med anledning av sjunkande resultat över tid i årskurs 6 har fokus särskilt riktats mot att öka undervisningskvaliteten i mellanstadiet. Nu redovisas något förbättrade resultat i årskurs 6 och denna utveckling behöver följas framöver. Förvaltningen har bland annat stöttat skolor med fördjupade resultatanalyser om resultatutvecklingen i årskurs 6 som ett underlag för skolan att arbeta vidare utifrån. När det gäller satsningen på betyg och bedömning har inte förvaltningen kunnat genomföra denna som avsett eftersom de nya kursplanernas införande har skjutits fram till hösten 2022, med anledning av pandemin.

Ytterligare uppföljning av grundskolans resultat med jämförelser av resultat med andra kommunala huvudmän finns i bilaga 6, Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala grundskolan 2021. Även tertialrapport 2 2021 innehåller analys kring resultat.

Arbete för att nå målen i den kommunala grundskolan

Förutsättningar

Elevantalet i januari 2021 uppgick till ungefär 78 000 elever i stadens 143 kommunala grundskolor, varav cirka 8 800 elever i förskoleklass, och i den kommunala grundsärskolan gick cirka 830 elever. I fritidshemmet (förskoleklass till och med årskurs 3) gick cirka 33 300 elever och i den öppna fritidsverksamheten för elever i årskurs 4-6 cirka 14 500 elever.

Systematiskt kvalitetsarbete

Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet finns i bilaga 6, *Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala grundskolan 2021*.

Förskoleklass

Under året har förvaltningen anordnat fyra digitala utbildningstillfällen för förskoleklasslärare inom *Läsa skriva räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*. I utbildningen har deltagarna fått en översikt om vad garantin innebär och hur de kan arbeta med kartläggningmaterialen ”Hitta språket” och ”Hitta matematiken” i sin förskoleklass. Ett stort värde har setts i att matematiken och svenskan ryms i samma utbildningstillfälle då det skapar en större helhetsbild. Ett samarbete har påbörjats för att skraddarsy utbildningen om kartläggningmaterialen för nyexaminerade lärare. Arbetet har pausats på grund av pandemin och kommer att återupptas när restriktionerna tillåter.

Möjligheten att ge relevant information från förskola till grundskola är viktig för att varje barn/elev ska få bra förutsättningar att börja skolan. En revidering av riktlinjer för denna övergång är påbörjad och kommer att fortgå under vårterminen 2022. Revideringen har särskilt fokus på överföringen av information kring barnens språkutveckling.

Fritidshem/ Fritidsklubb

Fritidshemmet har en viktig roll i elevers lärande och sociala utveckling, både när det gäller möjligheten till stöd i skolarbetet och för att få tillgång till meningsfulla aktiviteter efter skoldagens slut.

Förvaltningen har under läsåret fortsatt att stödja de lokala nätverksledarna i planeringen av nätverksträffarna. Syftet med dessa nätverk har varit att ge möjlighet till större likvärdighet i stadens fritidshemsverksamheter. Fokus för träffarna har satts utifrån nämndmålen samt deltagarnas upplevda behov.

Under hösten har förvaltningen genomfört en kartläggning på sju av stadens grundskolor kring antalet behöriga pedagoger i fritidshem. Detta är tänkt att fortsatt kunna användas som grund för att systematiskt planera och följa upp behörigheten på stadens fritidshem och rikta stöd och utbildningsinsatser.

Ett vägledningsmaterial kring det systematiska kvalitetsarbetet i fritidshem har tagits fram och lagts in i utbildningsplattformen. Materialet har sitt ursprung i ett aktionsforskningsprojekt som avslutades sommaren 2021 där syftet var att utforska och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på fritidshemmet genom att utgå från fritidshemmets uppdrag; att erbjuda en meningsfull fritid baserat på den aktuella elevgruppens behov och intressen.

Det treåriga iFous-programmet Fritidshemmets Pedagogiska Uppdrag som avslutas i juni 2022 har fortlöpt under året. Sju av stadens grundskolor deltar. Syftet är att med stöd av forskning utveckla kvalitet och likvärdighet för fritidshemmets pedagogiska uppdrag samt att genom samarbete mellan lärare och forskare låta de verksammans kunskaper och erfarenheter utgöra grund för gemensam kunskapsutveckling och ny forskning inom området fritidshems-pedagogik.

Skolutveckling på Järvaområdet

Arbetet med att förbättra elevernas kunskapsutveckling i Järvaområdet har fortsatt och insatserna har börjat ge effekt med resultat som pekar åt rätt håll. När det gäller andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har fem av sex högstadieskolor i Järva förbättrat sina resultat jämfört med 2020. Vid jämförelse över tid framgår att måluppfyllelsen stadigt ökar eller ligger kvar på en hög nivå i årskurs 9. När det gäller måluppfyllelsen för årskurs 6 syns en positiv trend på åtta av tolv skolor.

På alla skolor pågår insatser för att stärka det språk- och kunskapsutvecklande arbetet utifrån varje enskild skolas utarbetade språkstrategi. Att även förskoleklass och fritidshem aktivt arbetar med språkutvecklande arbete visar sig stärka elevernas möjligheter att utvecklas optimalt inom ramen för olika ämnen i högre utsträckning, vilket troligen har bidragit till att måluppfyllelsen har ökat.

Ett annat prioriterat utvecklingsområde är att stärka kvaliteten i undervisningen. Här har flera av skolorna fått stöd av lektorer som leder det kollegiala utvecklingsarbetet. Detta stöd visar sig vara framgångsrikt dels när det gäller lärarnas pedagogiska ledarskap och didaktiska förmåga, dels stärker det likvärdigheten i undervisningen för eleverna.

Den nya typen av längre professionsstärkande insatser för rektorer har fortsatt under 2021, med rektorerna i grundskoleområde 5. Fokus har legat på att stärka rektors ledarskap ur ett organisationsperspektiv tillsammans med kolleger och skapa förståelse och tillit i

rektorsgruppen för att skapa goda förutsättningar för undervisningsutveckling. Under året har rektorerna bedrivit litteraturstudier som diskuterats vid ett antal seminarietillfällen.

Skolornas arbete och rutiner med att systematiskt följa upp och analysera resultaten har stärkts. Genom att skolorna genomför täta och kontinuerliga uppföljningar och resultatanalyser och kopplar dessa till skolans resursfördelningssystem kan resurser omfördelas och bättre anpassas utifrån elevernas behov. Detta har i hög grad gynnat pojkar som tidigare haft låg måluppfyllelse.

Den extra simundervisning som har erbjudits skolorna i samarbete med idrottsförvaltningen har också fått positiv effekt på elevernas vattenvana och simkunnighet.

Skolorna i Järva ingår i sex så kallade nav för samverkan med polis och socialtjänst i Järva. Naven stärker skolornas möjligheter till tidig samverkan med andra myndigheter kring exempelvis trygghet och skolnärvaro både på grupp- och individnivå, vilket skolorna uppfattar som positivt.

Samverkan för bästa skola

Under året har fyra grundskolor i Järvaområdet genomfört insatser inom ramen för Skolverkets uppdrag Samverkan för bästa skola. En av dessa skolor lämnade sin slutredovisning till Skolverket i slutet av augusti. Redovisningen visar att kvaliteten i undervisningen har stärkts, att det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats samt att elevresultaten har förbättrats under projektperioden.

Under hösten 2021 påbörjades även samverkan med Skolverket inför insatser riktade till en skola i Vantör.

Skolorna kommer med stöd av lärosäten att fortsätta utveckla processer och strukturer för att stärka de områden som framkommit i skolornas nulägesanalyser och som går hand i hand med områdets prioriterade utvecklingsområden.

Utifrån de erfarenheter som satsningen Samverkan för bästa skola medfört har förvaltningen utvecklat ett lokalt upplägg där de delar som visat sig vara framgångsrika har tagits tillvara. Satsningen genomförs på tre skolor i området och har inletts med en nulägesanalys som genomförs på respektive skola. Insatsen har skapat ett stort engagemang på skolorna.

Grundsärskola

Gemensamma och separata resultatdialoger har genomförts områdesvis för skolor med grundsärskola. En reviderad checklista för grundsärskolan har fungerat som utgångspunkt och fokus har därefter legat på kunskapsuppdraget. En sammanställning och bedömning av utvecklingen inom grundsärskolan har genomförts. De gemensamma resultatdialogerna har utgjort ett bra verktyg för att se övergripande tendenser och utvecklingsområden inom grundsärskolan samt inte minst varit ett forum för skolorna att dela med sig av goda exempel, diskutera gemensamma frågor och möjligheter. Generellt har undervisningens kvalitet förbättrats med efterfrågan på fortbildning från lärare och personal som följd. Många skolor

har svårt att rekrytera personal och få lokaler att räcka till då mottagande och elevantal i grundskolan ökar.

Två pilotgrupper för att bygga nätverk kring kollegialt lärande i grundskolan har skapats. Samtalsledare är utsedda och program för nätverksträffar är förberedda, med utgångspunkt i läroplansförändringarna. Utbildning av samtalsledare startar januari 2022 för att sedan följas av nätverksträffar för samtliga lärare i områdets grundskolor under vårterminen. Från hösten 2022 erbjuds resterande grundskoleområden att delta.

Allt fler medlemmar deltar i det digitala teamet *Grundskola i Stockholms stad* som används för riktad information till och erfarenhetsutbyten inom grundskolorna. Inom teamet utvecklas parallellt med detta kanaler för specifika områden inom grundskolans verksamhet.

Samarbete och samordning kring ansökningsprocessen för att söka grundskola har genomförts internt inom förvaltningen. Informationsinsatser för samtliga skolor och specifikt för grundskolan har genomförts under hösten 2021.

Utifrån önskemål från bland annat grundskoleverksamheterna i Stockholms stad har *Specialpedagogiska skolmyndigheten*, SPSM, påbörjat ett arbete med att ta fram ett självstudiepaket för lärare i grundskolan som undervisar i ämnesområden. Materialet beräknas vara klart till sommaren 2022.

Arbetsgruppen för lokaler i grundskola har samarbetat för att höja kompetensen kring lokalkrav för grundskolan.

Förvaltningen har tillsammans med Region Stockholm arbetat för att utveckla samarbetet mellan skola och habilitering. Representanter från Region Stockholm/habiliteringarna kommer att informera om sin verksamhet och delta under grundskolans områdesmöten.

Elevhälsa och elever i behov av särskilt stöd

I syfte att uppfylla elevhälsans främjande och förebyggande uppdrag har skolor fortsatt arbetet med att göra lärmiljöerna mer tillgängliga utifrån elevers olika behov. Det handlar bland annat om att ge ledning och stimulans till alla elever och att differentiera undervisningen så att behovet av individuella anpassningar och särskilt stöd minskar. Arbetet omfattar det fysiska, pedagogiska och sociala perspektivet.

För att möjliggöra en väg in för att få information om elevhälsan och dess funktion har stadens kontaktcenter fått ett särskilt uppdrag att kunna vägleda till respektive skolas elevhälsa. På varje skola informeras det tydligt om hur elev och vårdnadshavare kan komma i kontakt med skolans elevhälsa. Samverkan med regionen pågår på olika nivåer, se avsnitt 1.4.

Program för elevhälsans arbete har under våren reviderats för att göra det mer tillgängligt och användbart för skolledare och elevhälsopersonal. Programmet syftar till att bidra till ökad kvalitet och likvärdighet för Stockholms stads elevhälsoarbete. I den reviderade versionen har

programmets syfte och dess målgrupper tydliggjorts och även hur skolorna kan arbeta med systematiskt kvalitetsarbete inom elevhälsa. Programmet har introducerats för elevhälsans professioner och skolledare inom både grund- och gymnasieskolan. I början av 2022 fortsätter introduktionen av programmet där obligatoriska frukostmöten kommer att hållas för stadens alla grundskolerektorer. Utöver detta har ett strukturerat arbete påbörjats kring programmet i varje professionsspecifikt nätverk och det är nu väl känt hos elevhälsans professioner på skolorna. Även tillgänglighetsanpassad information om programmet har publicerats på stadens intranät för att nå så många som möjligt.

Utbildningen för att stötta grundskolor i att utveckla utredningar om elevers eventuella behov av särskilt stöd har genomförts i två omgångar under året. Under 2021 har 32 grundskolor deltagit i kompetensutvecklingsinsatsen. Totalt har nu 42 av stadens grundskolor deltagit i utbildningen. Från skolorna har team av elevhälsans professioner tillsammans med minst en skolledare deltagit. Utvärderingar visar att kompetensutvecklingen har lett till vidare utvecklingsarbeten på de skolor som deltagit bland annat kring elevhälsoteamens organisation, struktur och samarbete, stöd till övrig skolpersonal samt att tillgängliggöra lärmiljön i större utsträckning. En viktig faktor till detta uppges vara rektors deltagande i kompetensutvecklingen. Några andra framgångsfaktorer som också lyfts fram är, förutom skolledarnas deltagande, bred representation av elevhälsans olika professioner, utvecklandet av gemensam kunskap samt kollegialt erfarenhetsutbyte mellan skolorna. Stödmaterialet för utredning om särskilt stöd har blivit försenat och kommer att implementeras under våren 2022.

Nätverken för elevhälsans professioner har fortsatt att jobba med temat främja närvaro för grundskolan och psykisk hälsa för gymnasieskolan. Syftet med detta är att stärka likvärdigheten i det lokala arbetet.

Grundskolan har sex kompetensnav som kan stötta skolor att kunna möta elevers olika behov. Nav finns för hörselnedsättning, rörelsehinder, språkstörning, särskilt begåvade elever, trygghet och studiero (skolakuten) och grundsärskola. Naven har till exempel erbjudit studiebesök för att kunna observera anpassningar i lärmiljön, kompetensutveckling, handledning samt stöd i vilka kompensatoriska hjälpmedel som kan användas. Förvaltningen ser att naven ännu används i begränsad utsträckning och dessa resurser behöver därför kommuniceras på ett bättre sätt framöver.

Inom gymnasieskolan arbetar det hörsel- och synpedagogiska navet för att elever med hörsel- och synnedsättning på stadens gymnasieskolor ska få goda förutsättningar att genomföra en gymnasieutbildning. Vidare har navet arbetat med att utbilda personal, handleda arbetslag samt anordna workshops kring funktionsnedsättningar och hjälpmedel för klasser med elever med syn- eller hörselnedsättning. Navet har också anordnat elevträffar.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med den övergripande organisationen för att kunna tillgodose behovet av platser i särskilda undervisningsgrupper inom grundskolan på olika nivåer. På stadsdelsförvaltnings- och områdesnivå har behovet av regionala särskilda undervisningsgrupper (RSU) diskuterats med rektorerna i förhållande till stadens centrala

grupper med särskild inriktning (CSI) samt skolors egna särskilda undervisningsgrupper (SU). Flera RSU-grupper har startats eller håller på att startas och omfattar nu cirka 80 platser. Antalet platser i CSI-grupper har också utökats vilket har redovisats i tertiärrapport 2.

Handlingsplanen för begåvade barn

Implementeringen av stadens handlingsplan för att möta särskilt begåvade elevers behov har fortsatt. Den kommer att utvärderas under 2022. Under våren har det erbjudits ytterligare ett seminarium för lärare, skolledare och för personal inom elevhälsa som arbetar med dessa elever. En grundskola fungerar som nav för kunskapsspridning till stadens övriga skolor. Ett mentorsprogram för begåvade elever har initierats i ett av stadens grundskoleområden. Mentorerna är särskilt utvalda universitetsstudenter, anställda i samarbete med Vetenskapens Hus. Mentorsprogrammet erbjuder, utöver vägledning och utmaningar i matematik, även ett socialt sammanhang där eleverna kan träffa kamrater med liknande intressen. Återkopplingen hittills är att mentorsträffarna är mycket uppskattade av både deltagande elever och deras vårdnadshavare.

Digitala verktyg och läromedel

Utifrån resultatet av fjolårets utredning kring användningen av digitala verktyg och läromedel med kommunlicens anpassade för elever som har behov av stöd, har insatser genomförts för att öka kännedomen om vilka kommunlicenser som finns samt att öka pedagogers kompetens om hur dessa används. Bland annat har kunskap spridits på nätverksträffar och utbildningstillfällen har erbjudits. Information finns även på Digitala lärresursers webbplats. Under året har förvaltningen arbetat för att det på varje grundskola ska finnas en kontaktperson som får information om och utbildning kring de digitala verktygen och som i sin tur kan sprida detta på sin skola. I slutet på året skickades en enkät till kontaktpersonerna för att utvärdera resultatet av de genomförda insatserna.

Under året har också arbetet med uppföljning av skolplattformens leverantörers efterlevnad av tillgänglighetsdirektiv genomförts och fortsatt. Arbetet har inneburit att identifiera och åtgärda brister i tillgänglighet i de digitala läromedlen och system/tjänster som utbildningsförvaltningen har avtal med. Ett prioriterat fokusområde har varit att säkerställa att funktioner och tjänster uppfyller kraven på tillgänglighet i samband med upphandlingar och i samband med teckning av centrala licensavtal.

Gemensamt systemstöd för skolors elevhälsoteam

Under året beslutade utbildningsnämnden att Prorenata, ett nytt dokumentationssystem för elevhälsans professioner, ska införas under 2022 och därigenom ersätta det nuvarande digitala journalföringssystemet PMO. Det nya systemet möjliggör även för de professioner inom elevhälsan som inte omfattas av journalföringsplikt att kunna dokumentera. Under året har ett förarbete genomförts med anledning av införandet.

Psykisk hälsa

Forskning visar att skolan har stor betydelse för den psykiska hälsan hos unga, där svaga skolprestationer påverkar den psykiska hälsan och den psykiska hälsan påverkar skolprestationerna. Att fullfölja en utbildning är en viktig skyddsfaktor för att minska eller förhindra psykisk ohälsa hos unga. Unga som presterar i skolan har mindre risk för psykisk

ohälsa både under tiden som ung och senare i livet. För att stärka detta arbete i stadens skolor har skolorna haft möjlighet att ansöka om medel från ett statsbidrag. 48 grundskolor, företrädesvis med ett lågt socioekonomiskt index, och 17 gymnasieskolor har fått ta del av dessa riktade ekonomiska medel för att arbeta med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa. Dessa medel kan användas för att exempelvis främja närvaro och studiero samt till insatser som gynnar elevernas psykologiska och sociala välbefinnande. Samtliga deltagande skolor har beskrivit insatsen, förväntad effekt och hur detta kommer att följas upp. Förvaltningen kommer att följa upp dessa insatser under våren 2022.

Dessutom har samtliga grundskolor med elever i årskurserna F-6 fått ta del av två böcker som kan användas för yngre åldrar. Båda böckerna *"Allt som händer inuti – om tankar och känslor från A-Ö"*, riktad till mellanstadiebarn, och *"Känsloboken – för dig som går på lågstadiet"* tar upp frågor kring mående, vad känslor är, hur man kan känna igen olika känslor och vad man kan göra om något känns fel. Forskning visar att barn som kan prata om känslor mår bättre, både på kort och på lång sikt. Under september månad 2021 erbjöds fem seminarier riktade till skolornas kuratorer och lärare för att ge ytterligare kunskap och inspiration att använda dessa böcker.

I nätverken för gymnasieskolans skolkuratorer och specialpedagoger har psykisk hälsa i skolan varit ett tema under läsåret för diskussion, fördjupning och erfarenhetsutbyte. Förutom nätverksmöten har riktade föreläsningar erbjudits under hösten kring ungas psykiska hälsa.

Fysisk aktivitet i skolan

Fysisk aktivitet är viktigt för elevernas hälsa och bidrar till goda förutsättningar för lärande, minskad stress och ökad studiero.

Skolornas arbete med att erbjuda daglig fysisk aktivitet har stöttats från central förvaltning för att implementera nya arbetssätt inom området. Huvudfokus under 2021 har varit högstadiet, rastnätverken och nätverk för grundsärskolor.

Under våren och hösten har samtliga nätverksträffar anpassats och skolor har erbjudits digitala nätverksträffar för inspiration och erfarenhetsutbyte. Sammanlagt har fyra digitala träffar genomförts varav en inkom för grundsärskolor och en för högstadieskolor. Totalt har cirka 110 skolor deltagit på träffarna.

Skolor har även erbjudits möjligheter till kompetensutveckling och utbildning genom digitala föreläsningar från externa aktörer som RF-SISU Rörelsesatsning i skolan, Generation pep och Gymnastik- och Idrottshögskolan. Cirka 60 av stadens kommunala grund- och grundsärskolor har deltagit på dessa träffar.

Elevledarutbildningarna har anpassats och genomförts i mindre grupper och för färre antal skolor under året. Skolor har försetts med inspiration och material för att själva genomföra elevledarutbildning på skolan. Eleverna får verktyg till att leda rörelsepauser i klassrummet och aktiviteter på rasten. Eleverna blir således en resurs och tillgång i arbetet med daglig

fysisk aktivitet då det är eleverna som håller och driver arbetet med stöd från skolans pedagoger.

Stadens rastnätverksarbete där man besöker varandras verksamheter har påverkats av pandemirestriktionerna men förväntas starta igen under vårterminen 2022. Rastnätverkens mål är att engagera fler på skolan och att utveckla elevernas delaktighet och ansvar kring rastveksamhetens innehåll tillsammans med pedagoger i alla grund- och grundsärskolor i Stockholms stad.

Vårens mätning visar att elever i grundskolorna uppnår cirka 6 000 steg/dag, motsvarande cirka 30 minuter fysisk aktivitet. Även höstens mätning med 20 nya skolor gav samma resultat som under våren. Målet är 45 minuter fysisk aktivitet per skoldag.

På skolnivå beslutar skolan om nya aktiviteter för att nå/behålla nivån för fysisk aktivitet. På förvaltningsnivå sammanställs resultaten och övergripande aktiviteter/insatser diskuteras därefter utifrån redovisat resultat. Förvaltningen ser i år en minskning från 76 till 68 procent av antalet skolor där mer än 75 procent av eleverna deltar i en fysisk aktivitet. Om detta är en pandemieffekt eller början på en nedåtgående trend går ännu inte att se. Många skolor vittnar om att de ser en trygghetsskapande effekt när de satsar på fysisk aktivitet och styrda rastverksamheter. De ser att antalet konflikter bland elever minskar vilket ger en bättre och mer studiefrämjande arbetsmiljö i klassrummen.

Under hösten har skolbesök genomförts på stadens grundsärskolor i samband med områdesmöten. Samtliga grundsärskolor har fått information om ”Spring i benen”. Även information om samarbetsmöjligheterna som finns med stadsdelsförvaltningarna och idrottsförvaltningen genom nätverket ”Fritid för Alla” har delats ut.

Friluftslivets år 2021 har bidragit och inspirerat till utomhusundervisning och ett nätverksmöte har genomförts med goda exempel från stadens skolor som har utomhuspedagogik. Friluftsliv bidrar till en förbättrad hälsa enligt forskning samt minskar hälsorisker som ångest och depression.

Inom ramen för partnerskapsområdet Aktiv livsstil har dialog påbörjats med Karolinska Institutet och idrottsförvaltningen.

Under höstlovet genomförde simlärare från kommun och föreningsliv intensivsimskola för de elever i årskurs 6–9 som riskerar att inte få betyg i ämnet Idrott och hälsa. Simskolan genomfördes med färre antal elever per grupp för att upprätthålla restriktionerna. Av 420 erbjudna platser bokades 419 och 307 elever deltog.

Samarbetet med förbund och större organisationer i Sverige har påverkats av pandemin. Flera av aktiviteterna har genomförts i mindre utsträckning och de har inte blandat elever från olika skolor.

- Projektet *Golfbanan som utomhusklassrum* i samverkan med Golfförbundet har genomförts med 80 elever från två skolor. Eleverna kommer även att ha undervisningstillfällen under våren. 10 lärare har fått utbildning för att genomföra undervisning utomhus enligt Golfförbundets upplägg.
- *Finnkampen* som genomförs i samarbete med Friidrottsförbundet genomfördes med 160 elever från två skolor.
- Svenska Bandyförbundet erbjuder kostnadsfri skridskoåkning med aktiviteter på is, ”Skridskokul”, till stadens skolor. Under hösten har cirka 600 elever deltagit på Gubbängens och Östermalms IP. Aktiviteten kommer även att erbjudas i början av 2022.

Kultur

Arbetet med kultur i skolan utgår från skolans styrdokument, Stockholms stads program för barn- och ungdomskultur ”Kultur i ögonhöjd - för, med och av barn och unga” samt Kulturstrategiskt program för Stockholms stad.

Från Statens kulturråd har förvaltningen beviljats 10,3 mkr för *Skapande skola* som kan användas av Stockholms kommunala grundskolor läsåret 2021/2022. Utbudssidan för Skapande skola på webbplatsen Kulan kvalitetssäkrar professionella kulturaktörer för det statliga bidraget till skolorna. Kulturutbudet anpassas löpande utifrån Folkhälsomyndighetens riktlinjer och i samråd med Kulturrådet, detta har förutom ordinarie kulturutbud för Skapande skola också medfört kultur utomhus och digitalt utbud av workshops.

Skolorna ser att arbetet främjar och kompletterar skolans uppdrag kring kultur och insatsen leder, trots pandemin, till att skolorna fortsätter använda sig av kultur i hög grad. Syftet är att ge eleverna möjlighet till estetiska läroprocesser och verktyg för fördjupande kunskaper inom olika ämnesområden för högre kunskapsresultat. Bidraget tillför skolor och pedagoger nya verktyg och arbetssätt för lärande, nya samarbetsformer och vidgade perspektiv för både lärare och elever vilket främjar alla elevers kunskapsutveckling oavsett förutsättningar. Elever får möjlighet till fler redovisningsformer och pedagoger får ett vidgat bedömningsunderlag. Skapande skola har under åren bidragit till att skolorna i allt högre grad kopplar skolans uppdrag, ämnesmål och övergripande mål till sitt arbete med kultur.

Det har visat sig att fördelarna med ett digitalt utbud har lett till att pedagoger blivit mer delaktiga i upplägget och har på så sätt fått en indirekt fortbildning kring estetiskt lärande. Förvaltningen arbetar vidare med att utveckla utbudet på olika sätt till skolorna.

I skolornas läs-, skriv- och språkutvecklande arbete är mötet med professionella kulturaktörer en viktig del i undervisningsprocessen genom till exempel skivarkverkstad med författare, dans, film och musik.

Kulan

Under året har en uppdatering av skolornas kulturombud genomförts och information om Kulans nylanserade webbplatsform och dess funktionalitet har gått ut till skolorna. Den nya webbplatsformen underlättar sökning bland Kulans breda kulturutbud och att hitta relevant

pedagogiskt material om estetiskt lärande och därigenom få metoder för ett varierat lärande. Webbplattformen har en flexibel struktur som gör det lätt att snabbt anpassa informationsinsatser.

Under året har 121 400 kulturbesök bokats med kulanpremien, vilket kan anses som ett mycket bra resultat utifrån pandemin. Om detta kommer att påverka nöjdheten hos eleverna när det gäller kulturupplevelser kommer att framgå av nästa års elevundersökningar.

Ny medieplattform för att säkerställa filmutbud

Förvaltningens medieplattform, Medioteket play (sliplay.se/medioteket), säkerställer ett rikt utbud av utbildnings- och spelfilm med institutionell visningsrätt. Från och med höstterminen 2021 har medieplattformen ett nytt responsivt webbgränssnitt. Möjligheten för skolorna att låna in DVD-film till undervisningen togs samtidigt bort. Fortsatt utveckling av tjänsten genomförs löpande.

Lovskola och läxhjälp i grundskolan

Pandemin påverkade även detta år skolornas lovverksamhet genom att skolorna valde att arrangera lovskola i egen regi i större utsträckning än tidigare år. Både antalet arrangerande skolor och det totala antal deltagande elever har ökat 2021 jämfört med 2020. Deltagandet i sport-, påsk- och höstlovsskola har ökat på bekostnad av sommarlovsskola jämfört med 2020.

| Lov | Antal elever | Antal arrangerande skolor |
|--------------|--------------|---------------------------|
| 1. Sportlov | 1 163 | 49 |
| 2. Påsklov | 629 | 35 |
| 3. Sommarlov | 1 871 | 80 |
| 4. Höstlov | 974 | 29 |

Fördelning antal deltagande elever per årskurs och lov:

| Årskurs | Sportlov | Påsklov | Sommarlov | Höstlov |
|----------|----------|---------|-----------|---------|
| 0 | 0 | 0 | 0 | 4 |
| 1 | 4 | 0 | 0 | 1 |
| 2 | 15 | 16 | 0 | 6 |
| 3 | 18 | 12 | 0 | 15 |
| 4 | 16 | 7 | 106 | 25 |
| 5 | 32 | 20 | 200 | 37 |
| 6 | 194 | 97 | 219 | 85 |
| 7 | 160 | 96 | 296 | 67 |
| 8 | 258 | 157 | 316 | 164 |
| 9 | 394 | 224 | 264 | 198 |
| Simskola | 72 | 0 | 470 | 372 |

Matematik, svenska och svenska som andra språk, idrott och hälsa (simning) samt engelska är de ämnen som de allra flesta deltagare deltar i men samtliga ämnen finns representerade i lovskolorna.

Samverkan med Blackebergs gymnasium för elever som avslutat åk 9, i behov av lovskola, återupptogs 2021 vilket var uppskattat av både grundskolor och berörda elever. Sommar-simskola har arrangerats enligt rutin i samverkan med idrottsförvaltningen.

Läxhjälp

Läxhjälpverksamhet är en etablerad del i skolornas arbete med att stödja eleverna i att nå kunskapskraven. Några av stadens skolor samarbetar även med ideella föreningar där organisationen Läxhjälpen är den största samarbetspartnern.

Förvaltningen ansöker varje år om statsbidrag för läxhjälp. I år har staden beviljats statsbidrag vilket inte har beviljats sedan 2018. Att staden erhöll statsbidrag 2021 beror på att staten betalade ut extra medel med anledning av pandemin. Bidrag har betalats ut till 128 skolor.

Måluppfyllelse i den kommunala gymnasieskolan

Läsåret 2020/2021 erhöll 89 procent av stadens avgångselever från ett nationellt program ett examensbevis, oberoende av när studierna påbörjades. Det är en förbättring med två procentenheter jämfört med föregående år. Den genomsnittliga betygspoängen för elever med examensbevis uppgick även detta läsår till 15,9.

Det var första årskullen som examinerades på Anna Whitlocks gymnasium och skolan bidrog med närmare 630 examinerade elever där cirka 63 procent var flickor vilket varit positivt för resultaten. Även vid en exkludering av skolans elever från underlaget är det en positiv resultatutveckling, om än i något mindre grad.

Där det finns möjligheter att jämföra avgångsklasser mellan 2020 och 2021 uppvisar nio gymnasieskolor positiv resultatutveckling på skolnivå. Sex gymnasieskolor uppvisar en negativ utveckling. Bland de skolor som redovisar ett försämrat resultat återfinns skolor med yrkesprogram. Distansutbildning under året kan ha inneburit en ytterligare utmaning för yrkesprogrammen med arbetsplatsförlagt lärande och praktiska moment.

Totalt sett bedöms skolorna ha klarat utmaningarna med distansundervisning under pandemin på ett mycket positivt sätt. Lärdomar från slutet av föregående läsår har tagits tillvara och kompensatoriska åtgärder som utökad lovskola och sommarskola har bidragit till elevernas måluppfyllelse. Elevhälsan har på många skolor haft en central funktion med att ge stöd till elever med behov.

Med stöd av Skolverkets officiella statistik för läsåret 2020/2021, redovisad den 30 november 2021, går det att följa upp gymnasieskolans genomströmning samt att jämföra resultat med andra huvudmän. Genomströmning betyder att man fångar de elever som påbörjade sina studier vid en viss tid och hos en viss huvudman, oberoende av var studierna sedan avslutades. Av samtliga elever som påbörjade sina studier i Stockholms stads gymnasieskolor 2018 var det 71 procent som erhöll gymnasieexamen efter tre år. Om andelen elever med examen begränsas till att omfatta enbart behöriga elever på ett nationellt program var motsvarande andel 82 procent. Sett över tid har detta resultat med något undantag uppvisat förbättringar. Årets förändring baserar sig på förbättrat resultat på de högskoleförberedande programmen. En möjlig påverkan på det totala resultatet är att antalet elever som påbörjar studier på ett introduktionsprogram (obehöriga elever) har sjunkit över tid. Ju större andel

elever som påbörjar studier på ett nationellt program desto högre sannolikhet att fler elever erhåller examen efter tre år. Detta då obehöriga elever oftast behöver längre studietid för att uppnå examen.

Ytterligare uppföljning av gymnasieskolans resultat med jämförelser av resultat med andra huvudmän samt det systematiska kvalitetsarbetet finns i bilaga 7, Kvalitetsarbete samt vissa resultat i den kommunala gymnasie- och gymnasiesärskolan 2021. Även tertialrapport 2 2021 innehåller analys kring resultat.

Arbete för att nå målen i den kommunala gymnasieskolan

Förutsättningar

I de 26 kommunala gymnasieskolorna och gymnasiesärskolorna går cirka 17 800 respektive cirka 335 elever.

Gymnasieskolans systematiska kvalitetsarbete

Sedan läsåret 2018/2019 har fokus legat på utvecklingsområdena systematiskt kvalitetsarbete, ökad närvaro/minskade avhopp/psykisk hälsa samt digitalisering. Under pandemin har utvecklingsarbetet för digitalisering fokuserats på att skapa förutsättningar för att erbjuda en god fjärr- och distansundervisning. Detta har lett till en snabb utveckling med ökat användande av digitala verktyg. Erfarenheter av pedagogiska perspektiv som till exempel underlag för betyg och bedömning samt hur lektioner planeras och genomförs behöver processas vidare. Dessa erfarenheter och lärdomar kommer att användas i framtagandet av handlingsplan för digitalisering, vilken utgår från nämndens strategiska inriktning för digitalisering.

Det systematiska kvalitetsarbetet har varit prioriterat under 2021. Under året har varje gymnasieområde under ledning av gymnasiechef arbetat vidare utifrån olika behov och med det gemensamma syftet att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet och öka målfyllnaden. Arbetet har bedrivits processinriktat och genom kollegialt lärande mellan skolledare för att utveckla ledarskapet med fokus på frågor som styrning och ledning, analyser och utveckling av undervisningen. Inför läsåret 2020/2021 genomfördes en organisationsändring där gymnasieskolorna återgick till en rektor per skolenhet, en förändring som medfört en ökad tydlighet för skolans styrning och ledning. Detta bedöms som positivt för både ledningsarbetet och det systematiska kvalitetsarbetet.

På huvudmannanivå introducerades en ny uppföljning av stadens introduktionsprogram. Varje skola med ett eller flera introduktionsprogram fyllde i en bilaga med kvantitativa och kvalitativa uppgifter att bilägga tertialrapport 2. Underlaget har därefter processats på skolnivå och i resultatdialogerna mellan gymnasiechef och rektor. På introduktionsprogrammen har elever individuella mål med många kvalitativa aspekter, vilka är komplexa att följa upp. Underlaget bedöms kunna bidra till att identifiera utvecklingsområden på både huvudmannanivå och skolnivå. Förvaltningen kommer att undersöka möjligheten att anpassa underlaget till gymnasiesärskolan, som har samma utmaning med elevers individuella mål.

Förvaltningen har följt den anmälda elevfrånvaron samt personalfrånvaron (sjukanmäld och/eller vård av barn för undervisande personal) under pandemin. Under höstterminen har

frånvaron ökat samtidigt som möjligheten till fjärr- och distansundervisning inte har funnits. Eventuella effekter av detta borde kunna uppmärksammas tidigast i slutet av läsåret. Förvaltningen avser att under vårterminen 2022 analysera detta och erbjuda gymnasieskolorna riktade insatser vid behov.

Projekt med senarelagd skoldag

En försöksverksamhet med senarelagd skoldag har under hösten genomförts vid en gymnasieskola. Det är för kort tidsperiod för att kunna utvärdera eventuell ökad måluppfyllelse men en kvalitativ utvärdering kommer att genomföras under vårterminen 2022 i form av elevintervjuer.

Gymnasieutbyggnad och långsiktigt utbud

Antal unga i gymnasieålder förväntas öka i regionen de närmaste åren. Behovet av gymnasieplatser ökar och kommunerna kommer att tillsammans med fristående huvudmän behöva expandera för att tillgodose platser åt regionens ungdomar. I lokalförsörjningsplanen har antaganden gjorts om utvecklingen för fristående och andra kommuners skolor. I nuläget planeras för 3 000 nya platser i egen regi fram till 2031. För att åstadkomma detta görs om- och tillbyggnader av befintliga skolor samt planeringsarbete för att starta nya gymnasieskolor i Slakthusområdet och i Hagastaden.

I kvarteret Drivhuset (före detta Enskede gårds gymnasium) har arbetet startats under 2021 för att Betty Petterssons gymnasium ska kunna ta emot sina första elever till hösten 2022. På Bromma gymnasium har uppförandet av konceptbyggnaden påbörjats och Bromma gymnasium kommer att utöka sin antagning något till hösten 2022.

De underhålls- och verksamhetsanpassningar som pågått under flera år inom Konradsbergsområdet avslutades under hösten vilket har möjliggjort att Kungsholmens västra gymnasium kunnat öka sin kapacitet, från cirka 1 000 elever till cirka 1 200.

Förvaltningen har gjort Anpassningar av utbudet under elevernas valprocess, baserat på elevernas sökmönster till olika program och inriktningar, inför höstterminen 2021. Antalet platser utökades något på ekonomiprogrammet och estetiska programmet. Antalet platser minskades något på naturvetenskapliga programmet och teknikprogrammet. Anpassningarna innebär att skolorna i stort sett fyllde de drygt 5 500 platserna som staden erbjöd på de högskoleförberedande programmen. I augusti fanns det endast 58 lediga platser.

På motsvarande sätt gjordes Anpassningar på yrkesprogrammen. Antalet platser utökades något på hantverksprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet. Antalet platser på restaurang- och livsmedelsprogrammet minskades något. Hotell- och turismprogrammet stängdes för antagning till höstterminen 2021 efter lågt söktryck.

För introduktionsprogrammen skedde en ökning av antalet sökbara platser på språkintröduktion för att möta ett ökat behov. Antalet platser på programinriktat val minskades något då behöriga elever har företräde. På introduktionsprogrammen individuellt alternativ och yrkesintröduktion gjordes endast några smärre justeringar.

Gymnasiesärskolans individuella program anpassades något för att erbjuda plats för Stockholms stads egna elever.

Verksamheten Skärholmens gymnasium avvecklas till årsskiftet 2021/2022. Skärholmens gymnasium har inte bedrivit någon verksamhet i lokalerna i Skärholmen sedan 2020, lokalerna används av andra skolverksamheter eller är för närvarande uthyrda. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att Skärholmens gymnasium upphör som skolenhet per den sista december 2021.

Utveckling av undervisning

Styrning av FoU-arbetet

Förvaltningens FoU-strategi som antogs av utbildningsnämnden 2013 konkretiseras vart fjärde år i en FoU-plan. Ett övergripande syfte är att främja en kultur där ett prövande och kritiskt förhållningssätt genomsyrar arbetet i skola och förvaltning. Ambitionen är att planen har tydlig koppling till det systematiska kvalitetsarbetet. I arbetet med att ta fram ny FoU-plan för de kommande åren har ett tiotal workshops genomförts med chefer, rektorer och forskarutbildade lärare för att klargöra dels hur den gamla planen fallit ut för dessa grupper, dels för att fånga eventuellt nya behov och former för stöd. Arbetet har koncentrerats kring följande områden:

- Undervisning och lärande
- Digitalisering för undervisning och lärande
- Organisation och ledarskap
- Elevhälsa som förutsättning för elevers kunskapsutveckling och lärande

I processen aktualiserades behovet av att uppdatera FoU-strategin och planen kommer därför först att börja gälla i samband med att en uppdaterad strategi beslutas i nämnd.

Utbildningsförvaltningens samordning av insatser till skolor fortsätter att stärkas och kopplas tydligare till det systematiska kvalitetsarbetet. Insatserna riktas i allt större utsträckning till skolor med stora behov. Det är till exempel FoU-projekt inom ramen för STLS, stöd till magister- och masteruppsatser, processtöd för organisering och undervisning. En licentiand i praktisk-estetiska ämnen har antagits som ett led i satsningen på dessa ämnen.

Synligt lärande

Skolornas arbete med Synligt lärande har fortsatt under 2021 och avslutas i juni 2022. Förvaltningens stöd har nu riktats mot att stötta skolorna i att fortsätta utveckla samt bibehålla påbörjat utvecklingsarbete. Syftet med satsningen är att utveckla förståelsen för hur elever lär och hur de kan ta ansvar för och bli delaktiga i sitt lärande. Uppföljningsarbetet inom ramen för synligt lärande visar att majoriteten av skolorna använder utforskande dialog i undervisningen i större utsträckning idag jämfört med när processen startade. Skolorna har också en tydligare organisation med syfte att stödja skolans utvecklingsarbete. Skolorna har även börjat använda nya verktyg för att följa upp elevernas lärande.

Diagnostiska provet i matematik

Elevresultaten vid stadens diagnostiska prov i matematik, som årligen genomförs tidigt i gymnasieutbildningen för cirka 7 000 elever har analyserats. Analyserna visar att elevers resultat på proven blivit signifikant bättre under åren 2016–2020 jämfört med 2012, men att elever fortfarande underpresterar vid till exempel problemlösning och uppgifter. Vidare framgår att stockholmselever presterar bättre än elever som gått i grundskolor i andra kommuner. Elevernas resultat är generellt sett högre på provet, ju högre grundskolebetyg de har. När provresultatet jämförs med elevernas grundskolebetyg ges också en indikation på att vissa skolor har en restriktiv och generös betygsättning i förhållande till resultaten på de diagnostiska proven. Ett resultatseminarium för lärare och skolledare har genomförts och skolorna får också en rapport med analys av skolans resultat. Resultaten för 2021 års prov analyseras i början av 2022.

Riktad insats kring programmering i skolan

En riktad insats till skolor med särskilda utmaningar har genomförts tillsammans med Tekniska museet. Insatsen har lett till en ökning av lärarnas kompetens och elevernas kunskaper och engagemang om programmering. Även lovskola har genomförts, under höstlovet med inriktning för flickor.

Digitalisering

Förvaltningen har beslutat att inrätta ett innovationsråd med syfte att bidra till ökad innovationsförmåga genom att systematiskt stödja innovationsprocessen i skolorna med digitalisering som möjliggörare. Innovationsrådet har sitt första möte i början av 2022. KTH medverkar i arbetet.

Förvaltningen har ett pågående arbete med att ta fram handlingsplaner för grundskolans respektive gymnasieskolans skolformer som följer av den tidigare beslutade strategiska inriktningen för digitalisering i skolan. Dessa planer ska utgöra ett stöd och riktning för det digitala utvecklingsarbetet på såväl huvudmanna- som skolnivå.

Den digitala utbildningsplattformen för utbildningar, stöd och support riktad till medarbetare och elever som använder skolplattformen, har fortsatt att utvecklas. Förvaltningen har genomfört flertalet informations- och utbildningsinsatser riktade till såväl administratörer som skolledare samt gjort en kartläggning av grundskolornas användning av olika digitala verktyg, bland annat för myndighetsutövande dokumentation. Denna kartläggning utgör grunden för fortsatta insatser.

Stadens pedagogiska verksamheter har behov av att kunna lagra och dela filmat material på ett säkert och tillgängligt sätt. Förvaltningen har genomfört en utredning för att undersöka och ta fram en teknisk lösning som uppfyller krav på användarvänlighet och säkerhet. Resultatet blev en tjänst som uppfyller kraven och ett införande har påbörjats under 2021 och avslutas under 2022.

Då fler produkter inom skolplattformen har avtalstider som löper ut de kommande åren har en förstudie inför upphandling genomförts under året och avslutas i januari 2022. Syftet är att ta fram en strategi och underlag för kommande upphandling av delsystem inom skolplattformen.

ESF-projektet BLIVA

Formerna för kompetensutveckling inom digitalisering har fortsatt att utvecklas under året, bland annat genom det EU-finansierade BLIVA-projektet (Behovsdrivet lärande med innovativa verktyg och arbetssätt). BLIVA syftar till att utifrån skolornas behov öka medarbetarnas digitala kompetens genom kollegialt lärande. Projektet genomförs på 29 skolor. Projektet fokuserar på undervisningsutveckling med digitala verktyg och arbetssätt och slutförs våren 2022.

Såväl en extern som en intern halvtidsutvärdering visar på goda resultat i relation till projektmålen. Flera skolor har etablerat och stärkt sin utvecklingsorganisation, bedriver kollegialt lärande med större systematik och har delvis – med anledning av pandemin - ökat användningen av digitala verktyg och arbetssätt. Förståelsen av när och hur de kan användas för att bredda och fördjupa elevers lärande och för att öka tillgängligheten har ökat. Projektets processtöd har under första halvåret i huvudsak genomförts digitalt liksom skolornas övriga utvecklingsarbete. Detta har ställt höga krav på skolorna och flera delar i planeringen har fått göras om för att i stället utföras på distans. Trots detta har de flesta skolor gjort stora framsteg både i att bedriva utvecklingsarbete och att förändra undervisningen så att den är bättre anpassad efter elevernas behov.

Under året har projektet erbjudit tre öppna föreläsningar, en i systematisk undervisningsutveckling, en i digital källkritik samt en i systematisk undervisningsutveckling. Vidare har sex nätverksträffar genomförts där skolor delat erfarenheter av sitt BLIVA-arbete. Allt material som producerats – 13 sexveckors-moduler för systematiskt kollegialt lärande, filmade föreläsningar och skolpresentationer – finns tillgängligt för alla stockholmslärare och skollärdare. Projektet har också börjat bygga ett stöd för existerande nätverk och intressegrupper för att de med digitala verktyg ska kunna nå intresserade lärare, till exempel genom att tillgängliggöra material och anordna kompetensutveckling och träffar.

Verktyg för att genomföra digitala prov

Förvaltningen har genomfört en utredning för att identifiera vilken tjänst som bäst motsvarar verksamhetens behov av digitalt provverktyg. Resultatet visade att den ökade nyttan för verksamheten inte var tillräckligt stor för att motivera ett byte av tjänst inför kommande läsår. Utredningen föreslog att mer omfattande test av alternativa verktyg skulle genomföras under höstterminen 2021. Dessa tester kunde dock inte genomföras eftersom leverantörerna inte uppfyllde utbildningsförvaltningens krav på hantering av personuppgifter. Licensen för nuvarande provverktyg är därför förlängd till oktober 2022 och beslut rörande utbyte eller ytterligare förlängning kommer i stället att fattas under vårterminen 2022.

Skolverkets försöksverksamhet med digitala nationella prov

Sex av stadens grundskolor ingår i Skolverkets försöksverksamhet. Under större delen av året har försöksverksamheten och tester pausats av Skolverket på grund av Schrems II-domen.

En ansvarsfördelning för försöksverksamheten, inom förvaltningen och tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen har tagits fram. Då Skolverket haft långa tidsramar har förvaltningen haft svårt att planera arbetet på ett bra sätt. Förvaltningen följer och anpassar planeringen efter Skolverket.

Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledningen är central för att eleven ska kunna fatta väl underbyggda beslut om fortsatta studier och framtida yrkesvägar. Ett väl underbyggt val motverkar, både för enskild individ och samhället, kostsamma avhopp samt bidrar till en högre motivation.

De yrkesprofessionella nätverken för studie- och yrkesvägledare har under året utvecklats och formats för att ge ytterligare utrymme för kollegialt lärande. Eftersom stadens studie- och yrkesvägledare på högstadiet och i gymnasieskolan ingår i skolornas elevhälsa har under året en samverkan utvecklats med de nätverk som finns för elevhälsans övriga professioner. Fokus har varit att främja närvaro samt psykisk hälsa.

Informationsträffar med tema antagning och övergångar har genomförts. Sedan april 2020 är samtliga nätverksträffar digitala.

Det förvaltningsövergripande arbetet kring övergångar från den obligatoriska skolan fortlöper. Ett operativt övergångsteam är sammansatt av representanter för grund- och gymnasieskolor. Uppdragsbeskrivningen utvärderas och revideras årligen.

Den årliga gymnasiemässan var även hösten 2021 digital. Eleverna i årskurs 9 samt deras vårdnadshavare gavs möjligheten att ha en direktkontakt med skolor.

Nyanlända- och flerspråkiga elever i grundskolan och språkintröduktion

Förvaltningens samordnare för nyanländas lärande har till uppdrag att samordna och utveckla insatser för att stärka mottagande och utbildning för nyanlända- och flerspråkiga elever. Arbetet har fortsatt utifrån tidigare identifierade utvecklingsområden.

Under hösten har två kurser hållits i Skolverkets bedömningsstöd Bygga svenska, med ett trettiootal deltagande lärare som undervisar nyanlända och flerspråkiga elever i årskurs 1-9. Intresset för deltagande har ökat under hösten, förmodligen med anledning av kursplanerevideringen i de två svenskämnen. Skolorna ser ett behov av att alla elever bedöms på ett likvärdigt sätt med ett bedömningsmaterial som följer nyanlända och flerspråkiga elevers språkutveckling. Bedömningsstödet kan även användas som ett underlag i bedömningen om en elev är i behov av att läsa svenska som andraspråk eller ej.

Nätverket för svenska som andraspråkslärare och lärare som arbetar med nyanlända och flerspråkiga elever i grundskolan har utökats under perioden. Idag är 72 skolor representerade i nätverket genom 132 lärare. Nätverket bidrar till en ökad likvärdighet i mottagande och undervisning för elevgruppen genom att lärare träffas, delar erfarenheter och knyter kontakter med lärare på andra skolor. Deltagande lärare uppger att de får mycket stöd och information genom nätverket som de har nytta av i sina uppdrag på den egna skolan.

Nätverket för svenska som andraspråkslärare på språkintröduktion har under läsåret haft regelbundna träffar. Nätverket bygger på erfarenhetsutbyte mellan lärarna inom olika fokusområden på språkintröduktion. Under hösten har flera lärare besökt varandras verksamheter för att öka förståelsen och likvärdigheten. Nätverket har även träffat nätverket för NO-lärare på språkintröduktion, för att tillsammans jobba vidare med former för språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Förvaltningen följer upp hur mottagande och undervisning av nyanlända gymnasieelever fungerar på skolenheterna bland annat genom en brukarenkät för språkintröduktionselever. Den visar på en tydlig ökning av positiva svar på flera områden. Eleverna vet i större utsträckning målet med utbildningen och har kunskap om den egna studieplanen. Enkäten visar på två områden med låg uppfyllelse. Antal elever inom språkintröduktion som erbjuds studiehandledning ligger fortsatt lågt på 46 procent. Motsvarande siffra året innan var 45 procent. Antal elever på språkintröduktion som anser att de får samarbeta med elever på andra program, har sjunkit från 25 till 19 procent. Resultaten kan förklaras med påverkan av pandemin och distansstudier.

Kompetensutveckling i språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt har genomförts på olika skolor. Sex skolor har under perioden en pågående insats anpassad efter skolans identifierade behov. Insatserna ska leda till att nyanlända och flerspråkiga elevers möjligheter att nå kunskapsmålen i ämnesundervisningen ökar.

Central samordning av modersmålsundervisning

Utbildningsnämnden har haft i uppdrag att utreda ett system för att centralt samordna modersmålsundervisning för att säkerställa kvalitativ undervisning och frigöra tid för rektorerna. Modersmålsundervisningen samordnas via en central enhet. Det centralt samordnande systemet för modersmålsundervisning avlastar stadens rektorer med avseende på personaladministration och ger en flexibilitet i hanteringen av fluktuerande elevsammansättning per språk. Samordningen bidrar även till en ökad möjlighet att utveckla undervisningens kvalitet genom kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Utbildningsförvaltningen har under perioden reviderat och utvecklat anvisningarna för beställning av modersmålsundervisning i syfte att underlätta för skolorna. I de utvecklade anvisningarna har även förtydligande av rutiner kring samarbete mellan den del av förvaltningen som centralt samordnar modersmålsundervisning och beställande skolor gjorts. Som ett led i att säkerställa kvalitativ undervisning har utbildningsförvaltningen tillhandahållit olika fortbildningsinsatser för att öka den pedagogiska och digitala kompetensen hos modersmålslärarna. Olika insatser har gjorts löpande under året för att informera skolledare, modersmålssamordnare och modersmålslärare om de reviderade anvisningarna.

Förberedelse inför Stadshusets hundraårsjubileum 2023

Under året har utbildningsförvaltningen och visningsenheten på Stadshuset planerat för att ta emot klassbesök under 2023. Erbjudandet riktar sig till de elever som går i årskurs 8 vid början av 2023.

Även fyra lektionsupplägg kopplade till Stadshusets hundraårsjubileum har tagits fram och gjorts tillgängliga på Stockholmskällans webbplats. Lektionsuppläggen kan genomföras i klassrummet och användas som en förberedelse och efterarbete till klassens besök i. Dessa lektionsupplägg med visning och lektioner kommer att testats på några skolklasser.

Implementering av skolbiblioteksplanen 2021-2024

En rad kommunikations- och stödinsatser har genomförts under året i syfte att skolledare, skolbibliotekspersonal och förskolerektorer ska ha kännedom om att en reviderad plan är beslutad och ska implementeras i skolor och förskolor. Skolbibliotekspersonal har erbjudits kontinuerlig kompetensutveckling kopplat till skolbiblioteksplanen, inte minst inom området medie- och informationskunnighet.

Förvaltningen ansvarar enligt skolbiblioteksplanen för att arbeta för ökad tillgång till e-media. Sedan 2020 kan elever och lärare inom gymnasieskolan låna e-böcker för gemensam klassläsning via Cirkulationsbiblioteket. Från och med vårterminen 2021 är tjänsten tillgänglig även inom åk 7-9.

Som ett led i implementeringen av skolbiblioteksplanen har samtliga gymnasieskolor från och med höstterminen fått tillgång till Mångspråksbiblioteket. Det innebär att fler elever har tillgång till skönlitteratur på många olika språk inklusive de nationella minoritetsspråken. Mångspråksbiblioteket har stöttat med utställningsmaterial till skolbiblioteken i syfte att uppmärksamma nationella minoriteter i undervisningen.

Jämförelse av resultat med mera mellan fristående och kommunala grundskolor i Stockholm 2019 – 2021

Elevantalet i grundskolor i Stockholms stad (Skolverket läsåret 2020/2021) var totalt 98 594 elever. De kommunala grundskolorna hade 68 656 elever och de fristående grundskolorna hade 27 424 elever. Därutöver gick 2 514 elever i internationella grundskolor, av vilka merparten har en enskild huvudman. Därutöver är det totalt 11 155 elever i förskoleklass, varav 8 998 går på kommunala skolor, 2 049 i fristående skolor och 108 på internationella skolor.

De fristående grundskolorna i Stockholms stad har genomgående bättre resultat i årskurs 9 än de kommunala grundskolorna för de tre redovisade resultatmått. När det gäller resultaten för nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund (Skolverkets definition för officiell statistik) är skillnaderna relativt små mellan fristående och kommunala grundskolor.

I de kommunala och fristående grundskolorna har flickorna högre betygsresultat än pojkarna. Skillnaderna är något högre mellan könen i de fristående grundskolorna jämfört med de kommunala.

Kunskapsresultat i årskurs 9 2019–2021 – grundskolor i Stockholms stad (Källa: Skolverket)

| | Fristående grundskolor | | | Kommunala grundskolor | | |
|--|------------------------|-----------|-----------|-----------------------|-----------|-----------|
| | 2018/2019 | 2019/2020 | 2020/2021 | 2018/2019 | 2019/2020 | 2020/2021 |
| Andel elever (%) som uppnått målen i alla ämnen, totalt | 83,4 | 83,9 | 83,0 | 80,5 | 79,7 | 79,5 |
| Andel elever (%) som uppnått målen i alla ämnen, exklusive nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund | 84,2 | 84,4 | 83,4 | 84,5 | 83,4 | 82,9 |
| Andel som uppnått målen i alla ämnen utifrån kön | | | | | | |
| Flickor | 84,9 | 86,9 | 84,1 | 81,5 | 81,3 | 80,3 |
| Pojkar | 83,4 | 81,7 | 81,8 | 79,6 | 78,1 | 78,8 |
| Andel som uppnått målen i alla ämnen utifrån migrationsbakgrund | | | | | | |
| Svensk bakgrund | 88 | 87 | 87 | 89 | 89 | 88 |
| Utländsk bakgrund, födda i Sverige | 77 | 79 | 76 | 75 | 70 | 71 |
| Utländsk bakgrund, födda utomlands | 70 | 76 | 72 | 50 | 52 | 50 |
| Andel som uppnått målen i alla ämnen utifrån vårdnadshavarnas utbildningsnivå | | | | | | |
| Vårdnadshavare med förgymnasial eller gymnasial utbildning | 72 | 72 | 71 | 67 | 65 | 62 |
| Vårdnadshavare med eftergymnasial utbildning | 88 | 89 | 88 | 90 | 88 | 88 |
| Genomsnittligt meritvärde | | | | | | |
| Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen, totalt | 261 | 261 | 262 | 250 | 250 | 248 |
| Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen, flickor-pojkar | 273 - 250 | 274 - 249 | 271 - 252 | 260 - 241 | 262 - 238 | 257 - 239 |
| Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen, exkl. nyinvandrade och elever med okänd bakgrund | 263 | 262 | 263 | 257 | 257 | 254 |
| Andel behöriga till yrkesprogram | | | | | | |
| Andel elever (%) i åk 9 behöriga till yrkesprogram | 91,9 | 92,4 | 92,6 | 87,4 | 87,8 | 88,4 |
| Andel elever (%) i åk 9 behöriga till yrkesprogram, flickor - pojkar | 93 - 91 | 94 - 91 | 93 - 93 | 88 - 87 | 89 - 87 | 89 - 88 |
| Andel elever (%) i åk 9 behöriga till yrkesprogram, exkl. nyinvandrade och elever med okänd bakgrund | 92,5 | 92,8 | 93,1 | 91,4 | 91,7 | 91,8 |

Lärartätheten är något högre på kommunala grundskolor jämfört med fristående, och andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen och andel lärare med lärarlegitimation är klart högre på kommunala grundskolor.

Förutsättningar grundskola Stockholms stad, 2017–2019 (Källa: Skolverket)

| | Fristående grundskolor | | | Kommunala grundskolor | | |
|---|------------------------|-----------|-----------|-----------------------|-----------|-----------|
| | 2018/2019 | 2019/2020 | 2020/2021 | 2018/2019 | 2019/2020 | 2020/2021 |
| Elever per lärare | 13,6 | 13,1 | 12,8 | 12,8 | 12,8 | 13,0 |
| Andel lärare (%) med pedagogisk högskoleexamen | 62 | 63 | 63 | 86 | 86 | 87 |
| Andel lärare (%) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, heltidstjänster | 62 | 64 | 63 | 77 | 76 | 78 |

Kunskapsresultat elever bosatta i Stockholms stad

De flesta av de elever som är folkbokförda i Stockholms stad går också i en grundskola (fristående eller kommunal) som är belägen i Stockholm. Runt 15 procent av eleverna som går i en skola i Stockholms stad är inte folkbokförda i Stockholm. Även om man får en god uppskattning av kunskapsresultaten för elever som är folkbokförda i Stockholm genom att se på kunskapsresultaten för grundskolorna som är belägna i Stockholm kan det vara intressant att redogöra för kunskapsresultaten för eleverna som är folkbokförda i Stockholms stad.

De tre senaste åren har kunskapsresultaten för de tre betygsmåtten legat på ungefär samma nivå. Dock kan noteras en svag ökning av behörighet till yrkesprogram och en svag minskning av andel som uppnått målen i samtliga ämnen. Flickorna har genomgående bättre betygsresultat jämfört med pojkarna.

Kunskapsresultat årskurs 9 2018-2020, elever folkbokförda i Stockholms stad (Källa: Kolada)

| | 2018/2019 | 2019/2020 | 2020/2021 |
|---|-----------|-----------|-----------|
| Andel elever (%) som uppnått målen i alla ämnen | 81,6 | 81,3 | 80,7 |
| Andel elever (%) i åk 9 behöriga till yrkesprogram | 89,1 | 89,5 | 90,0 |
| Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen | 253 | 253 | 252 |
| <i>Andel elever (%) som uppnått målen i alla ämnen</i> | | | |
| Flickor | 82,0 | 83,0 | 81,9 |
| Pojkar | 81,2 | 79,6 | 79,6 |
| <i>Andel elever (%) i åk 9 behöriga till yrkesprogram</i> | | | |
| Flickor | 89,2 | 90,4 | 90,5 |
| Pojkar | 88,9 | 88,6 | 89,2 |
| <i>Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen</i> | | | |
| Flickor | 263 | 265 | 262 |
| Pojkar | 243 | 243 | 243 |

Jämförelse av resultat m.m. mellan fristående och kommunala gymnasieskolor i Stockholm 2019 till 2021

Elevantalet i gymnasieskolor belägna i Stockholms stad (Skolverket läsåret 200/2021) var totalt 40 901 elever, varav 17 969 elever i kommunala skolor och 22 932 elever i fristående skolor.

Nedan redovisas kunskapsresultaten i gymnasieskolan uppdelat på fristående och kommunala gymnasieskolor belägna i Stockholms stad. Merparten av statistiken är hämtad från Skolverket, men betygsresultaten för elever folkbokförda i Stockholm är hämtad från Kolada. Vissa betygsmått finns dock inte redovisade för elever folkbokförda i Stockholms stad.

Resultaten redovisas utifrån kommunala och fristående gymnasieskolor belägna i Stockholms stad. Dessutom redovisas resultaten för elever som är folkbokförda i Stockholms stad. Anledningen är att en knapp fjärdedel av eleverna folkbokförda i Stockholms stad inte går på

en skola belägen i Stockholms stad. Dessutom kommer runt 45 procent av eleverna på gymnasieskolor belägna i Stockholms stad från andra kommuner än Stockholm. Det innebär att det bara blir en begränsad bild av vad eleverna folkbokförda i Stockholm har för kunskapsresultat utifrån resultaten för gymnasieskolorna som är belägna i Stockholm.

I tabellen nedan visas totalmått för de olika kategorierna. Vissa resultat finns dock inte tillgängliga för elever folkbokförda i Stockholm. Den genomsnittliga betygspoängen är högre för de kommunala gymnasieskolorna jämfört med de fristående. När det gäller andel elever med examen inom tre år har de fristående gymnasieskolorna ett högre resultat jämfört med de kommunala. Elever folkbokförda i Stockholm har ett något lägre resultat än de kommunala gymnasieskolorna. Genomströmningen (andel elever med examen inom fyra år) har en positiv trend de tre senaste åren för samtliga kategorier.

Kunskapsresultat 2019 – 2021 för fristående och kommunala gymnasieskolor (Källa: Skolverket och Kolada)

| Resultatmått | Huvudman/bostadsort | 2018/2019 | 2019/2020 | 2020/2021 |
|--|---------------------------------------|-----------|-----------|-----------|
| Andel elever (%) med examen | Fristående | 90 | 91 | 92 |
| | Kommunala | 93 | 91 | 93 |
| Andel (%) elever med grundläggande behörighet | Fristående | 81 | 81 | 81 |
| | Kommunala | 87 | 85 | 88 |
| Genomsnittlig betygspoäng, elever med examen eller betygspoäng över 2500 | Fristående | 14,7 | 14,7 | 14,8 |
| | Kommunala | 15,5 | 15,4 | 15,4 |
| | Elever folkbokförda i Stockholms stad | 14,9 | 15,0 | 15,0 |
| Andel (%) elever med examen inom 3 år, Inkl. IM | Fristående | 68 | 71 | 74 |
| | Kommunala | 67 | 66 | 71 |
| | Elever folkbokförda i Stockholms stad | 65 | 66 | 69 |

I tabellen nedan är resultaten uppdelade på programtyp, högskoleförberedande program och yrkesprogram. För de högskoleförberedande programmen har de kommunala gymnasieskolorna ett högre resultat jämfört med de fristående, medan det omvända råder för yrkesprogrammen. Eleverna som är folkbokförda i Stockholm på högskoleförberedande program har en genomsnittlig betygspoäng som ligger mellan de kommunala och fristående gymnasieskolorna. Eleverna på yrkesprogram som är folkbokförda i Stockholms stad har dock lägre resultat jämfört med de kommunala och fristående gymnasieskolorna.

Kunskapsresultat 2019 – 2021 för fristående och kommunala gymnasieskolor per programtyp (Källa: Skolverket och Kolada)

| Resultatmått | Huvudman/bostadsort | Programtyp | 2017/2018 | 2018/2019 | 2019/2020 |
|--|---------------------------------------|----------------------|-----------|-----------|-----------|
| Andel (%) elever examen | Fristående | Högskoleförberedande | 90 | 91 | 92 |
| | | Yrkes | 88 | 91 | 91 |
| | Kommunala | Högskoleförberedande | 94 | 92 | 93 |
| | | Yrkes | 84 | 85 | 84 |
| Andel (%) elever med grundläggande behörighet | Fristående | Högskoleförberedande | 90 | 91 | 92 |
| | | Yrkes | 46 | 45 | 42 |
| | Kommunala | Högskoleförberedande | 94 | 92 | 93 |
| | | Yrkes | 34 | 35 | 36 |
| Genomsnittlig betygspoäng, elever med examen eller betygspoäng över 2500 | Fristående | Högskoleförberedande | 14,9 | 15,0 | 15,6 |
| | | Yrkes | 13,6 | 13,7 | 14,2 |
| | Kommunala | Högskoleförberedande | 15,8 | 15,6 | 15,7 |
| | | Yrkes | 13,4 | 13,5 | 13,3 |
| | Elever folkbokförda i Stockholms stad | Högskoleförberedande | 15,2 | 15,3 | 15,3 |
| | | Yrkes | 12,9 | 13,2 | 13,2 |
| Andel (%) elever med examen inom 3 år, inkl. IM | Fristående | Högskoleförberedande | 73 | 76 | 79 |
| | | Yrkes | 65 | 70 | 73 |
| | Kommunala | Högskoleförberedande | 81 | 80 | 84 |
| | | Yrkes | 61 | 66 | 65 |
| | Elever folkbokförda i Stockholms stad | Högskoleförberedande | 76 | 78 | 80 |
| | | Yrkes | 58 | 62 | 67 |

I tabellen nedan är betygsmåtten uppdelade på kön. Flickorna har klart högre betygsresultat jämfört med pojkarna i samtliga kategorier.

Kunskapsresultat 2019 – 2021 för fristående och kommunala gymnasieskolor, per kön (Källa: Kolada)

| Resultatmått | Huvudman/bostadsort | Kön | 2017/2018 | 2018/2019 | 2019/2020 |
|--|---------------------------------------|---------|-----------|-----------|-----------|
| Genomsnittlig betygspoäng, elever med examen eller betygspoäng över 2500 | Fristående | Flickor | 15,1 | 15,3 | 15,4 |
| | | Pojkar | 14,2 | 14,1 | 14,2 |
| | Kommunala | Flickor | 16,0 | 15,7 | 15,9 |
| | | Pojkar | 15,0 | 14,9 | 14,9 |
| | Elever folkbokförda i Stockholms stad | Flickor | 15,4 | 15,4 | 15,6 |
| | | Pojkar | 14,3 | 14,5 | 14,4 |
| Andel (%) elever med examen inom 3 år, Inkl. IM | Fristående | Flickor | 71 | 75 | 76 |
| | | Pojkar | 63 | i.u. | 71 |
| | Kommunala | Flickor | 71 | 71 | 75 |
| | | Pojkar | 63 | 62 | 67 |
| | Elever folkbokförda i Stockholms stad | Flickor | 69 | 70 | 72 |
| | | Pojkar | 61 | 62 | 66 |

De kommunala gymnasieskolorna i Stockholms har en högre andel lärare med pedagogisk högskoleexamen och behöriga lärare jämfört med de fristående gymnasieskolorna. Andelarna har ökat för de fristående gymnasieskolorna 2020 jämfört med 2019. De fristående och

kommunala gymnasieskolorna har samma lärartäthet. Den har ökat för de fristående gymnasieskolorna jämfört med 2019, men minskat för de kommunala gymnasieskolorna.

Förutsättningar, gymnasieskolor belägna i Stockholms stad 2019–2021 (Källa: Skolverket)

| | Fristående huvudmän | | | Kommunal huvudman | | |
|---|---------------------|-----------|-----------|-------------------|-----------|-----------|
| | 2018/2019 | 2019/2020 | 2020/2021 | 2018/2019 | 2019/2020 | 2020/2021 |
| Elever per lärare | 16,6 | 15,7 | 16,2 | 15,2 | 15,7 | 16,1 |
| Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen (%) | 74 | 76 | 77 | 90 | 91 | 90 |
| Andel lärare (%) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne, heltidstjänster | 75 | 77 | 78 | 88 | 88 | 88 |

Analysstöd till skolor

Förvaltningen har under året gett analysstöd till ett tiotal skolor när det gäller resultat, det systematiska kvalitetsarbetet och uppföljningar av olika satsningar, med syfte att öka analyskapaciteten för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna. Stödet har getts både till enskilda skolor och på gruppnivå för rektorsområden. Under året har förvaltningen även fortsatt med en fördjupad workshop om analys och systematiskt kvalitetsarbete för särskilt utvalda skolor.

Beslutsstöd skola

Under året har ett omfattande utvecklingsarbete bedrivits i systemstödet Beslutsstöd skola. Fokus har varit att utveckla rapporter för elevfrånvaro, som kommer att finnas tillgängliga våren 2022. Parallellt har utvecklingen påbörjats av rapporter för skriftliga omdömen för grundskolan. Därefter kommer betygsrapporterna att uppdateras i syfte att öka kvalitet och användbarhet och för att komma ifrån den manuella hantering som idag krävs. Även gymnasieskolan kommer i samband med detta att få tillgång till betygsrapporter i Beslutsstöd skola, vilket i nuläget saknas. Arbetet fortlöper även med att ta fram en modell för förvaltningen av Beslutsstöd i linje med utbildningsförvaltningens kommande objektförvaltning.

Tilläggsbelopp och verksamhetsstöd

Under år 2021 har sammanlagt 1 954 ansökningar om tilläggsbelopp för fristående grundskolor och verksamhetsstöd från kommunala grundskolor kommit in. Av dessa har 1 661 ansökningar handlagts före årsskiftet. Av årets handlagda ansökningar gäller 1 085 för kommunala skolor och 576 avser fristående skolor. Det är fortsatt stora skillnader generellt när det gäller kön, 73 procent av ansökningarna gäller pojkar. 180 ansökningar om tilläggsbelopp och 451 ansökningar om verksamhetsstöd har beviljats år 2021.

Under året har stadens tillämpning avseende tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för förskoleklass, grundskola och fritidshem ändrats. Behovsgrupperna med fasta ersättningsnivåer har tagits bort och från den 1 augusti bestäms tilläggsbelopp och verksamhetsstöd med individuella belopp i varje enskilt ärende. Den nya tillämpningen har under hösten medfört längre handläggningstider.

Under årets två ansökningsomgångar till grundskolans CSI har 342 ansökningar bedömts. Vårdnadshavarna till 96 elever har fått erbjudande om plats. De elever som inte har erbjudits plats i en CSI-grupp kommer att få fortsatt särskilt stöd som utformas på elevens skola.

Förvaltningen har beslutat om tilläggsbelopp till fristående gymnasieskolor för elever på nationella program och introduktionsprogrammet programriktat val. För elever som går i andra kommuners gymnasieskolor har samma system för interkommunalt verksamhetsstöd tillämpats. Under 2021 kom totalt 396 ansökningar för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd inom gymnasieskolan. Av dessa har 343 ansökningar handlagts före årsskiftet. År 2021 har 114 ansökningar om tilläggsbelopp och 4 ansökningar om verksamhetsstöd beviljats.

Nämndmål: 1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla elever känner sig trygga i skolan. Skolan erbjuder en god lärmiljö där bemötande och stöd ger eleverna förutsättningar att fokusera på utbildning och arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer, exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödjande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med vårdnadshavare samt socialtjänst, polis och andra relevanta aktörer.

Grundskoleundersökningen

Den årliga grundskoleundersökningen har genomförts i början av 2021 och besvaras av elever i årskurs 2, 5 och 8 samt av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2.

Resultaten från grundskoleundersökningen beskrivs utifrån tre index: *kunskap*, *inflytande* samt *trygghet och trivsel*. Indexen har en skala från 0 till 100. I tabellen nedan anges andelen positiva svar (4–5 på den 5-gradiga skalan) år 2021.¹

Tabell 1. Andel positiva svar i procent per index år 2021. Inom parentes motsvarande andel år 2020

| | Åk 2 | Åk 5 | Åk 8 |
|----------------------|---------|---------|---------|
| Kunskap | 85 (85) | 75 (72) | 54 (53) |
| Inflytande | 83 (84) | 80 (78) | 67 (67) |
| Trygghet och trivsel | 79 (79) | 70 (67) | 64 (63) |

Det är tydligt att andelen positiva svar utifrån dessa index är som högst i årskurs 2. Resultaten sjunker till årskurs 5 för att därefter ytterligare sjunka till årskurs 8. Att de yngre eleverna i

¹ Indexen är skapade utifrån ett antal påståenden som eleverna besvarar genom att ange hur väl de instämmer på en femgradig skala där 5 innebär att man instämmer helt och 1 att man inte instämmer alls. Det finns också möjlighet att svara "Vet inte". Som positiva svar räknas 4 och 5 på skalan.

högre utsträckning svarar instämmande är ett mönster som även finns sedan tidigare års undersökningar.

Jämfört med förra året har resultaten förbättrats något. Största förbättringen finns i årskurs 5 där eleverna i högre utsträckning svarar att de instämmer i flera av påståendena. Resultaten har ökat för både flickor och pojkar, ökningen är större bland flickorna. Ökningen för årskurs 5 har framför allt skett för indexet *kunskap* respektive *trygghet och trivsel*, men till viss del även för indexet *inflytande*. För eleverna i årskurs 2 är resultaten i stort oförändrade jämfört med förra året och för eleverna i årskurs 8 finns en marginell ökning. Eftersom resultaten sjönk år 2020 innebär det att årets resultat därmed i många fall har återgått till samma nivåer som fanns år 2019.

När det gäller skillnaden mellan hur pojkar och flickor svarar i undersökningen återfinns samma mönster som förra året för eleverna i årskurs 2, flickorna instämmer över lag i högre utsträckning än pojkarna.

I årskurs 5 har det skett en förändring. Tidigare år svarade pojkarna i årskurs 5 i högre utsträckning än flickorna att de instämmer, i årets undersökning har den skillnaden i många fall utjämnats.

För eleverna i årskurs 8 ser mönstret ut ungefär som föregående år. Det är bland dessa elever som de största skillnaderna finns mellan hur pojkar och flickor svarar. Det är över lag pojkarna som i högre utsträckning än flickorna instämmer i påståendena bland eleverna i årskurs 8.

Området god lärmiljö utifrån grundskoleundersökningen kommenteras ytterligare i bilaga 6, Kvalitetsarbete och vissa resultat i den kommunala grundskolan 2021, och redovisades också i tertialrapport 2 2021.

Brukarenkäter i gymnasieskola och gymnasiesärskola

Årets brukarenkät för elever som går andra året på gymnasieskolans nationella program visar på en förbättring av resultatet för området trygghet och trivsel. Redovisningen gäller svaren från *alla* elever i stadens skolor, oavsett hemkommun. Svarefrekvensen uppgick till 84 procent, en förbättring med 2 procentenheter jämfört med 2020. Enkäten besvarades under tider där eleverna partiellt deltog i distansundervisning och detta påverkar resultatens jämförbarhet mellan de två senaste åren. De påståenden som eleverna tar ställning till i undersökningen har i olika grad påverkats av förutsättningarna. I fjol besvarades enkäten innan distansundervisningen infördes.

Flera påståenden utvecklades positivt mellan 2020 och 2021, till exempel ökade påståendet *Jag är nöjd med skolans arbete mot mobbning* från 65 procent 2020 till 69 procent i år. Även påståendet *Jag känner mig trygg på min skola* har ökat något, från 89 till 90 procent. Ett påstående som har ökat mycket är elevernas upplevelse av arbetsro på lektionerna, resultatet

ökade från 53 procent positiva svar till 63. Sannolikt påverkades resultatet av undervisningen på distans. Utfallet redovisades i tertiärrapport 2 2021.

Årlig rapport om trygghet och studiero

Förvaltningen har under 2021 för andra gången tagit fram en rapport om trygghet och studiero i stadens skolor. Rapporten visar att elever uppfattar trygghetsbegreppet som bestående av tre delar: en fysisk trygghet, en social samhörighet med andra elever samt tillitsfulla relationer till lärarna och förutsägbarhet i undervisningen. Skolors trygghetsarbete bör därmed täcka in samtliga tre delar och genomföras i nära dialog med eleverna. Rapporten visar också att de skolor som har kommit långt med arbetet med studiero har en bred definition av begreppet. Det handlar om att de ser studiero som att eleverna är fokuserade på lärande och att skolan tar ansvar för att skapa en lärmiljö som ger eleverna förutsättningar att vara det. Rapporten pekar på betydelsen av att dela på begreppen trygghet respektive studiero för att ge bättre förutsättningar för ett fortsatt utvecklingsarbete.

Trygghet och studiero

Förvaltningen har under året genomfört utbildningsinsatser om kränkande behandling och personals befogenheter vid elevers ordningsstörande uppträdande. Utbildningarna har genomförts digitalt och fysiskt ute på skolor på förfrågan. Förvaltningen har sett ett ökat deltagande och en högre efterfrågan för de digitalt genomförda utbildningarna då de möjliggör för fler medarbetare att delta.

Anmälningar om kränkande behandling som sker på skolorna har under året löpande handlagts och följts upp. Anmälningarna har sedan sammanställts och resultatet har redovisats. Förvaltningen ser ett behov av att fortsätta med utbildningsinsatser för att öka skolornas kunskap om kränkande behandling samt kännedom om stadens rutiner för rapportering av kränkande behandling. Förvaltningen ser också ett fortsatt behov av att fördjupa begrepps-förståelsen av trygghet respektive studiero både på förvaltningsnivå och på skolorna.

Förvaltningen har under året granskat skolornas planer mot kränkande behandling och diskriminering för att säkerställa att de motsvarar skollagens krav. Skolorna har sedan getts återkoppling. Flera skolor har använt sig av förvaltningens framtagna mall för plan mot kränkande behandling och diskriminering, vilket har bidragit till förhöjd kvalitet på planerna. I mallen finns vägledning för upprättande och den ska syfta till att tydliggöra och förenkla arbetet med planerna för skolorna. Vid utarbetandet av plan mot kränkande behandling och diskriminering har skolorna även kunnat använda sig av huvudmannens kartläggning-fil, vilket har skett i olika omfattning.

Förvaltningen har också tagit fram ett stödmaterial för skolorna som ska användas vid beslut som rör barn. Materialet syftar till att stödja grundskolorna, och även gymnasieskolorna vid behov, i den praktiska tillämpningen av barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Under våren genomförde förvaltningen en uppföljning och kartläggning av arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Skolledare och personal från elevhälsan deltog i uppföljningen, där de bland annat fick möjlighet att beskriva vilket stöd de behöver för att kunna utveckla arbetet mot våld och förtryck. Resultatet från uppföljningen har legat till grund för att ta fram en ny handlingsplan, *Våga fråga, lyssna och agera!* Handlingsplanens syfte är att ge struktur och stöd för stadens förskolor och skolor att utveckla arbetet mot våld, förtryck och begränsningar under perioden 2021 - 2025. I samverkan med socialförvaltningen och Origo, som är Stockholms läns resurscentrum i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, genomförde förvaltningen i april en kampanj på sociala medier. Denna riktade sig till elever på högstadiet och i gymnasieskolan samt till skolpersonal, för att uppmärksamma stadens och skolornas arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Kampanjen riktad till skolpersonal följdes upp i början av höstterminen.

Våga fråga, lyssna och agera! ska vara ett stöd i hur skolor kan utveckla kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer² för att främja samtycke, ömsesidighet och motverka sexuellt våld och sex mot ersättning. Under hösten har förvaltningen genomfört kunskaps-höjande föreläsningar riktade till lärare och annan skolpersonal inom området. Detta har varit en del i att uppmärksamma de förändringar i läroplan och kursplaner som gäller från och med augusti 2022. Förvaltningen har under året tilldelat extra medel till ett tjugotal skolor för att ge möjlighet för dessa att utveckla undervisningen inom sexualitet, samtycke, normer och relationer.

Översyn av sex- och samlevnadsundervisning

Förvaltningens översyn av sex- och samlevnadsundervisningen visar att kvaliteten på undervisningen påverkas av lärarnas medvetenhet om uppdraget, deras kunskaper inom området och i vilken utsträckning området är en integrerad del av skolans värdegrundsarbete. Flera utvecklingsområden har identifierats för utvecklingsarbetet, bland annat behövs tydliga förväntningar på det samlade uppdraget inom sex- och samlevnadsundervisningen. Det finns stödmaterial anpassat för olika årskurser och skolformer. I december genomförde förvaltningen en kampanj på sociala medier riktad till elever på högstadiet och i gymnasieskolan gällande samtycke, ömsesidighet och respekt. Syftet var att lyfta vikten av att kommunicera, lyssna in och stämna av med sin partner för att säkerställa ett samtycke och informera om att det kommer att ske förändringar inom området kommande läsår. Förvaltningen har fortsatt informerat skolorna om förändringarna i läroplanerna och att medel går att söka för att utveckla arbetet med undervisning inom området sexualitet, samtycke och relationer.

Våldsbejakande extremism

Den årliga kartläggningen gällande våldsbejakande extremism genomfördes i februari. En ny handlingsplan för 2021 togs fram, som beskriver förskolors och skolors demokratiska uppdrag för att motverka våldsbejakande extremism. Under året har flera utbildningar och informationsmöten erbjudits både lärare och skolledare. Fokus har varit på hur lärare kan

² Sex och samlevnad byter namn till Sexualitet, samtycke och relationer från och med augusti 2022.

arbeta med kontroversiella och ”svåra” frågor i klassrummet samt hur skolor bör bemöta och samtala med elever som uttrycker rasistiska, antisemitiska eller extremistiska åsikter. Medioteket har erbjudit olika utbildningar kring källtillit och källkritik och ett antal skolor har tilldelats medel för att utveckla arbetet med normkritik, motverka rasism och våldsprevention.

Förvaltningen har under hösten tagit fram ett stödmaterial kring politisk information i skolan inför valet 2022. Ett arbete har påbörjats med att implementera de nya stadsövergripande riktlinjerna avseende lokalupplåtelser och föreningsbidrag med syfte att säkerställa att ingen aktör med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism får hyra skollokal eller tilldelas medel.

Under november och december har förvaltningen gett stöd till arbetet för att genomföra en undersökning hur antisemitismen kommer till uttryck i skolans olika miljöer samt identifiera behov av stöd i sitt arbete att motverka antisemitism. En enkät har skickats ut till stadens alla lärare. I december genomfördes den årliga utbildningen i samarbete med socialförvaltning med fokus på att öka kunskaperna kring orosanmälningar, socialtjänstens roll, motverka våldsbejakande extremism och arbetet mot våld och förtryck. Förvaltningen har under året tagit fram en kortfattad information kring arbetet mot våldbejakande extremism, för att kunna vara ett stöd till nyanställda rektorer och annan skolpersonal.

Våldsprevention

Ett 30-tal skolor har under året arbetat med lektionsprogrammen *Mentorer i våldsprevention*, MVP, och *Agera tillsammans*, AT. En del skolor har varit tvungna att ta en paus i arbetet under pandemin på grund av hög sjukfrånvaro och/eller distansundervisning, då det våldspreventiva arbetet kräver fler vuxna i klassrummet för att kunna genomföra lektionerna. En stadsövergripande arbetsgrupp med utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och två stadsdelsförvaltningar har drivit arbetet i enlighet med framtagna plan. Fokus har legat på att utveckla en organisatoriskt förvaltande och stöttande struktur såväl stadsövergripande som i stadsdelsförvaltningar.

Parallellt har ett arbete skett kring utveckling av en *Stockholmsmodell MVP*, vilken innebär att MVP och AT utvecklas på fler arenor och verksamheter i staden (skola, fritid, föräldrar och fältverksamheten) och knyts an till andra förebyggande uppdrag. Syftet är att barn och unga som växer upp i staden ska möta vuxna som har ett gemensamt förhållningsätt, bemötande och språk gällande våldsprevention, oavsett om de exempelvis är i skolan, på fritidsgården, hemma eller ute i området. Ett arbete pågår även med att utveckla MVP för elever med intellektuell funktionsnedsättning. Antalet skolor som jobbar med MVP eller AT har ökat successivt och hösten 2021 arbetar 30 skolor med programmen. Inom ramen för varje skolas värdegrundsarbete utgör det våldspreventiva arbetet en viktig del.

Under året har totalt fem kunskapshalvdagar och 13 grundutbildningar i MVP och AT genomförts. I november anordnades en MVP-konferens med syfte på att ge ökade kunskaper kring arbetet mot våld och förtryck till de skolor och verksamheter som redan arbetar

våldspreventivt, men även möjlighet för nya skolor att få kunskaper kring arbetet med MVP och AT. Utbildningsåtgångarna inom området våldsprevention har omfattat knappt 1 000 personal under 2021.

HBTQ och normkritik

Förvaltningen har erbjudit stadens skolor stöd i form av medel och råd för att utveckla det normkritiska värdegrundsarbetet. Under året har 48 grund- och grundsärskolor, nio gymnasieskolor och en gymnasiesärskola tilldelats medel och/eller stöd. Totalt fick 58 skolor stöd under året, vilket är en ökning med 16 skolor jämfört med året innan. Av dessa var 25 ”nya” skolor, som inte hade tilldelades något stöd under 2020. Medel och stödet har gått till att utveckla arbetet med HBTQIA+, våldsprevention, normkritik, motverka hedersrelaterat våld och förtryck samt utveckla kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. Uppföljning av arbetet har gjorts som ett led i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete kring normer, värden och allas lika rätt.

Nämndmål: 1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

Eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot. Eleverna är med ökande ålder delaktiga i planeringen av hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen, vilket leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull. Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Grundskoleundersökningen













Uppfyllelsen av nämndmålet 1.3.3 *Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar* mäts i grundskoleundersökningen med ett antal påståenden som vägs samman till index för Kunskap respektive Inflytande.

Grundskoleundersökningens sammanfattade resultat presenteras under nämndmålet 1.3.2. Området inflytande utifrån grundskoleundersökningen kommenteras ytterligare i bilaga 6, *Kvalitetsarbete och vissa resultat i den kommunala grundskolan 2021*.

Råd för representanter för elevorganisationer

Ett samarbete inom förvaltningen har inletts i syfte att samla elevrådsrepresentanter vid fyra tillfällen per år för att träffa skolborgarrådet och elevrådsorganisationer på nationell nivå. Under året har tre mötestillfällen arrangerats då de bland annat har diskuterat distansundervisning, regeringens förslag till nationell plan till trygghet och studiero samt vad som kan göras för att främja den psykiska hälsan i skolan.

Kommunfullmäktiges och utbildningsnämndens indikatorer och aktiviteter kopplade till KF:s mål för verksamhetsområdet 1.3

| Kommunfullmäktiges indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|--|----------------|-----------------------|----------------------------|----------------|-------------|------------------|--------|
|   Andel elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen | 76,6 % | 74,8 % | 78,6 % | 76,1 % | 84 % | 78 % | 2021 |
|   Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen | 79,5 % | 78,8 % | 80,3 % | 79,8 % | 82 % | 81 % | 2021 |
|   Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs 3 | 89 % | 89 % | 89 % | * | 95 % | 94 % | 2021 |
|   Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3 | 91 % | 89 % | 93 % | * | 94 % | 94 % | 2021 |
|   Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund | 91,8 % | 91,6 % | 92,1 % | 91,7 % | 94 % | 94 % | 2021 |
|   Andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år med examen | 82,1 % | - | - | 78,5 % | 79 % | 79 % | 2021 |

* Nationella prov genomfördes inte för åk 3 under 2020.

| Kommunfullmäktiges aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|--|------------|------------|-----------|
|   Utbildningsnämnden ska arbeta för att öka lärarnas tid för det pedagogiska uppdraget och ledarskapet, så som förberedelse och efterbearbetning kopplad till undervisning | 2020-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska fokusera på kunskapsresultaten i särskilt utsatta områden | 2020-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska förbereda arbetet med Stadshusets hundraårsjubileum 2023 där utbildningsnämnden 2022-2023 särskilt ska fokusera på valet och kommunal demokrati, inklusive att elever i årskurs 9 ska besöka stadshuset | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska genomföra en översyn av sex- och samlevnadsundervisningen i stadens skolor i syfte att säkerställa kvalitet och likvärdighet | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska genomföra ett pilotprojekt med senare start av skoldagen inom gymnasiet | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram en rutin för rapportering och hantering av rasistiska och antisemitiska händelser | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna stärka uppföljningen av underlagen till förskolerapporten för att säkerställa och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att kunna genomföra ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda hur språkutvecklingen sker i förskolan, och vilka åtgärder som kan öka förutsättningarna för språkutvecklingen | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan samt till avsteg från vistelsetiden för barn till föräldralediga | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden ska implementera den nya modellen för särskilt stöd och särskilda undervisningsgrupper | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |

| | Kommunfullmäktiges aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|--|------------|------------|-----------|
| ✓ | Utbildningsnämnden ska inrätta ett råd för representanter för elevorganisationer | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska säkerställa en väg in till stadens elevhälsa, t.ex. via stadens kontaktcenter, oavsett vilken kommunal skola eleven går på | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska säkerställa implementering av strategi för elever med särbegåvning och följa upp behovet av kunskaphöjning för skolans personal | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska särskilt informera om elevhälsan och hur man får kontakt med den och andra instanser | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska särskilt informera om sex- och samlevnad med fokus på samtycke i stadens skolor | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen vidareutveckla stadens gymnasieprognos | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samverkan med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna öka andelen inskrivna barn i förskolor i områden där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska under året genomföra en utbildning i ledarskap och konflikthantering för lärare | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska utreda ett system för att centralt samordna modersmålsundervisning för att säkerställa kvalitativ undervisning och frigöra tid för rektorerna | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för samt konsekvenserna av att höja åldern för syskonförtur | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska utreda införandet av ett utvecklingsprogram för skolor som har låg måluppfyllelse | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten att utöka undervisningstiden, inom ramen för gällande läsår och läraravtal | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten för lärare att utbilda sig till modersmålslärare på betald arbetstid i de språk där det råder brist på modersmålslärare | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska utveckla samverkan med Region Stockholm i syfte att säkerställa snabba insatser för barn med psykisk ohälsa | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ | Utbildningsnämnden ska öka stödet till skolledare för att frigöra tid för det pedagogiska ledarskapet | 2020-01-01 | 2021-12-31 | |

Nämndmål: 1.3.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

| | Utbildningsnämndens indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|----|---|----------------|--------------------|-------------------------|----------------|-------------|------------------|--------|
| 1) | Andel elever som dagligen deltar i en styrd rörelseaktivitet | 1) | | | | 80 % | | 2021 |
| 2) | ♀ Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 har uppnått grundläggande taluppfattning inom matematik | 2) | | | | 90 % | | 2021 |
| 3) | ♀ Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 kan läsa bekanta meningar i korta, elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett delvis fungerande sätt | 3) | | | | 90 % | | 2021 |
| | ♀ Andel elever i åk 5 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök). | 60 % | 58 % | 63 % | 65 % | 76 % | | 2021 |

| Utbildningsnämndens indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|--|----------------------|--------------------------|-------------------------------|----------------------|----------------|------------------------|--------|
| 4) ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 6 | 4) | | | 4) | | | 2021 |
| 4) ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 6 | 4) | | | 4) | | | 2021 |
| ■ ♀ Andel elever i åk 8 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök). | 40 % | 41 % | 39 % | 46 % | 55 % | | 2021 |
| 4) ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 9 | 4) | | | 4) | | | 2021 |
| 4) ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 9 | 4) | | | 4) | | | 2021 |
| ◆ ♀ Andel elever, av samtliga elever i åk 9, som är behöriga till nationella program | 88 % | 87 % | 88 % | 88 % | 89 % | | 2021 |
| ◆ ♀ Meritvärde i årskurs 9 | 248 Poäng | 239 Poäng | 257 Poäng | 249 Poäng | 251 Poäng | | 2021 |
| ◆ Andel legitimerade lärare i grundskolan | 77,9 % | | | 76,1 % | 80 % | | 2021 |
| ◆ ♀ Andel gymnasieelever med examensbevis, oavsett studielängd | 89 % | 85 % | 92 % | 87 % | 90 % | | 2021 |
| ● ♀ Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen | 81 % | 78 % | 81 % | 80 % | 80 % | | 2021 |
| ■ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök). | 42 % | | | 46 % | 55 % | | 2021 |
| ◆ Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan | 87,8 % | | | 87,7 % | 92 % | | 2021 |

- 1) Över 75 procent av eleverna deltar dagligen i en rörelsestyrd aktivitet i 68 procent av skolorna.
- 2) Över 75 procent av eleverna har uppnått kraven för läsning enligt bedömningsstödet i 86 procent av skolorna.
- 3) Över 80 procent av eleverna har grundläggande taluppfattning i matematik enligt bedömningsstödet i 86 procent av skolorna.
- 4) Nationella prov genomförs inte under 2021 för åk 6 och 9, och genomfördes inte heller under 2020.

| Utbildningsnämndens aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|------------|------------|-----------|
| ✓ Fortsätta arbetet med att identifiera brister i tillgängligheten i skolplattformen och digitala läromedel i undervisningen för elever, skolpersonal och vårdnadshavare med nedsatt funktionsförmåga avseende rörelse och orientering (syn, hörsel, kognition), bland annat vid upphandlingar. | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ Säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns att tillgå för elever som är i behov av detta | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |

Nämndmål: 1.3.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

| Utbildningsnämndens indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|---|----------------------|--------------------------|-------------------------------|----------------------|----------------|------------------------|--------|
| ◆ ♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Mitt barn känner sig tryggt i skolan | 86 % | 85 % | 88 % | 84 % | 90 % | | 2021 |





| Utbildningsnämndens indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|--|----------------|--------------------|-------------------------|----------------|-------------|------------------|--------|
| ♦ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna. | 70 % | 69 % | 71 % | 70 % | 75 % | | 2021 |
| ♦ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan | 85 % | 84 % | 86 % | 84 % | 90 % | | 2021 |
| ■ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna | 57 % | 58 % | 56 % | 53 % | 85 % | | 2021 |
| ♦ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan | 79 % | 82 % | 78 % | 76 % | 90 % | | 2021 |
| ♦ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna | 48 % | 53 % | 44 % | 46 % | 56 % | | 2021 |
| ♦ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan | 77 % | 84 % | 72 % | 78 % | 87 % | | 2021 |
| * ♀ Andel elever i grundskolan årskurs 7-9 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan | * | | | 81 % | 82 % | | 2021 |
| ■ ♀ Total frånvaro i grundskolan | 9,8 % | 9,9 % | 9,7 % | 7,1 % | 5 % | | 2021 |
| ● ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Det är arbetsro på mina lektioner | 63 % | 74 % | 65 % | 53 % | 62 % | | 2021 |
| ● ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan | 90 % | 91 % | 88 % | 89 % | 90 % | | 2021 |
| ** ♀ Andel elever i gymnasieskolan nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan | ** | | | 78 % | 84 % | | 2021 |
| ● ♀ Total frånvaro i gymnasieskolan | 10 % | | | 11 % | 13 % | | 2021 |

*Andel elever i grundskolan åk 1-9 som anger att de känner sig trygga i skolan: 81 procent, varav 82 procent pojkar och 81 procent flickor. Observera att det är andra årskurser i jämförelse med indikatorn och tidigare års undersökningar.

** Elevundersökningen har inte genomförts i gymnasieskolan 2021.









Nämndmål: 1.3.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

| Utbildningsnämndens indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|--|----------------|--------------------|-------------------------|----------------|-------------|------------------|--------|
| ■ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag får vara med och bestämma om de aktiviteter vi har på mitt fritidshem | 61 % | 60 % | 64 % | 60 % | 80 % | | 2021 |
| ♦ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven | 70 % | 71 % | 69 % | 68 % | 85 % | | 2021 |
| ■ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen/kunskapskraven | 48 % | 54 % | 43 % | 47 % | 70 % | | 2021 |
| ■ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygen | 50 % | 57 % | 44 % | 51 % | 65 % | | 2021 |
| ■ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare under kursens gång informerar om hur man ligger till | 43 % | 49 % | 39 % | 46 % | 60 % | | 2021 |
| ■ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna | 32 % | 36 % | 29 % | 34 % | 50 % | | 2021 |

| Utbildningsnämndens indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|---|----------------------|--------------------------|-------------------------------|----------------------|----------------|------------------------|--------|
|   Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas | 72 % | 77 % | 73 % | 76 % | 80 % | | 2021 |
|   Andel vårdnadshavare åk 2 nöjda med - Jag vet vad mitt barn behöver kunna för att nå målen | 69 % | 69 % | 70 % | 71 % | 83 % | | 2021 |

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

| Aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|--|------------|------------|-----------|
|   Socialnämnden och utbildningsnämnden ska tillsammans tydliggöra ansvaret och uppföljningsansvaret för samarbetet mellan skola socialtjänst, utveckla kunskap om varandras roller och ansvar, samt säkerställa att riktlinjerna implementeras | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden fullt ut implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|   Utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och socialnämnden ska utveckla samverkan kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |

Nämndmål: Elever i behov får ett samlat stöd genom samverkan mellan samhällsaktörer

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen verkar för att stadens skolor samverkar med vårdnadshavare, socialtjänst, hälso- och sjukvård, polis och andra aktörer för att tidigt identifiera och ge barn och elever i behov av stöd rätt insatser. Åtgärder prioriteras för att uppnå ökad trygghet, studiero och skolnärvaro. Samverkan sker utifrån det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet i syfte att fler elever når målen för utbildningen. I egenskap av hemkommun säkerställer förvaltningen att samverkan sker för elever med upprepade och längre frånvaro i skolor med annan huvudman.

Fördjupad samverkan för barnets bästa

I budget för 2021 finns ett flertal uppdrag där utbildningsförvaltningen tillsammans med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna ska verka för att barn och unga får det stöd de behöver och i samarbete med hemmen främja barns och ungas utveckling. Arbetet med uppdragen har under året varit prioriterat och förutsätter en välfungerande samverkan på flera

nivåer mellan berörda parter. Sedan ett par år tillbaka träffas representanter på olika nivåer från utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen regelbundet i syfte att hålla ett strategiskt och långsiktigt helhetsgrepp över de gemensamma uppdragen. Dessa möten har under året bidragit till att utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen tillsammans skapat förutsättningar för utförandet av de gemensamma uppdragen.

Att klara skolgången är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för en framtida god hälsa och utveckling för alla barn och unga, i synnerhet barn som far illa eller riskerar att fara illa. Den övergripande och fördjupade samverkan har syftat till att öka möjligheterna för alla barn och unga i staden att utvecklas och nå målen med sin utbildning. Det finns också uppdrag som inkluderar samverkan mellan ovan nämnda förvaltningar, idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen samt polisen. För att skapa och sprida förebyggande föräldrakommunikation via skolan har utbildningsförvaltningen under året arbetat tillsammans med socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och polisen. Föräldrakommunikationen syftar till att stötta föräldrar att motverka problem hos unga med exempelvis alkohol, tobak och narkotika. En meningsfull fritid är också en skyddande faktor som förbättrar hälsa och stabiliserar skolgång. Även där har samverkan skett mellan flera förvaltningar för att förbättra möjligheterna till en meningsfull fritid för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten.

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har, under året, tillsammans sett över de nu gällande riktlinjerna för samverkan mellan skolan och socialtjänsten för barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Riktlinjerna är antagna av kommunfullmäktige 2010. Förvaltningarna anser att de fortfarande är aktuella vad gäller innehållet. Riktlinjerna omfattar samverkansformer, samverkansområden med förslag till samverkansöverenskommelse mellan stadens skolor och stadsdelsnämndernas verksamheter samt ett stödmaterial. För att fortsatt sprida stödmaterial för samverkan mellan skolan och socialtjänsten samt kunskap om varandras roller och ansvar till socialtjänsten och till de kommunala samt fristående grund- och gymnasieskolorna pågår ett långsiktigt strukturerat arbete mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Under året har ett nytt forum för samverkan etablerats, ett stadsövergripande samverkansmöte för stadens kommunala grundskolor och socialtjänsten i Stockholms stad. Ett första möte har genomförts under hösten 2021, där grundskolechefer och avdelningschefer inom socialtjänsten deltagit. Målet med dessa möten, som kommer att äga rum varje termin, är att stärka och utveckla samverkan mellan stadens grundskolor och socialtjänsten i Stockholms stad, skapa likställighet och likvärdighet inom staden samt öka antalet elever som får behörighet till gymnasiet.

Utbildningsförvaltningen har under året haft återkommande samverkansmöten med Region Stockholm kring frågor som rör insatser för barn med psykisk ohälsa (BUSSAM och Stockholms-BUS). Utöver det har psykologer i Stockholms stad deltagit på stadsdelsförvaltningsspecifika möten med Barn- och ungdomspsykiatri, BUP, och socialtjänst. Psykologer från BUP och habiliteringen har tillsammans med skolpsykologernas nätverksgrupper haft erfarenhetsutbyte i syfte att underlätta samverkan kring de elever som har behov av

bedömning och behandling i Regionens regi. En ökad kunskap och förståelse om varandras verksamheter underlättar när skola och Region ska samverka runt en elev. Vidare har BUP fått riktad information kring skolläkarnas arbete, deras uppdrag och organisation i syfte att underlätta samarbete runt remisser från skolan till BUP.

BUS-samverkan, samverkansstruktur för barn i behov av särskilt stöd

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har genom en arbetsgrupp kontinuerlig dialog om hur en likvärdig och mer effektiv BUS-samverkan kan uppnås. Efter önskemål från utbildningsförvaltningen har en dialog och process initierats med stadsdelsförvaltningarna i BUS KNÖ (Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm), BUP och habiliteringscenter för att omorganisera BUS-strukturen till tre mindre BUS-grupper. Syftet är att uppnå en mer ändamålsenlig indelning som kan effektivisera samverkan genom att bli mer konkret och närma sig frågor och utmaningar ur ett mer lokalt perspektiv.

Samordnad individuell plan (SIP)

För att öka antalet SIP för barn och unga har det anordnats två tvärprofessionella utbildningar á 3,5 högskolepoäng i att leda SIP-processen med deltagare från socialtjänst, skola och Region Stockholm. I samverkan med socialförvaltningen har det arrangerats två möten för att även informera fristående grundskolor och gymnasieskolor om stadens samverkansstrukturer, däribland BUS och SIP. Det framkom under dessa möten ett omfattande intresse för kunskap om samverkan med socialtjänsten. En samlad statistik över hur många nya SIP-planer som har upprättats för barn och unga i staden under 2021 är inte möjlig att redovisa på grund av brister i underlag från stadsdelsförvaltningarna.

SAMS-modellen

SAMS är ett samverkansuppdrag mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Det övergripande syftet är att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga, när placeringen medför skolbyte. Riktlinjer ges för hur berörda aktörer ska samverka kring en elev som blir placerad av socialtjänsten och som behöver en skolgång under placeringen samt tydliggör vilken aktör som har huvudansvaret för respektive steg i modellen.

Under 2021 avslutades SAMS-projektet och en implementering av modellen genomfördes. Samtliga stadsdelsförvaltningar var anslutna i juni 2021. En arbetsgrupp arbetar med att följa upp, förvalta och utveckla modellen.

Upprepad och längre frånvaro

Stödmaterialet *Hör mig nu!* med intervjufrågor för att utreda orsaker till elevers frånvaro har spridits till samtliga skolor. Arbetet har fortsatt enligt plan, förvaltningen har under hösten haft workshops för att stödja grundskolorna i deras utredningsprocesser kring elever med upprepad eller längre frånvaro i systemet ULF. Förvaltningen stöttar skolorna i frågor om upprepad eller längre frånvaro via ett digitalt Team för nyckelpersoner från grundskolorna, totalt omkring 500 personer.

För de kommunala grundskolorna har det under 2021 kommit in 2 851 anmälningar om att utredning inletts med anledning av att en elev har upprepad eller längre frånvaro. Under 2020 kom 1 718 ärenden in. Förvaltningen bedömer att en orsak till ökningen kan vara att

införandet av ett IT-system gjort det enklare för skolorna att anmäla när en elev har längre eller upprepad frånvaro. Andra orsaker kan vara de informationsinsatser som genomförts kring skyldighet att anmäla frånvaro. I dagsläget är antalet pågående elevärenden på de kommunala grundskolorna 1 420 stycken. Både på skolnivå och centralt har arbetet med att följa upp elevers frånvaro i grundskolan och grundsärskolan intensifierats. På skolnivå följer man i allt högre grad upp elevers frånvaro tack vare dels de verktyg som finns i skolplattformen, dels de rapporter som tas ut centralt och meddelas skolorna.

I egenskap av hemkommun ska Stockholms stad ha kännedom om de Stockholms elever som går i skolor hos andra huvudmän och som har en upprepad eller längre frånvaro. Dessa huvudmän är skyldiga att lämna uppgifter om de inlett en utredning av en elevs frånvaro. Hemkommunen har sedan ett ansvar att bevaka att dessa elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd samt att skolplikten fullgörs.

Under året har det kommit in 390 anmälningar från andra huvudmän som inlett utredningar om elevers frånvaro. Under 2020 kom 657 sådana anmälningar. Förvaltningen bedömer att en trolig orsak till minskningen är att pandemins effekter på frånvaron var mycket höga under 2020, och att de minskat successivt under 2021.

Elevärendena avslutas när eleverna fullgör skolplikten, folkbokförs i en annan kommun eller går ut årskurs 9. Under året har 543 elevärenden om upprepad eller längre frånvaro avslutats. Dessa ärenden kan ha kommit in till förvaltningen även tidigare än under 2021. I dagsläget är antalet pågående elevärenden 306 stycken.

I arbetet med elever som har en upprepad eller längre frånvaro hos andra huvudmän samordnas vid behov samverkan med andra samhällsinstitutioner såsom socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri.

Skolsociala team, SST

Utbildningsförvaltningen har fortsatt samarbetet med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna för att motverka skolfrånvaro och öka närvaron genom så kallade skolsociala team, SST. För att uppnå målen för uppdraget har ett flertal olika stödjande och kompetenshöjande aktiviteter genomförts, till exempel digitalt erfarenhetsutbyte för alla skolsociala team, samverkansmöten och informationstillfällen på både chefsnivå och operativ nivå samt enskilt stöd till stadsdelsförvaltningar. Den styrande samverkansgruppen för skolsociala team har under året ersatts av ett stadsövergripande samverkansforum med fokus på olika frågor som rör samverkan mellan skola och socialtjänst, däribland skolsociala team. Den pågående uppföljningsstudien har både försvårats och försenats på grund av pandemin, men ambitionen är att studien ändå kan slutföras enligt plan under 2022.

Central skolpliktsbevakning – oplacerade elever

De kommunala skolorna har ansvaret att bevaka att alla skolpliktiga barn har en skolplacering. En central skolpliktsbevakning genomförs regelbundet över verksamhetsåret för att redogöra för hur många elever som står utan en registrerad skolplacering. Resultatet används av förvaltningen som stöd i det systematiska kvalitetsarbetet och för att följa upp att alla

elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd och fullgör skolplikten. Central skolpliktsbevakning har genomförts varje månad under 2021, med undantag för juli och augusti.

Antalet oplacerade elever har ökat något under 2021. I december månad var det 1 287 elever som stod utan registrerad skolplacering. Detta kan jämföras med 1 185 elever utan registrerad skolplacering i december 2020. Många folkbokförda elever utan registrerad skolplacering befinner sig utomlands. Utredningen kring varför eleven saknar en registrerad skolplacering kan därför resultera i ett beslut om att skolplikten upphör på grund av varaktig vistelse utomlands. Andra åtgärder kan vara att förvaltningen underrättar Skatteverket om förmodad felaktig folkbokföring varpå de sedan gör en bosättningsutredning. Elever utan registrerad skolplacering kan också ha en skolplacering på en fristående skola som inte har meddelat kommunen om detta.

Siffran över elever utan registrerad skolplacering är en ögonblicksbild och kan förändras från dag till dag i och med att en skolplacering registreras för en elev eller att elever flyttar in eller ut ur kommunen. Antalet oplacerade elever har pendlat mellan 2 495 och 671 under hela året.

Under året har nya rutiner för skolpliktsbevakning tagits fram. I samband med detta har förvaltningen erbjudit utbildningstillfällen för skolpliktsbevakande skolor. För att kontinuerligt åstadkomma en minskning av antalet oplacerade elever ges även stöd och vägledning till skolorna, bland annat genom en skolpliktssida på intranätet där information och aktuella frågor uppdateras. Alla skolpliktsbevakare har haft en egen kontaktperson på central förvaltning som de kunnat vända sig till med frågor kring arbetet.

Under året genomfördes även en kvalitativ analys av skolornas arbete med skolpliktsbevakning. Analysen visar att det finns ett fortsatt behov för skolorna av stöd och samverkan med central förvaltning kring skolpliktsarbetet.

Uppskjuten skolplikt



Förvaltningen har under året handlagt och beslutat i ärenden om uppskjuten skolplikt till förskoleklass för 56 barn. Av dessa har 38 varit bifall. Förvaltningen har genomfört informationsinsatser riktade mot fristående och kommunala förskolor i syfte att få in ansökningarna om uppskjuten skolplikt före den 15 januari för läsåret 2021/2022.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden delvis uppfyllt inriktningsmålet. Denna bedömning skiljer sig från tertialrapport 1 och 2, då prognosen var att målet skulle uppfyllas helt. Orsaken är att förvaltningen, trots stödinsatser till skolorna, inte uppnår årsmålen för fullmäktiges indikatorer om klimatpåverkan under mål 2.5 *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö*.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

| Aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|------------|------------|-----------|
|   Utbildningsnämnden ska samverka med kommunstyrelsen i arbetet med att inrätta en etableringslots för att stödja och möjliggöra för fler externa aktörer och erbjuda en väg in för de som vill bygga eller utföra verksamhet inom pedagogiska området. | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |

Nämndmål: Nämndens verksamhet ger förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholms skolor har tillräckligt med platser och god kvalitet för att ge förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat. Alla elever har under sin skolgång kontakt med högskolor, branscher, näringsliv och andra aktörer. Eleverna ska därigenom ges möjlighet till kunskap, inspiration och underlag inför framtida studier och yrkesval.

Utbildningsförvaltningen bidrar till att stärka Stockholm som en världsledande kunskapsregion genom att utveckla samverkan med lärosäten, myndigheter och andra externa aktörer. Myndighetsutövning och kommunikation gentemot enskilda skolhuvudmän kännetecknas av rättssäkerhet, effektivitet och tydlighet. Förvaltningen framstår som en attraktiv affärspartner för leverantörer av upphandlade varor och tjänster.

Grundskola, arbetsliv och prao

Under året har traditionell prao inte kunnat genomföras på grund av pandemin och skolorna har i stället arbetat med andra arbetslivsorienterande insatser exempelvis utifrån Skolverkets olika upplägg. Ung företagsamhet har deltagit i två nätverk för studie- och yrkesvägledare på grundskolan där de presenterat sitt material och hur skolorna kan arbeta mer entreprenöriellt.

Gymnasiemässan genomfördes digitalt för andra året i rad.

Gymnasiesärskolemässan

Stockholms stad genomförde för första gången en egen mässa för att visa upp vilka program som gymnasiesärskolorna erbjuder. Stadens sju gymnasiesärskolor bjöd tillsammans med den centrala förvaltningen in till mässan som hölls den 30 november i Stockholms hotell- och

restaurangskolas lokaler. Mässan visade upp den mångfald, bredd och kompetens som Stockholms stads gymnasiesärskolor har och den var välbesökt av elever, personal och vårdnadshavare från grundsärskolan. Arrangemanget genomfördes utifrån rådande restriktioner.

En uppföljning via enkät visar att mässan var uppskattad och en önskan om att staden ska genomföra mässan i egen regi även 2022 uttrycktes.

Gymnasieskolans branschsamverkan

Samverkan är en naturlig del av gymnasieskolans och gymnasiesärskolans uppdrag, vilket framgår av gymnasieskolans läroplan där gymnasieskolan ska ha en nära samverkan med de obligatoriska skolformerna, arbetslivet, universiteten och högskolorna samt med samhället i övrigt. Samverkan sker bland annat via yrkesprogrammets arbetsplatsförlagda lärande samt, i olika former, med högskolor och ideella organisationer inom de högskoleförberedande programmen. Flera gymnasieskolor har under året arbetat med Ung företagsamhet. Under 2021 har gymnasieskolorna fortsatt sin samverkan med näringsliv, civilsamhälle och lärosäten med hänsyn tagen till pandemin.

Kommunikation med och insyn i fristående skolor

Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att se över hur kommunens rätt till insyn i de fristående skolorna ska utövas och formerna för detta. Under året har förvaltningen initierat dialog med 29 fristående skolenheter inom grund- och grundsärskola samt med 7 fristående skolenheter inom gymnasie- och gymnasiesärskolor. Under året har även tre samråd inför utbildningsstart av nya skolor inom kommunen respektive övertagande av ny huvudman vid befintlig skolenhet genomförts. Samtliga dialoger har genomförts i digital form.

Marknadsdialog med leverantörer

En god dialog med upphandlade leverantörer är nödvändigt för ett gott näringslivsklimat. Förvaltningen har genomfört marknadsdialog med leverantörer och branschorganisationer inför upphandlingarna av lokala ramavtal. Samverkan i dialog med leverantörer och branschorganisationer har också skett inom ramen för de lokala ramavtalens löpande uppföljning. Nämndens mål att genomföra marknadsdialog i minst 75 procent av andelen påbörjade upphandlingar har uppfyllts.

Etableringslots för privata skollokaler

Förvaltningen är en del av stadens servicekedja för privata etableringar av pedagogisk verksamhet eller tillhandahållande av samhällsfastigheter. Förvaltningen deltar i det forum som hålls mellan servicekedjans förvaltningar och har utsett en så kallad etableringslots. Lotsen ska underlätta kommunikationen med privata aktörer som vill hyra ut skollokaler till staden.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att målet har uppfyllts, bland annat genom insatser när det gäller såväl långsiktig skollokalplanering som att utnyttja befintliga lokaler effektivt. Den samverkan som pågår med främst stadsledningskontoret och SISAB, samt övriga förvaltningar inom ramen för SAMS, Samordnad skolplanering i Stockholm, är nödvändig för att uppnå målen om ändamålsenliga och kostnadseffektiva skollokaler.

Nämndmål: Elever och medarbetare har tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva skollokaler

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen samverkar med övriga förvaltningar inom staden och kommer in tidigt i planeringsprocesserna. Förvaltningen tar fram tydliga och välutvecklade behovsanalyser och föreslår kostnadseffektiva lokallösningar. Ny-, om- och tillbyggnad sker utifrån utbildningsnämndens funktionsprogram samt utifrån stadens miljömål. Lokalerna är flexibla samt kostnads- och yteffektiva. Befintliga lokaler förvaltas kostnadseffektivt.

Planering och skolutbyggnad

Utbildningsförvaltningens lokalplanering redovisas i lokalförsörjningsplanen som föreläggs nämnden i april. Den omfattar en planeringsperiod på tre år och en översikt till 2040. Planeringen syftar till att ge alla elever tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler.

Under året har utbildningsförvaltningen samarbetat med stadsledningskontoret för att förbättra redovisningen av tillkommande elevplatser. Aktiviteten ingår som en integrerad del i utvecklingen av det årliga arbetet med nämndens lokalförsörjningsplan och stadens lokalresursplan.

Utbildningsförvaltningen har tillsammans med stadsledningskontoret utvecklat stadens elevantalsprognos för gymnasieskolan. Den nya prognosen som kom i december 2021 tar bättre hänsyn till det totala behovet av gymnasieplatser i Stockholm, oavsett elevens hemkommun eller skolans huvudman. Utvecklingsarbetet fortsätter 2022 för att inkludera fördelningen mellan elever på högskoleförberedande program och yrkesprogram, samt antalet obehöriga elever.

Inom ramen för SAMS (Samordnad skolplanering i Stockholm) har utbildningsförvaltningen, exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret arbetat med prognosuppdraget för att tydliggöra kopplingar mellan skolbehov och bostadsbyggnation i nya områden där bostadsbyggnadsplanerna ännu inte finns med i stadens tioåriga befolknings- och elevantalsprognos, men där detaljplanearbete pågår eller kommer att påbörjas.

Lokaleffektivitet i befintliga skolor

Under 2021 har en minskning prognostiserats av antalet elever i vissa skolor, spritt över staden. Minskningen är tydligast i yngre årskurser. Det påverkar planeringen av ny- och utbyggnadsprojekt både i tid och storlek, och ökar behovet av ett effektivt nyttjande av befintliga lokaler.

Samplanering med andra förvaltningar

Samplanering med idrottsförvaltningen kring nybyggnation av skolor och idrottshallar har fortgått under 2021. Nedjusteringar i befolkningsprognosen har gjort att flera kommande samplaneringsprojekt mellan skola och idrott glider isär avseende när i tiden lokalerna behövs, vilket är en utmaning.

Samplanering och samnyttjande av lokaler med andra verksamheter inom staden har under året främst omfattat stadsdelsförvaltningarnas förskoleverksamhet, kulturskolan samt idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen avseende uthyrning av skollokaler efter skoltid. Samarbetet beskrivs närmare under mål 2.4.

Ekonomiskt hållbar utbyggnad

Implementeringen av en ny projektprocess för skolbyggnadsprojekt har pågått under 2021 med syfte att i samarbete med SISAB stärka den ekonomiska styrningen tidigt i processen och säkerställa en effektivisering av hyreskostnaderna. Implementeringsarbetet förväntas fortgå även under 2022 då det finns behov av att förtydliga ändringshanteringen när ett projekt överstiger sin kostnadsram. Utöver implementeringen av den nya projektprocessen har ett arbete påbörjats under 2021 för att förbättra processen i de tidiga skedena av projekt som omfattar detaljplaneändring. Detta arbete förväntas slutföras och implementeras under 2022.

Förvaltningen har deltagit i stadsledningskontorets arbete med att se över processer för att säkerställa kostnadseffektivitet i lokalprojekt. Arbetet ingick som en del av översynen av samverkansavtalet mellan staden och SISAB och är nu avslutat. Förslag till nytt samverkansavtal har under december remitterats till utbildningsnämnden.

Projekt med kostnadsökning

När ett projekts hyrespåverkande kostnad eller hyresnivå ökar mer än vad nämnden själv kan besluta om, så föreläggs nämnden ett nytt ärende för eventuell begäran om nytt medgivande från kommunstyrelsens ekonomiutskott. Utöver de ärenden som nämnden behandlat under året konstaterar förvaltningen att ytterligare beslut behövs som gäller projektet för om- och tillbyggnad av Bäckahagens skola. Projektet har kostnadsökningar som inte kan hanteras genom kostnadssänkande åtgärder inom projektet. Ett ärende kommer därför att föreläggas nämnden under 2022.

Projekt med kostnadsökningar som inte kräver medgivande från kommunstyrelsens ekonomiutskott (under 30 mnkr) och som överstiger förvaltningens delegation (över 5 mnkr) har redovisats i årets tertialrapporter. Därutöver lämnas följande redovisning:

Västertorpsskolan

Genomförandebeslut för Västertorpsskolans om- och tillbyggnation togs i utbildningsnämnden den 19 oktober 2017 med bedömd hyresgenererande investeringskostnad på 109,3 mnkr. Nämnden och kommunstyrelsen har därefter i tertialrapport 1 år 2020 redovisats en kostnad om 148,3 mnkr. Prognostiserad hyresgenererande investeringskostnad uppgår i dagsläget till 161,2 mnkr och beror främst på ökade kostnader för markarbeten.

Johan Skytteskolan

Genomförandebeslut togs i utbildningsnämnden den 6 april 2017 för Johan Skytteskolans idrottssal med en bedömd hyresgenererande investeringskostnad på 43 mnkr. Prognostiserad hyresgenererande investeringskostnad uppgår i dagsläget till 49 mnkr och beror främst på bristande kvalitet på handlingar och bristande samordning mellan SISAB:s upphandlade entreprenörer.

Eiraskolan

Eiraskolan har tidigare lyfts för beslut i tertialrapport 1 2021. Sedan dess har prognostiserad hyresgenererande investeringskostnad ökat från 59,8 mnkr till 68,3 mnkr. SISAB är i tvist med leverantören angående bristfälliga handlingar och det kan därför finnas en möjlighet att kostnaden sänks framgent.

Midsommarkransens grundskola

Tillkommande hyreskostnad sedan genomförandebeslut beror på tillägg för nya krav från arbetsmiljöverkets föreskrifter. Den hyresgenererande investeringskostnaden har därför ökat från 496 mnkr till 501,2 mnkr sedan nämndens genomförandebeslut. Då projektet på grund av hyreskostnaden fortfarande ligger inom ramen för ekonomiutskottets medgivande kommer inget separat ärende att föreläggas nämnden.

Orsaker till fördyringar

Utbildningsförvaltningen konstaterar att en stor orsak till fördyringar under året har avsett markkostnader. SISAB och utbildningsförvaltningen är överens om att, i större utsträckning, arbeta med djupare markundersökningar i tidigt skede och särredovisa dessa i offerter. Arbetet påbörjas succesivt under 2022. En annan orsak till fördyringar har varit bristande kvalitet på handlingar som tagits fram innan byggstart. Utbildningsförvaltningen har påbörjat dialog med SISAB om förbättringar i SISAB:s arbete med kvalitetssäkring och kommer att följa upp det arbetet under 2022.

Skolgårdar

Behovet av tillräcklig skolgårdsyta är en högt prioriterad fråga för förvaltningen i samband med detaljplaneprocesser och i markanvisning för nya skolor. För en bättre bild över dagens situation på skolgårdarna har en grönyteinventering genomförts av SISAB på uppdrag av förvaltningen. Studien färdigställdes hösten 2021 och omfattar 20 skolor. En viktig slutsats är att storlek på skolgård och antal elever per kvm har ett starkt samband med förekomsten av grönyta då slitaget påverkar möjligheten att ha grönyta. Detta bekräftar förvaltningens bild och vikten av att främja stora skolgårdar.

Funktionsprogram för skollokaler

Under 2021 har en större utvärdering delvis genomförts av fyra nybyggda skolor. Pandemin har försenat viktiga delar av utvärderingen som fortsätter 2022, med analys av resultaten under våren. Utvärderingsinsatsen samlar in synpunkter på lokalernas utformning från elever, personal och utomstående experter. Utvärderingen har undersökt såväl inomhus- som utomhusmiljö på skolorna. Resultaten leder till uppdatering och revidering av förvaltningens funktionsprogram för skollokaler.

I avvaktan på utvärderingens resultat gjordes ingen revidering av funktionsprogrammet under 2021. Mindre justeringar gjordes dock i stödmaterialet till funktionsprogrammet.

Tillgänglighet

Utbildningsnämnden har fattat beslut kring enkelt avhjälpta hinder i skolornas lokaler och tillgänglighetsanpassning av skolornas publika lokaler. Totalt har 42 skolor färdigställts varav 11 under 2021. Projektering pågår för kommande etapper.

Byggnadsåtgärder har även beställts med anledning av enskilda elevers behov på en viss skola. Förvaltningen har tagit fram ett stödmaterial för att uppmärksamma tillgänglighetsaspekter när en skola genomför förändringar i lokaler eller omorganiserar. Nybyggnadsregler med tillhörande tillgänglighetskrav tillämpas vid större byggnadsprojekt.

Information om tillgängligheten på respektive skola presenteras i form av ikoner via start.stockholm.

| Aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|--|------------|------------|-----------|
| ✓ Beställa åtgärder för att tillgängliggöra skolornas publika lokaler. | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ Säkerställ skolornas inklusive skolgårdarnas tillgänglighet och användbarhet för elever, skolpersonal, vårdnadshavare och andra besökare med olika funktionsnedsättningar, i samband med ny-, om- och tillbyggnad. | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓ Tillgängliggöra information om vilka skolor i egen regi som är tillgänglighetsanpassade. | 2018-12-31 | 2021-12-31 | |
| ✓ Uppmärksamma tillgänglighetsaspekter när verksamheten genomför förändringar i lokaler eller omorganiserar | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Under året har inga nya upphandlingar av fordon slutförts. I alla pågående upphandlingar har krav på miljövänliga transporter ställts där det är relevant. Under pandemin har många möten hållits via digitala kanaler vilket minskat de resor personalen har gjort.


Förvaltningen har under året inväntat stadens nya riktlinjer för resor, för att utifrån dessa genomföra en översyn av resepolicy. Då dessa riktlinjer fortfarande inte beslutats av kommunfullmäktige har aktiviteten inte genomförts.

Nämndmål: Utbildningsnämnden bidrar till effektiva och hållbara transporter

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsnämndens verksamheter planeras och placeras så att behovet av resor och transporter minskar. Resor genomförs på det minst miljöpåverkande sättet. Nämndens tjänstefordon drivs av förnybara bränslen som gas eller el. I upphandlingar ställs miljökrav i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030.

| Aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|------------|------------|---|
|  Förvaltningens resepolicy ska förnyas i enlighet med stadens miljöprogram och stadens mål om fossilbränslefri organisation 2030 | 2021-01-01 | 2022-12-31 | Förvaltningen inväntar riktlinjer från fullmäktige. |

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

● Uppfylls helt

Uthyrning av skollokaler till föreningar



Förvaltningen har tillsammans med idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen medverkat i uppdraget att utreda ansvarsfördelningen inom staden för att tillgängliggöra skollokaler för föreningslivet. Efterfrågan från kultur- och föreningslivet på lokaler i befintliga skolor bedöms i dagsläget till stora delar vara tillfredsställt. I de fall det finns lokala behov behövs dialog mellan förvaltningarna både om tillgängliggörande och finansiering. Om befintliga byggnader ska göras tillgängliga för uthyrning kan kulturnämnden behöva beställa verksamhetsanpassningar.

Vid nyproduktion av skolor behöver förvaltningarna ha tidig dialog kring möjligheten att tillgängliggöra lokaler för uthyrning. Utbildningsnämnden ansvarar då för att lokaler är avskilda för uthyrning. Idrottsnämnden ansvarar för passersystem. Kulturnämnden ansvarar för att bedöma behovet av att tillgängliggöra lokaler för uthyrning.



Samarbete med kulturskolan

Kulturskolan vill öka sin verksamhet i skolornas lokaler i syfte att göra kulturskolans verksamhet mer tillgänglig för barn och unga. Samarbetet mellan kulturskolan och utbildningsförvaltningen har därför intensifierats. Kontinuerliga avstämningar mellan förvaltningarna har genomförts med syfte att bedöma kulturskolans behov i planeringen.

Utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen har kommit överens om att utvidga samverkan kring lokaler till att även omfatta skolgårdar genom att skolgårdarna används för kulturinslag. Målet är att tillgängliggöra kultur för elever och att öka allmänhetens användande av skolgårdar efter skoltid.

| Kommunfullmäktiges indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|---|----------------------|--------------------------|-------------------------------|----------------------|----------------|------------------------|--------|
|   Antal bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid | 74 198 timmar | | | 71 076 | 96 000 | 96 000 | 2021 |

Årsmålet för bokade timmar i skolidrottslokaler utanför skoltid uppnås inte. Bedömningen är att detta beror på restriktionerna för inomhusidrott under pandemin. Förvaltningen kan inte påverka bokningssituationen.

| Aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|------------|------------|------------------------------|
|   Idrottsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden ta fram en handlingsplan för bättre hälsa genom fysisk aktivitet | 2021-01-01 | 2021-03-31 | Redovisat i tertialrapport 1 |

Nämndmål: Skollokaler är tillgängliga för föreningsliv och andra aktörer utanför skoltid

 Uppfylls helt




Förväntat resultat



Antalet skolgårdsytor och skol- och idrottslokaler som är tillgängliga för föreningsliv och fysisk aktivitet ökar. Samverkan med kulturförvaltningen möjliggör gemensamt nyttjande av lokaler.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

■ Uppfylls inte

Målet uppfylls inte. Fokus under 2021 har fortsatt legat på att minska skolmåltidernas negativa påverkan på klimat och miljö. Trots stora stödinsatser i form av klimatsmarta menyer, utbildningsinsatser samt uppföljning kommer omställningen till att nå klimatmålen att ta ytterligare tid. Flera skolor klarar dock redan idag klimatmålen. Förvaltningen har, tillsammans med serviceförvaltningen, medverkat vid träffar med producenter av livsmedel för att påverka utbudet på nuvarande livsmedelsavtal. Ett avtal som speglar miljömålen ger verksamheterna förutsättningar att nå målen i ”Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat”.

| Kommunfullmäktiges indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|---|-------------------------|--------------------|-------------------------|-------------------------|-------------------------|--------------------------|--------|
| ■  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling | 62 % | | | 65 % | 80 % | 80 % | 2021 |
| ■  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel | 45 % | | | 41,99% | 60 % | 60 % | 2021 |
| ■  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider | 2,2 kg CO2/kg livsmedel | | | 2,3 kg CO2/kg livsmedel | 1,8 kg CO2/kg livsmedel | 1,80 kg CO2/kg livsmedel | 2021 |

| Aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|------------|------------|-----------|
| ✓  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓  Utbildningsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden genomföra en kampanj om kemikalier med ungdomar som målgrupp | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |

Nämndmål: Utbildningsnämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

■ Uppfylls inte

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter genomsyras av ett hållbarhetsarbete i enlighet med stadens miljöprogram. Miljö- och klimatpåverkan från konsumtion, energiförbrukning, avfall och kemikaliehantering minskar genom ett målmedvetet arbete. Lärande för hållbar utveckling bidrar till att ge elever goda kunskaper i miljö- och klimatfrågor.

Lärande för hållbar utveckling

Eggeby Gårds Naturskola har flyttats organisatoriskt till samma enhet som sedan tidigare ansvarar för Fältlabbet - Stockholms mobila naturskola. Ett arbete har påbörjats för att

integrera uppdragets administration och rutiner samt information till skolorna med övrig verksamhet vid enheten. Syftet är att skapa ett mer enhetligt erbjudande och tydligare information till skolorna kring möjligheten att boka naturskoleverksamhet.

Inom naturskoleverksamheten har ett tydligare fokus lagts på de globala hållbarhetsmålen i såväl undervisningen som i kompetensutvecklingen, där två lärarfortbildningar haft temat Biologisk mångfald. Ett samarbete har knutits med miljöförvaltningen kring Klimatvandringar som en kompetensutvecklingsinsats för lärare. Vid inköp av lärresurser i form av filmer och böcker har stort fokus legat på miljömässig och social hållbarhet. Ett arbete har påbörjats för att öppna en ny naturskola.

Informationen till skolorna har stärkts avseende verktyg och resurser inom lärande för hållbar utveckling. Inom NTA-verksamheten (naturvetenskap och teknik för alla) har skolorna under hösten erbjudits kompetensutveckling i kollegialt lärande med fokus lärande för hållbar utveckling.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Fokus under 2021 har fortsatt legat på att minska skolmåltidernas negativa påverkan på klimat och miljö. En uppföljning av utfallet av de ekologiska målen samt koldioxidekvivalenter har genomförts fyra gånger under året. Trots stora stödinsatser i form av klimatsmarta menyer, utbildningsinsatser samt uppföljning kommer omställningen till att nå klimatmålen att ta ytterligare tid. Utbildningsförvaltningen ser dock att flera skolor redan idag klarar klimatmålen. En djupare analys av utfallet kommer att genomföras under kommande år.

Utbildningar kring skolmåltiderna har erbjudits kontinuerligt under året och har anpassats till olika målgrupper. Förvaltningen har även upphandlat klimatsmarta och näringsberäknade menyer som ett stödmaterial till verksamheterna för att nå målen avseende ekologiska inköp och koldioxidekvivalenter. Information om menyer och miljömål har även givits till kökschefer och administrativa chefer.

Förvaltningen har, tillsammans med serviceförvaltningen, medverkat vid träffar med producenter av livsmedel för att påverka utbudet på nuvarande livsmedelsavtal. Genom att ha ett avtal som speglar miljömålen ges verksamheterna förutsättningar att nå målen i ”Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat”. Utbildningsförvaltningen har även deltagit i en stadsgemensam upphandling av ett kostdatasystem. Avtalet beräknas vara klart under våren 2022 och kommer att ge skolorna ytterligare verktyg för att nå målen i stadens budget.

Samtliga kommunala grund- och gymnasieskolor har under två veckor under 2021 uppmanats att mäta sitt tallrikssvinn. Det var 87 skolor som deltog. Tallrikssvinnet under dessa veckor blev 26 gram/dag, i snitt per vecka. Av de skolor som deltog mätte även 56 skolor sitt serveringssvinn och beräkningen visade att det i snitt blev 85 kg serveringssvinn/vecka.

Klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor

Handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor fastställdes av kommunfullmäktige i december 2021. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att samla in underlag om

vilka skolor som kan påverkas av skyfall. Nytt uppdrag har lämnats av kommunfullmäktige i budget 2022.

Återbruk och avfall

Upphandling av ramavtal för insamling av verksamhetsavfall påbörjades 2021 för att underlätta skolornas möjligheter till ökad källsortering i enlighet med stadens avfallsplan. Upphandlingen sker i samarbete med idrottsförvaltningen.

Medvetenheten om och efterfrågan på återbruk ökar tydligt. Utbildningsförvaltningens användande av den kommunala återbruksverksamheten Stocket har ökat under 2021. Även återbruk från skolor som lagts ned och från andra förvaltningar, bolag och andra myndigheter har ökat under 2021. Återbruket av storköksutrustning har utökats och används flitigt av skolorna.

Ett pilotprojekt har genomförts på Sjöviksskolan där utbildningsförvaltningen i samverkan med skolan prövade en modell för återbruk av begagnade möbler. Som resurs används serviceförvaltningens lokalplanerare, Stocket och Lundaverkstaden. Projektet har utvärderats och erfarenheter kommer att spridas till intressenter inom staden.

Upphandling

Miljökrav har ställts i de upphandlingar som genomförts under året. Stadens miljöprogram, kemikalieprogram och avfallsplan har varit vägledande för att minska nämndens klimatpåverkan från transporter och konsumtion.



Ett giftfritt Stockholm

Under hösten 2021 lanserades en ny vägledning för kemikaliesmart skola och fritidshem. Vägledningen har tagits fram av miljöförvaltningen i samarbete med utbildningsförvaltningen, och ger skolorna stöd i arbetet med att minska mängden skadliga kemikalier inom olika delar av skolans verksamhet. Förvaltningen har även samarbetat med miljöförvaltningen kring uppdraget att utforma en kampanj om kemikalier med ungdomar som målgrupp.


Stödet till skolorna kring kemikaliesäkerhet har påverkats av pandemin. Under 2021 har ett fåtal skolbesök genomförts med fokus på information till skolläda samt institutionsföreståndare för Kemi och NO.

Under 2021 fortsatte arbetet med att ta bort eller ersätta de cirka 70 så kallade utfasningsämnen som förekommer i undervisningen i stadens skolor. Förvaltningen konstaterar att detta arbete behöver intensifieras på skolorna kommande år, då många utfasningsämnen finns kvar.

Användningen av kemikaliehanteringssystemet Chemsoft fortsätter att öka. I december 2021 fanns drygt 470 användare inom förvaltningen. Under året har tio digitala utbildningsträffar genomförts i Chemsoft, och förvaltningen ger även löpande stöd till skolorna kring verktyget.

| Utbildningsnämndens indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|--|----------------------|--------------------------|-------------------------------|----------------------|-------------------|------------------------|--------|
|  Antal skolor som har genomfört checklista för skolmåltider och som uppfyller utbildningsförvaltningens grundläggande krav på måltidsverksamheten | 140 följt upp * | | | 129 följt upp | 160 följer upp | | 2021 |
|  Enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling | 129 sorterat | | | 120 sorterat | 110 sorterar | | 2021 |

* Samtliga skolor har ännu inte rapporterat om genomförande i tertialrapport eller verksamhetsberättelse. Hittills har 140 skolor angivit att de genomfört checklistan.

| Utbildningsnämndens aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|------------|------------|-----------|
|  Förebygga uppkomsten av avfall och öka insamlingen av matavfall | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Målet uppfylls helt. Nämndens ekonomiska utfall visar ett överskott mot budget om 301,8 mnkr efter resultatfonder. Resultatet före resultatfonder är ett överskott om 438,7 mnkr.

Förvaltningen bedriver ett långsiktigt arbete med ett stort antal aktiviteter för att utveckla och behålla befintliga medarbetare liksom att rekrytera och attrahera nya medarbetare inom samtliga professioner. Förvaltningen har fortsatt att bedriva ett systematiskt arbete för att förbättra arbetsmiljön för såväl lärare som alla andra yrkeskategorier inom utbildningsförvaltningens område.







Sjukfrånvaron har sedan mars minskat successivt och utfallen för sjukfrånvaroindikatorerna är bättre än årsmålen. Allt fler blev vaccinerade mot covid-19 och smittspridningen avtog under året. Före jul kunde dock på nytt en ökning av smittspridningen konstateras.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser


 Uppfylls helt

Målet uppfylls helt. Nämndens ekonomiska utfall visar ett överskott mot budget om 301,8 mnkr efter resultatfonder. Resultatet före resultatfonder är ett överskott om 438,7 mnkr.

Det ekonomiska utfallet beskrivs i avsnitt Uppföljning av ekonomi.

| Kommunfullmäktiges indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|--|----------------|--------------------|-------------------------|----------------|-------------|------------------|---------|
|   Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar | 97,8 % | | | 97,7 % | 100 % | 100 % | VB 2021 |
|   Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar | 98,5 % | | | 98,9 % | 100 % | 100 % | VB 2021 |
|   Nämndens prognossäkerhet T2 | -2 % | | | -2 % | +/- 1 % | +/- 1 % | 2021 |

Nämndmål: Det ekonomiska resultatet är i balans

 Uppfylls helt











Förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget. Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

● Uppfylls helt

Utbildningsförvaltningen bedömer att målet har uppfyllts helt.

| Kommunfullmäktiges indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|---|----------------|-----------------------|----------------------------|----------------|-------------|-------------------|---------|
|   Aktivt Medskapandeindex  | 80 | 79 | 80 | 79 | 82 | 82 | 2021 |
| ●  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts | 100 % | | | 100 % | 100 % | 90% | 2021 |
| ●  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts | 75 % | | | 100 % | 75 % | Tas fram av nämnd | 2021 |
| ●  Index Bra arbetsgivare | 84 | | | 83 | 84 | 84 | 2021 |
| ●  Sjukfrånvaro  | 6,2 % | 5,2 % | 6,7% | 7,1 % | 6,3 % | Tas fram av nämnd | VB 2021 |
| ●  Sjukfrånvaro dag 1-14  | 2,8 % | 2,9 % | 2,8 % | 3,2 % | 3 % | Tas fram av nämnd | VB 2021 |

| Kommunfullmäktiges aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|------------|------------|------------------------------|
| ✓  Idrottsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen, kulturnämnden, utbildningsnämnden och Stadshus AB utreda ansvarsfördelningen inom staden för tillgängliggörandet av skolidrottshallar och skollokaler i syfte att tillgängliggöra fler lokaler för idrotts-, kultur- och föreningsverksamhet | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta en kostsamordnande funktion med ansvar för samordning och styrning av livsmedel | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓  Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden, idrottsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden etablera former för att arbeta inom ramen för det strategiska partnerskapet med Karolinska Institutet | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓  SISAB ska tillsammans med kommunstyrelsen och utbildningsnämnden och Stockholms Stadshus AB fortsätta arbetet med att se över processer för att säkerställa kostnadseffektivitet | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen förbättra redovisningen av tillkommande elevplatser som underlag för kommande lokalresursplan | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
| ✓  Utbildningsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen utreda möjligheten till en förändring av hantering av avgift i förskola och fritidshem i fall där föräldrar är separerade | 2021-01-01 | 2021-06-30 | Redovisad i tertialrapport 2 |

Nämndmål: 3.2.1 Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningen är en arbetsgivare med attraktiva arbetsvillkor. Förvaltningen utvecklar, behåller, attraherar, rekryterar och introducerar kompetenta och engagerade medarbetare som tar initiativ till och får möjlighet att utvecklas för att på ett kvalificerat sätt utföra sina uppdrag. Arbetsmiljön på utbildningsförvaltningens samtliga arbetsplatser är god och stimulerar medarbetare att utveckla verksamheten. Arbetet med strategisk kompetensförsörjning bidrar till att medarbetare på alla nivåer har den kompetens som behövs för att skapa den bästa skolan för varje elev.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen bedriver ett strategiskt och långsiktigt arbete för att säkra rekryteringen av såväl utbildade lärare som andra yrkeskategorier till stadens skolor. Arbetet omfattar kompetensförsörjningens alla delar – utveckla och behålla, attrahera, rekrytera och introducera och omfattar alla nivåer och yrkeskategorier i Stockholms stads skolor. Arbetet för att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen beskrivs i den kompetensförsörjning plan som nämnden årligen tar fram i samband med beslut om underlag för budget.

En attraktiv arbetsgivare med ett starkt varumärke

Förvaltningen arbetar med alla delar i kompetensförsörjningskedjan: utveckla, behålla, attrahera, rekrytera, introducera och avsluta. Kommunikationsinsatser har genomförts för att sprida positiva bilder av läraryrket och att arbeta i Stockholms stad i synnerhet, bland annat i sociala medier, främst på Instagram, Facebook och LinkedIn. Fyra kortfilmer har tagits fram och spridits för att locka fler till stadens grund- och gymnasieskolor. Inom ramen för satsningen ”When you are lärare” har lärare berättat om sin vardag och fakta om lön, utvecklingsmöjligheter och goda berättelser från stadens skolor.

Förvaltningen deltar vanligtvis i fysiska jobbmässor för att informera om staden som arbetsgivare och locka fler att söka sig till förvaltningens verksamheter. Flera fysiska jobbmässor har ställts in på grund av pandemin. Förvaltningen har emellertid medverkat digitalt på de jobbmässor där möjligheten funnits såsom Bazaren Järvaveckan och på Framtidsmässan i samverkan med staden.

Stockholms stad följer varje år upp arbetsgivarvarumärkets attraktivitet genom analysföretaget Universum. För fjärde året i rad toppade Stockholms stad listan över populäraste skolhuvudmännen bland lärarstudenter och lärare som arbetat upp till fem år.

Utbildningsförvaltningen har under året påbörjat ett arbete med att utveckla strategin för arbetsgivarvarumärket inför kommande år.

Fler till läraryrket och Stockholms stad

Även om rekryteringsläget har förbättrats något under den senaste perioden kommer behovet av lärare att vara högt under de kommande åren. Ett flertal insatser genomförs inom kompetensförsörjningsområdet för att locka fler till läraryrket och Stockholms stad.

Fler vägar in

Förvaltningen har under 2021 fortsatt samarbeta med ”Fler vägar in” vid Stockholms universitet. Insatsen har gått ut på att erbjuda information och vägledning om möjliga vägar till lärarlegitimation för anställda obehöriga lärare. Under året har cirka 50 obehöriga lärare inom förvaltningens skolor fått vägledning inom ramen för satsningen. Under 2021 har 82 lärare deltagit i läraryftet. En del av de 82 lärarna har deltagit under både vår- och höstterminen.

Teach for Sweden

Samarbetet med stiftelsen Teach for Sweden fortgår. Förvaltningen har under året fortsatt sprida information om Teach for Sweden och stöttat i samband med rekrytering av deltagare till stadens skolor. Samtliga rektorer på grundskoleavdelningen har under året informerats om satsningen.

Från nyanländ till nyanställd

Under året har 76 praktikplaceringar tillsatts inom ramen för insatsen från nyanländ till nyanställd. Deltagarna har praktiserat på en skola parallellt med svenskstudier. Antalet praktiktillfällen har minskat något från förra året vilket kan kopplas till pandemin. Förvaltningen har även anordnat två didaktiska seminarier, tre studievägledningsseminarier och ett seminarium om lärares yrkesetik.

Stockholms stads vikariepool

En vikariepool i egen regi är inrättad, Stockholms stads skolors vikariepool, för att underlätta kompetensförsörjningen för skolorna på såväl kort som lång sikt. Skolorna kan via den egna vikariepoolen anlita vikarier, lärare och barnskötare, för kortare vikariat eller rekrytera för längre uppdrag. Under 2021 har alla stadens grund- och gymnasieskolor fått tillgång till vikariepoolen och de kan välja att boka vikarier via den eller från externa bemanningsföretag. Arbetet under 2021 har i huvudsak koncentrerats till rekrytering och kvalitetsuppföljning av vikarier, utbildning av bokare på skolorna samt utveckling av vissa administrativa rutiner och funktioner för att förenkla hanteringen för skolorna.

Kompetensbaserad rekrytering

Den som söker arbete vid utbildningsförvaltningen ska mötas av en professionell rekryteringsprocess fri från diskriminering. Ett flertal insatser har genomförts för att öka kvaliteten i rekryteringsförfarandet.

För att möjliggöra för ökad mångfald bland medarbetare och chefer har förvaltningen en återkommande utbildning i kompetensbaserad rekrytering till chefer på utbildningsförvaltningen. Syftet är att säkerställa att alla ska få samma möjlighet till en rättvis bedömning vid rekrytering samt öka kunskapen om kompetensbaserad rekrytering som metod.

För att öka kvaliteten i rekryteringsförfarandet har typannonser för de vanligaste förekommande befattningarna inom förvaltningen färdigställts och publicerats i stadens rekryteringsstöd. Under 2021 har annonser tagits fram för lärare inom grundskolan, gymnasieskolan och fritidshemmet.

Utbildningsförvaltningen erbjuder i samarbete med serviceförvaltningen ett rekryteringsstöd vid rekrytering av lärare för stadens skolor. Informationsinsatser har gjorts för att öka användningen av stödet. Stödet avlastar skolan och stödjer verksamheterna i rekryteringen. Erbjudandet kommer att fortsätta även under 2022.

Förvaltningen har under 2021 stöttat skolorna i arbetet med att avsluta oavslutade rekryteringsprocesser genom direktkontakt med skolor. Återkopplingen till sökande är viktig för bilden av Stockholms stad som arbetsgivare.

Arbetet med att rekrytera chefer enligt utbildningsförvaltningens rekryteringsprocess har fortgått under året och anpassats med anledning av pandemin. Delar av processen har genomförts digitalt. Under 2021 har Chefsprogrammet genomfört 17 rektorsrekryteringar. Arbetet med att anpassa rekryteringsprocessen utifrån Stockholms stads nya chefsprofil har påbörjats. Typannonser har tagits fram för rekrytering av rektorer och grund- och gymnasiechefer.

En stärkt introduktion

En uppföljning av nyexaminerade lärares introduktioner har genomförs under hösten. Resultatet ligger till grund för kommande års insatser för att stärka introduktionen för lärare.

Förvaltningen har under året genomfört fyra seminarier för nyexaminerade lärare. Seminarierna har haft temana ”Betyg och bedömning”, ”Ledarskap i klassrummet”, ”Föräldrakontakt och konflikthantering” samt ”Anpassa för elevers variationer. Seminarierna har attraherat något färre deltagare än förra året, vilket kan kopplas till pandemin och en ökad belastning på skolorna. Under hösten erbjöd förvaltningen även grupphandledning till nyexaminerade lärare.

Intresset för extra mentorsstöd för nyexaminerade lärare har varit lågt under året och har därför pausats. Även detta beror på pandemin där antalet kontaktytor mellan medarbetare begränsas.

Introduktion för rektorer och administrativa chefer fortgår med framför allt introduktionsmöten samt introduktionsutbildning för nya chefer i staden. En ny basutbildning för administrativa chefer har tagits fram och fem av sex moduler har genomförts under året med ett gott resultat. Genomförda chefsrekryteringar och introduktioner följs upp och resultatet återkopplas till grundskole- och gymnasieavdelningarna. Under året har ett nätverk bildats för nya biträdande rektorer i syfte att stärka introduktionen och nya chefer i sin yrkesroll.

Arbetet med att ta fram en digital introduktion för nyanställda handläggare på central förvaltning har försenats något med anledning av krav på tillgänglighetsanpassningar. Introduktionen förväntas kunna lanseras i början av 2022.

Stärkta karriärvägar och utvecklingsmöjligheter för lärare

Förvaltningens karriärspår möjliggör goda utvecklingsmöjligheter för lärare på stadens skolor. Karriärtjänsterna syftar till att skapa god undervisning, som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, för alla elever. Karriärtjänsterna utvecklingslärare, förstelärare och lärare med lektorat (forskarutbildade lärare med karriärtjänst som lektor) är egna befattningar.

En förvaltningsövergripande arbetsgrupp samordnar arbetet med karriärstegsreformen. Under året har ett stödmaterial för roll- och ansvarsbeskrivningar tagits fram.

Den 1 juli 2020 förändrades konstruktionen av statsbidrag för karriärtjänster. Ett samlat statsbidrag för karriärtjänster, med två olika pottor, ersatte de tidigare statsbidragen. Bidragspott 1 riktar sig till huvudmän med skolor som inte bedöms ha särskilt svåra förutsättningar och bidragspott 2 riktar sig till huvudmän med skolor med särskilt svåra förutsättningar.

Den förvaltningsövergripande arbetsgruppen har hittills identifierat en rad konsekvenser av den nya statsbidragskonstruktionen. För stadens del medför detta färre bidrag från pott 2, då stadens ambition är att sprida ut de nyanlända på flera skolor för att underlätta integrationen. Planering och långsiktighet påverkas också eftersom en skola inte är garanterad fortsatt bidrag mellan åren. En annan konsekvens av det nya statsbidraget är att intresset för, och antalet sökande till, nya förstelärartjänster på pott 2-skolor ökat.

Utbildningsförvaltningen gjorde i juni 2020 en hemställan till utbildningsdepartementet om att se över förordningen, så att huvudmannen får ett större ansvar för fördelning av statsbidragen. Regeringen hänvisar till att Skolverket har fått i uppdrag att utvärdera statsbidraget. Skolverkets utvärdering ska vara klar den 31 december 2023.

Den nationella försöksverksamheten kring samverkan mellan praktikhäna forskning och skolor ska permanentas. Planen för detta är dock ännu inte presenterad. Försöksverksamheten kallas Utveckling – Lärande – Forskning (ULF). Stockholms universitet och utbildningsförvaltningen deltar med samverkansplattformen STLS, Stockholm Teaching & Learning studies. Det övergripande syftet är att utveckla former för att sammankoppla praktikhäna forskningsprojekt med huvudmännens systematiska kvalitetsarbete så att forskare och lärare gemensamt, utifrån sina respektive perspektiv och kompetenser kan utveckla undervisningen. Exempel på projekt är en utvärdering av STLS som modell för praktikhäna forskning. Ett annat är projektet *Kompensatorisk undervisning för lärande och forskning* i samarbete med KTH, Lidingö stad och Haninge kommun och två medverkande skolor. Målet med det projektet är att utveckla, testa och utvärdera en samverkansmodell kopplad till lärarstudenternas examensarbeten och verksamhetsförlagda utbildning på lärarutbildningen inom Civilingenjör- och lärarprogrammet på KTH. Arbetet med strukturer och sammanhang för spridning av forskningsresultat har också fortsatt liksom stärkandet av kopplingen mellan

STLS och lärarutbildningen. Vetenskapens hus har knutits till STLS och liknande upplägg med undervisningsutvecklande projekt har inletts.

I och med att försöksverksamheten ULF ska permanentas, har Stockholms universitet och huvudmännen inom STLS undersökt möjligheterna till samarbetsavtal, genom centrum-bildning. Det arbetet kommer att fortsätta under kommande år. Ett avtal mellan huvudmännen inom STLS som reglerar finansieringen har tagits fram under året och undertecknats av parterna.

Praktiknära forskning

Från höstterminen 2021 finns ett nytt statsbidrag för att ge lärare och förskollärare med forskarutbildning möjlighet att använda en del av sin arbetstid åt praktiknära forskning och utvecklingsarbete. Statsbidraget har sökts av sex av stadens skolor omfattande nio av stadens forskarutbildade lärare. En av de skolor som deltagit i den nu avslutade forskningsinsatsen kring Hållbart Lärande, har sökt och beviljats statsbidraget för att fortsätta utforska en hälsofrämjande bedömningspraktik. Andra skolors satsningar fokuserar bland annat på frågedriven undervisning och att utveckla förmågan att formulera undersökningsbara frågor i undervisningen.

Leda lärande

Leda lärande 2021 genomfördes digitalt med 1 457 deltagare. Huvudtalare på konferensen var två forskare från Nya Zeeland. Sex olika seminarier genomfördes och utmärkelserna Årets lärare, lärarlag, rektor och biträdande rektor delades ut. Deltagarna var över lag nöjda med konferensens innehåll och inramning.

Kompetensutveckling och professionsstärkande insatser

Under året har sex fördjupningsseminarier genomförts för handläggare på central förvaltning. Temana var ”kommunikation i din arbetsvardag”, ”coachande förhållningssätt” och ”att leda utan att vara chef”. Totalt har 76 handläggare eller motsvarande deltagit. Under hösten genomfördes även en introduktionsutbildning för nya handläggare med 40 deltagare.

Två utbildningsgrupper med sammanlagt 63 deltagare har genomförts för att stärka elevassistenter i sin yrkesroll. Utbildningen löper över fem halvdagar.

Åtta seminarietillfällen med fyra olika teman har genomförts för barnskötare och fritidsledare inom stadens fritidshem. Seminarierna som har haft sammanlagt 408 deltagare hade temana ”Neuropsykiatriska diagnoser”, ”Lågaffektivt bemötande”, ”Tydliggörande pedagogik” och ”Anpassning av lärmiljön till elevers olikheter”.

Barnskötare och elevassistenter som saknar pedagogisk utbildning har erbjudits att läsa en gymnasial yrkesutbildning. Under våren har 25 personer slutfört sina studier och ytterligare 28 personer påbörjade utbildningen under hösten. Utbildningen genomförs under ett år med studier en dag i veckan.

För vaktmästare planeras fördjupningsseminarier inom relevanta områden. Ett seminarium har genomförts med 29 deltagare på temat Bemötande och konflikthantering i arbetet.

För administrativa chefer har ”Administrativa chefsdagen” genomförts två gånger under året med cirka 120 deltagare per tillfälle. Utöver det genomförs löpande modulutbildningar med mellan 46–70 deltagare per gång.

Förvaltningen har under året genomfört en utbildning i konflikthantering för lärare.

Ledarutveckling och stöd till rektorer och skolledare

En informationsinsats för utbildningen ”Fortbildning för rektor”, en vidareutbildning för de rektorer som tidigare gått rektorsprogrammet, har resulterat i att 20 rektorer genomför utbildningen. Detta som en del i att kunna erbjuda seniora rektorer en fortsatt utveckling.

De skolledare som önskar erbjuds handledning i grupp. Tre rektorsgrupper och sju grupper för biträdande rektorer har träffats under året. Totalt har ett 60-tal skolledare deltagit i grupphandledningen.

Förvaltningen har under året fortsatt att erbjuda coachning för chefer, rektorer och biträdande rektorer genom avrop från en upphandlad konsult. Insatsen omfattar 35 just nu chefer.

Insatserna inom förvaltningens nya ledarspår mot en chefskarriär inom skolan har fortlöpt digitalt med gott resultat under året. Inom utbildningen ”Leda som biträdande rektor” har praktik på skolor genomförts enligt plan. En ny omgång av utbildningen påbörjades under hösten och ansökningsprocessen inför höstterminen 2022 har förberetts. Flera av deltagarna som har gått och går utbildningen har fått tillförordnade chefsuppdrag samt anställningar som biträdande rektorer. Löpande utvärderingar visar att deltagarna får en förståelse för, erfarenhet av och grundläggande förmåga i rollen som biträdande rektor. Det är dock för tidigt att utvärdera utbildningsinsatsen utifrån målet om att skapa och erbjuda insatser som stödjer den interna chefsförsörjningen.

Tvådagarsutbildningen ”Leda grupper” har anpassats innehållsmässigt utifrån målsättningen att skapa utbildningsinsatser som leder till beteendeförändringar och lärande. Detta för att nå resultat inom såväl kompetensutveckling som kompetensförsörjning.

För att förenkla ansökningsprocessen för medarbetare respektive godkännande chef har sidor för respektive utbildning och en digital ansökningsprocess skapats i stadens utbildningsplattform. Sidor och innehåll utvecklas kontinuerligt.

Under året har insatser skett för att stödja rektorer i arbetet kring att organisera skolan och utveckla den inre organisationen. Sjutton grundskolor och åtta gymnasieskolor har under året genomfört en ledningsgruppsutvecklingsprocess för att stärka deras inre organisationer.

Skolledare från tre grundskoleområden har under året genomfört en utbildningsinsats med fokus på att utveckla organisationen och att bygga en hållbar kultur. Nätverk för rektorer med

fokus på organisering och forskning har erbjudits under året. Det har även genomförts chefsseminarier kring motivation och skolutveckling utifrån lärarprofessionens eget kunnande samt om källkritik som ett vaccin mot dumhet. Insatserna har genomförts som en del av förvaltningens BLIVA-projekt. Två nätverksträffar för biträdande rektorer har genomförts med temana att leda samtal i grupp samt elevhälsan.

Nämnden har sedan 2020 haft ett särskilt uppdrag att genomföra insatser för att öka stödet till lärare och skolledare för att frigöra tid för det pedagogiska ledarskapet. Uppdraget kommer att avrapporteras särskilt under 2022. Förvaltningen genomförde en kartläggning av pågående insatser riktade till chefer år 2020. Utifrån kartläggningen identifierades ett antal områden som förvaltningen har fortsatt att arbeta med. En partsgemensam arbetsgrupp med representanter för Skolledarförbundet, Lärarförbundets skolledardivision och arbetsgivaren har bildats för att definiera områden som förvaltningen kan bistå med för att frigöra tid för det pedagogiska ledarskapet. Utpekade områden var att (1) skapa förutsättningar för rektorer att leda pedagogisk verksamhet (2) lyft strategiska frågor och kärnuppdraget (3) rektors kännedom om stöd och väg in till central förvaltning och (4) uppföljning av befintligt stöd.

ST-läkarutbildning för skolläkare

Under året har tre skolläkare inom skolhälsovård genomgått ST-utbildning och är därmed specialister inom skolhälsovård. Ytterligare tre skolläkare har påbörjat sin ST-utbildning under hösten. Inom ramen för utbildningen kommer vetenskapliga arbeten att genomföras med fokus på skolläkarvården i staden, i syfte att utveckla och höja kvaliteten i den egna verksamheten. Detta görs i samarbete med CES, Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin.

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling inom förskolans område

Förvaltningen verkar inom ramen för sitt samverkansuppdrag för förskolan för en god tillgång till barnskötare samt legitimerade förskollärare i stadens fristående och kommunala förskolor. Förvaltningen verkar även för att stärka karriärvägarna för förskollärare. För barnskötare inom förskolan som saknar grundutbildning erbjuds gymnasial yrkesutbildning. Den ettåriga utbildningen vid Midsommarkransens gymnasium omfattar 1 300 gymnasiepoäng och följer Skolverkets nationella yrkespaket för arbete med barn i förskola. Utbildningen genomförs inom ramen för befintlig anställning och förskolorna erbjuds vikarieersättning en dag per vecka.

Det var 36 elever som slutförde Midsommarkransens gymnasiala yrkesutbildning i juni 2021. De 60 platser som fanns tillgängliga vid läsårets start kunde inte fyllas, troligen var pandemin en anledning till detta. Till höstens utbildningsstart var merparten av de 60 platserna fyllda. Förvaltningen har rekviderat medel från TLO (Tidig lokal omställning) efter att insatsen avslutats i juni 2021.

Under hösten startade två utbildningar för barnskötare som har en tillsvidareanställning i kommunal eller fristående verksamhet. Utöver grundutbildningen enligt Skolverkets yrkespaket även en fördjupningsutbildning för barnskötare som har en befintlig grundutbildning,

med inriktning skapande verksamhet. Utbildningen pågår under en termin och har 20 platser. Fördjupningsutbildning i språkutvecklande arbetssätt har inte erbjudits under året. Orsak till detta är att det under föregående år då utbildningen erbjöds fanns enbart en begränsad efterfrågan av utbildningsplatser. En möjlig orsak till detta är att förskolorna har haft svårt att prioritera kompetensutvecklingsinsatser under pandemin.

| Utbildning | Antal elever som slutförde 2021 | Antal elever som påbörjade 2021 |
|--|---------------------------------|---------------------------------|
| Grundutbildning för barnskötare (utbildning påbörjas ht och avslutas vt) | 36 elever | 50 elever |
| Fördjupning för barnskötare med inriktning mot skapande arbetssätt | Ingen kurs vt-21 | 16 elever |
| Fördjupning för barnskötare med inriktning språkutvecklande arbetssätt | Ingen kurs vt-21 | Ingen kurs ht-21 |

Barnskötare med tillsvidareanställning i fristående och kommunala förskolor erbjuds möjlighet att genom den erfarenhetsbaserade utbildningen vidareutbilda sig till förskollärare på arbetstid och med vikarieersättning. För närvarande är omkring 300 personer under utbildning till förskollärare. Vikarieersättning har även erbjudits för utbildning på avancerad nivå, magister-, master- eller licentiatutbildning med inriktning förskoledidaktik. Cirka 60 förskollärare i staden har en magister- eller masterexamen.

Vikarieersättning

Förvaltningen betalar ut vikarieersättning efter underlag från stadsdelsförvaltningar och fristående förskolor. Förvaltningen har beviljats medel från stadens kompetensutvecklings-satsning för två barnskötarutbildningar enligt Skolverkets nationella yrkespaket med 30 platser på varje utbildning. Medlen ska användas till vikarieersättning.

Förvaltningen ansökte även om medel till vikarieersättning för barnskötare som studerar till förskollärare, vilket avslogs då stadens kompetensutvecklingssatsning inte beviljar medel till utbildningar på avancerad nivå. De som nu är i utbildning till förskollärare och i högre utbildning, till exempel magister, kommer att kunna studera klart med vikarieersättning under förutsättning att de uppfyller överenskommelsen, till exempel planerat examensdatum och studietakt.

Erhållen vikarieersättning under 2021

| | Förskolläraryt utbildning | Barnskötaryt utbildning | Avancerad nivå (magister/master/licentiat) |
|----------------------|---------------------------|-------------------------|--|
| Kommunala förskolor | 171 | 41 | 15 |
| Fristående förskolor | 70* | 10 | 5 |
| Totalt | 245 | 51 | 20 |

*106 står under utbildning men enbart 70 ansökningar om vikarieersättning har kommit in.

Ledarskapsprogram för blivande chefer i förskolan

För att möta rekryteringsbehovet av rektorer och biträdande rektorer har förvaltningen tidigare genomfört ett ledarskapsprogram för blivande chefer inom förskolan, riktat till förskollärare med ledningsuppdrag. Under året har utredning av hur ledarskapsprogrammet ska utformas pågått och förvaltningen har därigenom inte erbjudit detta program under 2021. Fortsatt utredning pågår om det är möjligt för förskolans målgrupper att ta del av förvaltningens andra

chefsprogram och i sådant fall hur ett ledarskapsprogram skulle kunna formeras mot förskolan. Syftet är att öka likvärdigheten i kompetensutvecklingen mellan skolformerna och kvalitetssäkra kompetensutvecklingen för förskolans blivande skolledare.

En god arbetsmiljö

En god arbetsmiljö bidrar till väl fungerande verksamheter och ett långsiktigt hållbart arbetsliv för förvaltningens medarbetare och chefer. Förvaltningen har fortsatt att ge ett strategiskt och operativt stöd inom arbetsmiljö- och arbetsrättsområdet till förvaltningens chefer. Förvaltningens arbete ska bidra till en god social och organisatorisk arbetsmiljö med ett öppet arbetsklimat där medarbetarna upplever delaktighet, engagemang och trivsel. Att kunna erbjuda en god arbetsmiljö är ett viktigt led i att göra det attraktivt att arbeta i stadens skolor.

Ett utvecklingsarbete har genomförts för att förenkla arbetet för chefer inom personal- och arbetsmiljöområdet. Rutiner och stödmaterial inom områdena sjukfrånvaro, rekrytering och systematiskt arbetsmiljöarbete har reviderats. Nya arbetsätt och implementering pågår. Ett löpande arbete har gjorts för att uppdatera och förenkla den information som lämnas inom HR-området på intranätet.

Förvaltningen har fortsatt att erbjuda ett brett utbud av kompetensutvecklande insatser för chefer inom områdena arbetsrätt och arbetsmiljö, bland annat för nya chefer. Inom bland annat ramen för läraravtalet HÖK 18 har ett utvecklingsarbete pågått mellan arbetsgivare och arbetstagarorganisationer. Arbetet fortsätter kommande år inom ramen för läraravtalet HÖK 21. Arbetet har syftat till att förbättra förutsättningarna för en god arbetsmiljö, arbetsorganisation och motverka en ohälsosam arbetsbelastning.

Ett långsiktigt hållbart arbetsliv - samverkan och systematiskt arbetsmiljöarbete

Förvaltningens lokala samverkansöverenskommelse har reviderats under året. *Lokal överenskommelse om tillämpning av stadens samverkansavtal på utbildningsförvaltningen* börjar tillämpas från 2022. På grund av pandemin har samverkansutbildning för chefer, fackliga ombud och skyddsombud inte kunnat genomföras i den utsträckning som planerats under 2021.

Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet, samverkan och aktiva åtgärder

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet, samverkan och aktiva åtgärder (SAM-uppföljningen) har genomförts även under 2021. Uppföljningen har behandlats inom samverkanssystemet och kommunicerats till chefer i förvaltningen. Förvaltningsgruppen (FVG) har fastställt övergripande förbättringsområden för utbildningsförvaltningen.

Svarsfrekvensen för gymnasieskolan uppgick till 100 procent, men på totalen minskade svarsfrekvensen jämfört med föregående år. Chefer som inte svarat på enkäten har fått uppdraget att gå igenom frågorna i samverkansforum. Förvaltningens chefer hanterar utvecklingsarbetet i samråd med den lokala samverkansgruppen och informerar/har dialog om det på arbetsplatsträffar. En revidering av enkätfrågor och förtydligande text har genomförts inför uppföljning kommande år.

Årets resultat visar på positiva trender inom vissa områden som information och kommunikation, att riskbedömning/handlingsplan används som metod, man fördelar arbetsmiljöuppgifter i högre grad samt hanterar arbetsskador och tillbud i samverkansgrupperna. Nya och ändrade regler inom arbetsmiljöområdet kommuniceras med elever på skolorna, och företagshälsovården anlitas i arbetsmiljöarbetet i högre grad. Gemensamt förbättringsområde är att kommunicera och använda anvisningar och process för kränkande särbehandling samt trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Ett annat förbättringsområde är att avstämning behöver ske årligen, eller vid behov, om fördelade arbetsmiljöuppgifter.

Inspektioner från arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket har under hösten genomfört inspektioner av nämndens och utbildningsförvaltningens årliga uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete, och har också genomfört inspektioner på sex skolor. Resultatet av dessa inspektioner visar på viss positiv utveckling men ett fortsatt behov av implementering av rutiner och arbetssätt inom arbetsmiljöområdet.

Medarbetarenkäten

Förvaltningen har trots pandemin i årets medarbetarenkät ökat AMI (Aktivt Medskapande-index) från AMI 79 till AMI 80. Även index Bra arbetsgivare förbättrades, från 83 till 84. Svarsfrekvensen steg till 86 procent, en ökning med sju procentenheter från föregående år.

Ett digitalt stödmaterial för att arbeta med resultatet har tagits fram och publicerats på intranätet. Två digitala frukostmöten genomfördes för chefer i april på temat Att arbeta med medarbetarenkäten, i syfte att få inspiration och verktyg att jobba med resultatet. En utökad uppföljning görs av de skolor och enheter som hade ett lägre resultat än AMI 70. De har fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan och återkoppla denna till överordnad chef. En uppföljning av handlingsplanerna har genomförts av förvaltningen under hösten.

Fortsatt arbete för att utveckla den organisatoriska och sociala arbetsmiljön

Arbetet fortsätter med att utveckla den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) på förvaltningen. Under året har i samverkan en översyn och revidering gjorts av Anvisning och process gällande kränkande särbehandling samt Anvisning och process gällande trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Materialet har kommunicerats ut i organisationen och implementeringsarbetet kommer att fortgå under nästa år. Löpande under året har en fördjupningsutbildning inom området organisatorisk- och social arbetsmiljö samt diskriminering erbjudits till chefer, skyddsombud och fackliga företrädare. Ett dialogmaterial om *arbetstidens förläggning och gränslöst arbete* har arbetats fram och publicerats, ett upplägg riktat till gruppen lärare och ett upplägg riktat till samtliga yrkesgrupper.

Organisationsstrukturen har stor påverkan på arbetsmiljön och det är en utmaning att uppnå balans mellan budget och behov vilket ska resultera i en rimlig tjänstefördelning.

För att lärare ska få mer tid för det pedagogiska uppdraget har en översyn gjorts angående behov av eventuella förändringar på enhetsnivå vad gäller lärarnas administrativa arbetsuppgifter. Förvaltningen har som stöd i detta tagit fram ett dialogmaterial.

Utbildning ges till skoladministrativ personal eftersom de är viktiga stödfunktioner till skolledningen. Genom att höja kunskapen hos stödfunktioner kan tid frigöras för skolledare som de kan ägna åt det pedagogiska ledarskapet.

Arbetet med att stärka organisationens kunskaper om friskfaktorer har fortlöpt genom befintliga utbildningar inom arbetsmiljöområdet. Utbildningen ”Leda mot friskfaktorer” som riktar sig till chefer har erbjudits under året. Utbildningen syftar till att stärka chefernas förmåga att förstärka de beteenden i ledarskapet som stärker medarbetarna och verksamhetens friskfaktorer. Ett digitalt frukostmöte för chefer har genomförts på temat ”Ett inspirerande och meningsfullt arbetsliv, hälsofrämjande ledarskap”.

Förvaltningen arbetar för att stärka säkerhetsarbetet som en naturlig del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta ska leda till ökad säkerhet och trygghet för medarbetare och elever samt en stärkt säkerhetskultur inom förvaltningen. För att höja kvaliteten i rapportering av elevhändelser i incidentrapporteringssystemet KIA har stödmaterial setts över.

Arbete för en minskad sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har påverkats kraftigt av pandemin. Under våren minskade dock sjukfrånvaron i förvaltningen från höga nivåer i takt med att allt fler blev vaccinerade mot covid-19 och smittspridningen avtog. Utvecklingen gick från 7,3 procent i februari till 6,5 procent i maj 2021. För helåret 2021 uppgick sjukfrånvaron till 6,2 procent, vilket kan jämföras med 2020 års totala sjukfrånvaro som uppgick till 7,2 procent. Sammantaget var sjukfrånvaron något lägre 2021 än 2020, men betydligt högre än före pandemin (5,2 procent år 2019). Kvinnor har precis som tidigare år totalt lite högre sjukfrånvaro (6,7 procent) än männen (5,2 procent).

Korttidssjukfrånvaron (dag 1-14) uppgick för helåret totalt till 2,8 procent, för kvinnor 2,8 procent och för män 2,9 procent. Utfallet år 2020 var 2,9 procent för både män och kvinnor och år 2019 var det 2,0 procent.

De mål som sattes för 2021 om en total sjukfrånvaro på 6,3 procent och en korttidssjukfrånvaro om 3 procent uppnås i år. Målen sattes med hänsyn till pågående pandemi och var således högre än före pandemin.

När det gäller förvaltningens olika yrkesgrupper följer dessa samma struktur som före pandemin. De yrkesgrupper som hade högre sjukfrånvaro än genomsnittet innan pandemin har fortsatt högre sjukfrånvaro än genomsnittet. Det gäller till exempel barnskötare som i oktober 2021 har en total sjukfrånvaro på 10,3 procent, fritidspedagoger på 10,2 procent och elevassistenter på 10 procent. Lärargruppen ligger generellt lägre med 5,6 procent.

Verksamheter med hög sjukfrånvaro har erbjudits extra stöd som inkluderat analys av rutiner och arbetssätt i syfte att hitta strategier som leder till minskad frånvaro. Insatser via företagshälsovården har kunnat ges både på individ- och gruppnivå. Verksamhetsnära stöd kring bland annat rehabiliteringsärenden har kunnat ges löpande vid behov trots att pandemin har bidragit till att processer behövs förläggas under en längre tidsperiod. För pandemirelaterade

frågor har det funnits en särskild bevakning för att kunna ge aktuell information i så tidigt skede som möjligt.

Utbildningar om friskfaktorer och rehabilitering har genomförts för att höja kunskapen hos chefer med personalansvar. Avrop av vissa tjänster som verksamheten beställer av företagshälsovården har minskat eftersom fysiska läkarbesök inte erbjudits i samma utsträckning.

Heltid som norm

Förvaltningen har följt den stadsövergripande planen för göra heltid till norm. Fokus under året har varit de medarbetare som är ofrivilligt deltidsanställda, det vill säga de som idag arbetar deltid men har önskemål om utökad sysselsättningsgrad. Dialog med skolledningar har förts och cheferna uppmuntrats att hitta lösningar tillsammans med medarbetare. Syftet har varit att säkerställa så att rutinen för att anmäla önskemål om utökad arbetstid är känd hos chefer och anställda. Totalt har 54 medarbetare identifierats på förvaltningen som anmält intresse av utökad sysselsättningsgrad.

Utökning av undervisningstid inom ramen för arbetstiden

Förvaltningen har tagit fram tre förslag på hur en utökning av lärarnas undervisningstid kan ske inom ramen för arbetstiden, i enlighet med rådande anställningsavtal. Förslagen har inte accepterats av alla inblandade parter.

Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering

Utbildningsförvaltningens arbetsplatser ska karakteriseras av en god arbetsmiljö fri från trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och diskriminering för både medarbetare och elever. Förvaltningen har under året erbjudit utbildningsinsatser, stödmaterial och operativt stöd till verksamheterna i syfte att säkerställa att arbetsplatserna har den medvetenhet och kunskap som krävs för att kunna vidta aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter på arbetet och förhindra diskriminering. Vidare har verksamhetsnära stöd erbjudits kontinuerligt till enheter där risk för diskriminering, trakasserier och repressalier identifierats. Nedan redogörs för några utvalda aktiviteter som genomförts under året samt resultat av uppföljningar som gjorts.

- En uppdatering av process och styrdokument har gjorts ang. hantering av trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Det reviderade materialet har kommunicerats till chefer och personal. Implementeringen fortgår under 2022.
- Medarbetarenkäten 2021 visar att de flesta av medarbetarna på utbildningsförvaltningen svarar att de känner till vart man ska vända sin om man upplever sig utsatt för kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier.
- Resultatet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet, samverkan och aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen visar tyvärr på en negativ utveckling i jämförelse med föregående år. Anvisningarna för kränkande särbehandling samt trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier är i hög grad kommunicerade och används i verksamheten, men inte i alla verksamheter.
- På central förvaltning har 94 procent (2020; 95 procent) svarat att helt eller delvis är riktlinjen avseende trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier kommunicerad

och används i verksamheten. 6 procent (2020; 5) har svarat ”nej” på frågan. På grundskolor och gymnasieskolor har 94 procent (2020; 98 procent) svarat helt eller delvis, att riktlinjen avseende trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier är kommunicerad och används i verksamheten. 5,6 procent (2020; 2) har svarat ”nej” på frågan.

- Förvaltningen har tagit fram ett dialogmaterial för att undersöka risker för diskriminering i dialog på arbetsplatsen, inspirerat av materialet Växthuset från Diskrimineringsombudsmannen. Förvaltningens mall för riskbedömning med handlingsplan har utvecklats genom att förtydliga de delar som ingår i aktiva åtgärder, i syfte att underlätta för förvaltningens verksamheter.
- I november 2021 var könsfördelningen bland medarbetare inom utbildningsförvaltningen 68 procent kvinnor och 32 procent män, samma som år 2020.

Insatser beskrivs närmare i bilaga 9 Dokumentation av arbetet med aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen 2021.

Lönebildning

För att skapa förutsättningar för skolor i socioekonomiskt utsatta områden har det beslutats att tills vidare fortsätta det lönetillägg som rektorer i grundskolor som utifrån socioekonomiskt index befinner sig i kvartil fyra kan utge för att rekrytera och behålla skickliga lärare och andra nyckelbefattningar. Lönetillägget är upp till 3 000 kr per månad och kan ges till legitimerade lärare, förskollärare, specialpedagog, biträdande rektor, studie- och yrkesvägledare, skolsköterska, psykolog och skolkurator och sker inom egen budgetram. Under 2021 använde hälften av skolorna i socioekonomiskt utsatta områden tillägget.

Ett nytt avtal, HÖK 21, har träffats mellan Sveriges kommuner och regioner och Lärarnas samverkansråd. Avtalet innebär ett fortsatt partsgemensamt arbete med lön och lönestrukturer med fokus på analys och uppföljning av löneökningar, stödmaterial för APT för att öka medarbetarnas kunskap om löneöversynsprocessen samt uppföljning av lönekriterier. Då avtalsrörelsen drog ut på tiden genomfördes lärarnas löneöversyn senare än vanligt och ny lön betalades ut i november. Nya partsgemensamma lönekriterier har tagits fram för befattningarna handläggare, biträdande rektor, köksansvarig, kock och köksbiträde.

| | Utbildningsnämndens aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|--|------------|------------|-----------|
| ✓ | Identifiera befintliga brister i tillgängligheten i verksamhetens arbetsplatser för medarbetare med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga (syn, hörsel, kognitiv förmåga). Dokumentera bristerna i en åtgärdsplan. Åtgärda bristerna. | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |

Nämndmål: 3.2.2 Skattemedel används effektivt, till största nytta för stockholmarna

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter präglas av kostnadseffektivitet. Förvaltningen ger stöd till skolorna kring effektiv resursanvändning. Tydliga prioriteringar och god ekonomistyrning präglar arbetet inom områden som upphandling, skollokaler och digitalisering. Transparens och lika villkor råder i resurstilldelningen till fristående skolor.

Upphandling och inköp

Under 2021 har lokala ramavtal för skolornas behov av NO-utrustning samt trygghetskameror tecknats. Upphandlingar som påbörjats är materiel till idrottsämnet, trävaror till slöjdämnet och hantverksprogrammet, säkerhetsbesiktning av idrotts- och gymnastikhallar samt lokalvård till grund- och gymnasieskolor belägna på Östermalm.

Förvaltningen har deltagit med resurser i serviceförvaltningens centrala och gemensamma upphandlingar såsom hämtning av verksamhetsavfall, bild- och formmaterial, kontorsmaterial, läromedel, storköksutrustning, växtinredning, matttransporter samt upphandlingskonsulter. Förvaltningen har också deltagit i stadens kategoriarbete för livsmedel och måltider, lokalvård, inredning samt vitvaru- och storköksutrustning.

Arbetet med att utveckla stödmaterial för skolorna om upphandling och inköp på intranätet samt mallar för genomförande av lokala upphandlingar har påbörjats.

Kompetenshöjande insatser inom inköp, upphandling och avtalsförvaltning har genomförts, till exempel hur avrop (beställningar) ska hanteras i Agresso Inköp. Målgruppen har varit rekvisiter (beställare) och administrativa chefer.

Vid upphandlingar av digitala tjänster och produkter under året har tillgänglighet och användbarhet, vid sidan av säkerhet, varit en viktig del av kravställningen. Detta har även beaktats i den förstudie som genomförts under 2021 för upphandling av vissa produkter inom skolplattformen.

Inköp och systemnyttjande

Genomförda insatser har bidragit till att systemnyttjandet för 2021 ökat till 73 procent. Då mätmetoden ändrades mellan 2020 och 2021 går det dock inte att helt jämföra med 2020 års resultat om 55 procent.

De skolor som visade ett lågt systemnyttjande under 2020 har under 2021 erbjudits stödinsatser för att öka systemnyttjandet. Fokus har varit på inköp av livsmedel och bemanningstjänster till den pedagogiska verksamheten och elevhälsan. Varje kvartal har systemnyttjandet analyserats och de skolor samt enheter som inte nått upp till nämndens mål om 50 procent har kontaktats och erbjudits stöd för att öka sitt systemnyttjande.

Förvaltningen har samarbetat med serviceförvaltningens inköpssupport för att ta fram en utbildning riktad till beställare av livsmedel om hur livsmedelsavtalen ska tillämpas så att beställningar sker på ett korrekt sätt i Agresso Inköp. Effekten av utbildningen har bidragit till ett ökat systemnyttjande. För att nå nämndens mål om inköp av ekologiska livsmedel och minskade koldioxidekvivalenter har också riktade insatser gjorts till förvaltningens samtliga kökschefer.

Förvaltningens nya lokala ramavtal har också anslutits till Agresso Inköp för att öka nämndens systemnyttjande och därmed säkerställa att beställningar sker på korrekt sätt och till rätt pris.

Avtalsförvaltning och uppföljning

Förvaltningen har under året systematiserat avtalsuppföljningen med fokus på avtalstrohet mot tecknade ramavtal, inköp från anbudssortiment och att avtalad kvalitet till rätt pris har levererats men också för att upprätthålla en god dialog med antagna leverantörer. Uppföljningen syftar till att minimera risken för otillåtna direktupphandlingar och identifiera avtalsområden där ramavtal saknas och därför behöver upphandlas. Förvaltningens plan för avtalsförvaltning har uppdaterats.

I samarbete med internkontrollen har löpande stickprovskontroller och fördjupade ekonomiska analyser genomförts. Prioriterade avtal som följts upp under året har varit lokalvård på entreprenad, inhyrning av vikarier till den pedagogiska verksamheten och elevhälsan. Uppföljningarna visar på att avtalstroheten har ökat under året och de skolor som legat lägre i systemnyttjande har erbjudits stöd i hur man beställer tjänsterna på korrekt sätt. Resultaten av uppföljningarna har kommunicerats med antagna leverantörer.

Seriositetsuppföljningar av antagna leverantörer har skett löpande, till exempel att skatter, moms och arbetsgivaravgifter är betalda.

Lokalvård

Implementering av nytt lokalvårdsavtal för innerstadens skolor har genomförts. Utbildningsinsatser i avtals- och kvalitetsuppföljning har skett ute på skolor under året för att säkerställa att lokalvården utförs på ett kostnadseffektivt sätt och enligt avtalad kvalitet. Skolor har kostnadsfritt fått möjlighet att uppgradera toaletter för en mer hygienisk och kostnadseffektiv lösning.

Under året påbörjades arbetet med att ansluta förvaltningens samtliga lokalvårdsavtal till Agresso i syfte att öka nämndens totala systemnyttjande och underlätta den systematiska uppföljningen av levererade tjänster.

Förvaltningen har ett stadsövergripande ansvar för att genomföra kategoristyrning av stadens lokalvård. Fokus i arbetet har under året varit att ta fram enhetliga processer och upphandlingsunderlag för lokalvården inom framför allt skola.

Resurseffektiva skollokaler

Under året har arbetet fortsatt med att öka gymnasieskolans lokaleffektivitet. Med utgångspunkt i kapacitetsutredningar har förvaltningen kunnat göra en översyn av lokalutnyttjandet på sex gymnasieskolor. Förslag har tagits fram för hur lokalutnyttjandet kan effektiviseras och tydligare kopplas till skolornas uppdrag. Hösten 2021 var gymnasieverksamhetens kapacitetsnyttjande strax under 95 procent, vilket bedöms vara mycket högt.

Det löpande arbetet med att se över behovet och nyttjandet av tomställda och vakanta skollokaler har resulterat i att förvaltningen har god kontroll och minimerar tomställningshyror.

Förvaltningen har genomfört en översyn av möjliga åtgärder för att sänka kostnaderna för evakuering i samband med SISAB:s underhåll. Arbetet har resulterat i att SISAB ska redovisa tidpunkten för evakuering i form av ett intervall i stället för ett specifikt årtal. På så sätt förbättras förutsättningarna för utbildningsförvaltningen att åstadkomma en mer effektiv och samordnad planering av skolors evakueringsbehov.

Förvaltningen deltar i det stadgemensamma arbetet för fler externa fastighetsägare (av skollokaler), som syftar till att begränsa stadens behov av investeringar.

IT-förvaltning

Skolplattformen

En användarundersökning för att ta del av olika användargrupper användning och synpunkter på skolplattformen har pågått under hela 2021. Målgrupperna för undersökningen har bestått av rektorer, administratörer, pedagoger, elever och vårdnadshavare inom alla skolformer. Resultatet från undersökningen ska analyseras vidare och användas för att fånga in synpunkter och förbättringsområden men också som underlag i arbetet med den kommande upphandlingen av delsystem i skolplattformen.

Under 2021 har ett flertal förbättringar i användargränssnittet för skolplattformens mobilapplikation för vårdnadshavare genomförts. Bland annat med tydligare navigeringsmenyer, genvägar till funktioner som används ofta, förbättrade push-notiser samt uppdatering av gränssnittet för klasslista. Arbetet med att etablera förvaltningsorganisation av startsidan för vårdnadshavare fortsätter under 2022.

Under 2021 har arbetet fortgått med att se över restkrav för skolplattformen för att säkerställa att kraven fortfarande är prioriterade och relevanta för verksamheternas nuvarande behov. Dialog och uppföljning med berörda leverantörer har genomförts löpande för att säkerställa att deras plan för leverans av restkrav efterlevs. Under hösten har en förstudie påbörjats inför kommande upphandlingar av de moduler inom skolplattformen vars avtal löper ut under 2023 och 2024.

Ett arbete med att automatisera delar av skolplattformens integrationstester har pågått under hösten 2021 och kommer att tas i bruk i början av 2022. Detta är en del i arbetet med att stabilisera skolplattformen med färre akuta åtgärder som följd.

Utbildningsförvaltningen har tillsammans med stadsledningskontoret undersökt tekniska och juridiska möjligheter för staden att teckna avtal med leverantörer av tredjepartstjänster som inte är standardprodukter. Utredningsarbetet för tredjepartstjänster har avsett hela staden och inte enbart utbildningsförvaltningen.

GSIT 2.0

Utvecklingen av de digitala ekosystemen från Microsoft, Google och Apple har fortlöpt enligt plan. Två skolor utvärderar ett urval av Googles tjänster på Chromebooks. En förstudie och utvärdering har gjorts av ett nytt system för hantering av digitala enheter från Apple. Med det nya systemet kan verksamheterna tids- och kostnadseffektivt hantera datorer, läsplattor och telefoner.

Under 2021 har en teknisk lösning införts som möjliggör inloggning på flera av stadens system utan att behöva använda privat mobilt bank-id, exempelvis från iPads och Mac-datorer.

Arbete med ramavtalsupphandling för Digitala Enheter som ska användas i it-leveransen från Fujitsu har genomförts tillsammans med stadsledningskontoret. Planering har påbörjats inför utbyten av drygt 100 000 digitala enheter som kommer att genomföras kommande två år.

Ett förbättringsarbete har gjorts kring processer, flöden och tekniska förutsättningar relaterat till skolstart. En förändring har genomförts för att korta ledtiderna för vissa kontotyper med sju dagar.

Stöd och kommunikation för it-kontaktpersoner visar en hög nyttjandegrad och hög andel nöjda brukare. 334 personer har gått introduktions- och grundutbildning under året. Statistik och uppföljning av stöd och kommunikation för it-kontaktpersoner visar en hög nyttjandegrad och hög andel nöjda brukare. 334 personer har gått introduktions- och grundutbildning under året. De sex större informationsträffar som genomförts på distans under året har haft en god uppslutning med i genomsnitt 170 deltagare per träff. Utöver de större träffarna har även agendafria ITKP-caféer genomförts veckovis.

Införandeprojekt av förvaltningsstyrningsmodell enligt pM3

Projektet har genomförts i stort sett enligt plan och avslutas i början av 2022. En utökning av projektets omfattning gjordes före sommaren för att ta fram en gemensam process för behovsfångst i verksamheten. Detta för att förbättra processen för beskrivning och inbördes prioritering av utvecklingsbehov för de digitala stöden. Under hösten 2021 har styrmodellen detaljerats med avseende på innehåll, roller och styrformer. Etablering av nya styrgrupper och samarbetsformer för objektägare och objektledning har bedrivits i workshops och regelbundna forum.

Arbete pågår för närvarande med att upprätta en ny samarbetsyta där beskrivningar, mallar och utbildningsmaterial samlas för att underlätta det fortsatta arbetet enligt styrmodellen. Styrmodellen börjar tillämpas från och med 2022.


EU- och internationellt arbete





Den fortsatta pandemin har dominerat all internationell samverkan under 2021 liksom 2020. En handfull fysiska besök och utbyten genomfördes i Stockholm under hösten. Två större utbyten är planerade till våren 2022, varav ett tillsammans med Wien kring elever i behov av särskilt stöd och ett med Boston på temat inkludering.

Förvaltningen har under året, i överensstämmelse med utbildningsnämndens riktlinjer för EU-arbetet och i enlighet med stadens internationella strategi, fortsatt lagt fokus på samverkan inom ramen för Eurocities. Omställning till digitala möten har kommit till stånd. Sveriges vägval att hålla förskolor och grundskolor öppna väcker fortsatt stort intresse, också när andra öppnat upp sina pedagogiska verksamheter. Nätverksträffarna skapar möjligheter att hitta framtida projekt- och samarbetspartners, ta del av och dela med sig av goda exempel samt stärka och bevaka de stadsgemensamma intressena i Europa. EU:s medlemsländer står inför likartade utmaningar inom utbildningsområdet: inkludering, digitalisering, kompetensförsörjning, skollokaler i urban miljö och ökade skillnader i resultat mellan olika elevgrupper.

Fokus under året har legat på temat kompetensförsörjning. Huvudparten av medlemmarna i Eurocities står inför liknande utmaningar att rekrytera behöriga lärare och attrahera till läraryrket. I ett digitalt forum under hösten delades exempel i hur städerna valt att tackla lärarbristen på kort och lång sikt. Kompetensförsörjning var även temat på WG Educations nätverksträff i december.

Under året har förvaltningens samverkan med stadsledningskontorets internationella enhet stärkts. Förutom de nätverk som den internationella enheten tillhandahåller, och där förvaltningen ingår (det internationella nätverket och EU-policynätverket) har enheten bistått med värdefulla tematräffar och handfast stöd för EU-finansiering av framtida utbyten och projekt.

| Utbildningsnämndens indikator | Utfall VB 2021 | Utfall män/ pojkar | Utfall kvinnor/ flickor | Utfall VB 2020 | Årsmål 2021 | KF:s årsmål 2021 | Period |
|--|----------------------|--------------------------|-------------------------------|----------------------|----------------|------------------------|--------|
|  Andel elektroniska inköp | 73 % | | | 55 % | 50 % | | 2021 |

| Aktivitet | Startdatum | Slutdatum | Kommentar |
|---|------------|------------|-----------|
|  Delta i EU-projekt som bidrar till verksamhetsutveckling | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |
|  Delta i EUROCIITIES-nätverket och specifika nätverk inom EUROCIITIES för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |
|  Förvaltningen ska genomföra en översyn av möjliga åtgärder för att sänka kostnaderna för evakuering i samband med underhåll | 2021-01-01 | 2021-12-31 | |
|  Ställ krav på tillgänglighet och användbarhet vid upphandling av digitala tjänster och produkter. | 2019-01-01 | 2021-12-31 | |

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Utbildningsnämnden är målsvarig för två av målen i Agenda 2030, *Ingen hunger* (mål 2) och *God utbildning för alla* (mål 4). Under året har arbetet kring Agenda 2030 haft fortsatt fokus på åtgärder mot bristande likvärdighet i skolan, skillnader i studieresultat, kompetensförsörjning, skolmåltider och elevers hälsa, liksom på tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt arbete med nationella minoriteters rättigheter. Förvaltningen arbetar också, ofta i samverkan med andra förvaltningar och bolag, inom en rad andra områden som ryms inom Agenda 2030 och de 17 globala målen.

Förvaltningen har under året arbetat för att kontinuerligt samverka med och stödja stadsdelsförvaltningarna i frågor som är gemensamma för förskolan och fokuserat på att utveckla detta. Barns språkutveckling i svenska är ett sådant område. Förskolerapporten har lyft fram viktiga utvecklingsområden så att alla barn i staden ska få en mer likvärdig förskola.

Nämnden har tillsynsansvar för drygt 570 fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg samt friliggande fristående fritidshem och annan fritidsverksamhet. Tillsynen är en viktig del av förvaltningens Agenda 2030-arbete då den bidrar till likvärdig utbildning för alla barn.

Ökad likvärdighet och att uppnå en jämlik skola är en av förvaltningens största utmaningar. Förvaltningen har fortsatt det långsiktiga strategiska arbetet med att rikta stöd utifrån behov och med utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet som har utvecklats under senare år. Nuvarande organisation av grundskolorna möjliggör ett fokus på skolor i särskilt utsatta områden. Detta har medfört ett nära ledarskap, prioriteringar av stöd och förstärkt samverkan med andra aktörer och myndigheter, inte minst med stadsdelsförvaltningarnas socialtjänster. Det gäller bland annat Järvaområdet där ett riktat arbete fortgår utifrån identifierade utvecklingsområden med en positiv resultatutveckling som följd, se särskilt avsnitt. Skillnader i resultat utifrån socioekonomiska förutsättningar har i år över lag minskat, huvudsakligen beroende på förbättrade resultat i kvartil 4. Det är pojkar i kvartil 4 som i störst utsträckning har stått för resultatförbättringen. Detta kan också tyda på att skolor har identifierat elevers specifika behov och att resurser och stöd har kunnat riktas på ett relevant sätt.

Även för årskurs 6 har resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar minskat.

I syfte att öka likvärdigheten och att kompensera för elevers olika förutsättningar har förvaltningen fortsatt prioriterat elever i behov av särskilt stöd och elevhälsa. Inom ramen för detta arbete pågår ett arbete med planering av särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer och att starta regionala särskilda undervisningsgrupper skolor emellan.

Statsbidraget för likvärdig skola har fortsatt att användas strategiskt utifrån sitt syfte och har gett förstärkta förutsättningar i utvecklingsarbetet. Det riktade stödet handlar övergripande om kompetensutveckling, förstärkning av skolledning och elevhälsa samt stärkt stöd för elever i behov av särskilt stöd bland annat gällande regionala särskilda undervisningsgrupper.

Gymnasieskolan har övervägt och bedömt vilka elever som under pandemin skulle erbjudas närundervisning. Elever på introduktionsprogram samt elever som bedömts sårbara vid distansundervisning har varit bland de grupper som prioriterades.

Förvaltningen bedriver ett aktivt arbete kring de globala hållbarhetsmålen utifrån ett miljö- och klimatperspektiv, bland annat i samverkan med miljöförvaltningen och serviceförvaltningen. Förvaltningen har genomfört och planerar ytterligare insatser för att öka måluppfyllelsen främst kring klimatpåverkan från skolmåltiderna, där årsmålen inte uppnås. Inom naturskoleverksamheten läggs ett tydligare fokus på de globala hållbarhetsmålen i såväl undervisningen som i kompetensutvecklingen. Uppföljning av arbetet kring miljö och klimat beskrivs närmare under mål 2.5.

Jämställdhet

Skillnader mellan pojkar och flickor är en viktig parameter vid analysen av läsårets kunskapsresultat och elevundersökningar, såväl på den övergripande nivån som för varje enskild skolenhet. Så gott som samtliga indikatorer som gäller elevernas kunskapsresultat och deras bedömningar i elevundersökningarna av trygghet, studiero och inflytande redovisas och analyseras uppdelat för flickor respektive pojkar, både på central, aggregerad, nivå och på enhets/skolnivå. Analyserna visar att de socioekonomiska faktorerna är starkare i sin påverkan på resultat jämfört med den könsmissiga och skolorna behöver fortsatt arbeta för att identifiera elevers specifika behov för att rikta resurser och stöd på ett relevant sätt.

I årskurs 9 är det efter läsåret 2020/2021 små skillnader mellan flickornas och pojkarnas resultat, förutom det genomsnittliga meritvärdet där flickor har ett klart högre resultat. Skillnader i resultat utifrån socioekonomiska förutsättningar har i år dock över lag minskat, vilket huvudsakligen beror på förbättrade resultat i kvartil 4. Noterbart är att det är pojkar i kvartil 4 som i störst utsträckning har stått för resultatförbättringen. Detta kan också tyda på att skolor har identifierat elevers specifika behov och att resurser och stöd har kunnat riktas på ett relevant sätt.

Skillnader i resultat mellan flickor och pojkar exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund är, bortsett från det genomsnittliga meritvärdet, något mindre och i stort sett jämnt i andel behöriga till yrkesprogram och andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen.

Även för årskurs 6 har skillnaderna i resultat mellan flickor och pojkar minskat något jämfört med 2020, men det finns ändå fortsatt skillnader.

Inom gymnasieskolan ökade differensen mellan pojkar och flickor för andel elever med examensbevis och genomsnittlig betygspoäng i årets utfall. Pojkarnas resultat var oförändrade medan flickornas ökade. För andel elever med godkända kursbetyg var differensen oförändrad.

Under året har ett 30-tal av stadens skolor arbetat med våldsprevention inom ramen för MVP och/eller Agera tillsammans, med syfte att öka elevers och personals kunskaper kring normer, jämställdhet, våld samt åskådarrollen.

Förvaltningen fortsätter att ge stöd i form av medel och råd till skolor bland annat genom att stimulera skolor att utveckla ett normkritiskt arbetssätt, att fler skolor ökar kunskaperna kring HBTQIA+-frågor och utvecklar arbetet med jämlikhet och jämställdhet. Totalt fick 58 skolor stöd under året.

Utbildningsförvaltningens arbetsplatser ska karakteriseras av en god arbetsmiljö fri från trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och diskriminering för både medarbetare och elever. Förvaltningen har under året erbjudit utbildningsinsatser, stödmaterial och operativt stöd till verksamheterna i syfte att säkerställa att arbetsplatserna har den medvetenhet och kunskap som krävs för att kunna vidta aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter på arbetet och förhindra diskriminering. Verksamhetsnära stöd har erbjudits kontinuerligt till enheter där risk för diskriminering, trakasserier och repressalier identifierats.

Barns rättigheter

Den verksamhet och de mål som beskrivs i detta dokument har tagits fram med beaktande av barnkonventionens vägledande principer och övriga artiklar. Barnkonventionen är inkorporerad i skollagstiftningen och utgångspunkten är att den som följer skollagen också följer artiklarna i barnkonventionen.

I enlighet med artikel 12 i barnkonventionen om barns rätt att komma till tals ska stadens skolor involvera eleverna i trygghetsarbetet och särskilt höra eleverna vid beslut om särskilt stöd samt beslut om disciplinära åtgärder.

Förvaltningen har fortsatt att stödja skolorna i den praktiska tillämpningen av barnrättslagen. I samråd med en referensgrupp av rektorer har förvaltningen tagit fram en checklista för skolor att använda vid beslut som rör barn, exempelvis vid beslut om särskilt stöd. Materialet syftar till att stödja skolorna i den praktiska tillämpningen av barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Checklistan har utformats så att den med enkelhet kan tillämpas på såväl stora som små beslut. En del befintliga beslutsblanketter har redigerats för att uppfylla barnrättslagens krav på att höra elever för att kunna utreda barnets bästa. Förvaltningens översyn av befintligt stödmaterial är fortsatt pågående.

Elevrådsorganisationer på nationell nivå har vid tre mötestillfällen träffat skolborgarrådet och bland annat diskuterat distansundervisning, regeringens förslag till nationell plan till trygghet och studiero samt vad som kan göras för att främja den psykiska hälsan i skolan.

Nationella minoriteter

Arbetet har utgått från förvaltningens handlingsplan för 2021. De aktiviteter som presenterats i handlingsplanen har genomförts. En utvärdering av handlingsplanen har gjorts. En ny reviderad handlingsplan har utarbetats och är skickad på remiss till de nationella minoriteternas samrådsgrupper.

Nätverket ambassadörer för mänskliga rättigheter, MR-ambassadörerna, har under året haft flera möten där de fått ta del av aktuell information, föreläsningar och också haft möjligheten

att dela erfarenheter. Syftet är att sprida kunskap om MR-frågor på skolorna och bygga lokal kompetens i dessa frågor.

Information om nationella minoriteter på stadens webbplatser har uppdaterats i syfte att underlätta för stadens skolor att hitta relevant information. Översättningar till de nationella minoritetsspråken har färdigställts, riktat till vårdnadshavare i för- och grundskolan. Översättningar som berör gymnasieskolan pågår.

Samverkan mellan utbildningsförvaltningen, Stadsmuseet och Stadsbiblioteket om nationella minoriteter har fortsatt enligt plan. Arbetet fortgår kring Stadsmuseets utställning angående nationella minoriteter. Utställningen är planerad att öppna den 29 januari 2022.

Förvaltningens arbete med romsk inkludering fortsätter för att stötta skolor, elever och vårdnadshavare med bland annat läxhjälp för romska elever. Ett samarbete med stadsdelsförvaltningarna om öppen förskola för romska barn och familjer har påbörjats och två stadsdelsförvaltningar har öppnat upp för att ha öppen förskola för alla grupper av romska barn en gång per vecka.

Ett webinarium med tema ”Nationella minoritetsspråk och barns rätt till flerspråkighet” har genomförts. Webbinariet har vänt sig till ledningsfunktioner och personal på förskolorna inom staden, i kommunala såväl som i fristående förskolor.

Skolverkets kommunförlagda kurs Flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan på 7,5 högskolepoäng i samverkan med Södertörns högskola har avslutats. I utbildningen har deltagit 41 förskollärare, tolv barnskötare samt sju biträdande rektorer och pedagogiska ledare från elva stadsdelsnämndsområden. Utvärderingen av den genomförda utbildningen visar att deltagarna fått utökade kunskaper om de nationella minoriteterna. Speciellt lyfts av många deltagare att de fått ökad kompetens om de nationella minoriteternas historia i Sverige. Även medvetenheten om det interkulturella förhållningssättet lyfts som en positiv effekt av utbildningen.

Barn- och elevregistret, BER, har uppdaterats. Nu kan förskolorna lägga till inriktning samiska och meänkieli i systemet, utöver finska. Vårdnadshavare kan göra urval på de tre förvaltningsområdesspråken i e-tjänsten vid ansökan om förskoleplats.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Förvaltningen har sammanställt underlag kring tillgången på och efterfrågan av platser i fristående förskoleverksamhet till väsentlig del eller helt på finska. Tillgången på platser har förändrats till 160 från 159 i jämförelse med föregående år. Efterfrågan/kösituationen har förändrats till 71 från 28.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Nedan lämnas en sammanställning av det arbete med att säkerställa rättigheter för personer med funktionsnedsättning i enlighet med Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning som beskrivs i verksamhetsberättelsen.

Arbetet med den övergripande organisationen för att kunna tillgodose behovet av platser i särskilda undervisningsgrupper inom grundskolan har fortsatt. På stadsdelsförvaltnings- och områdesnivå har behovet av regionala särskilda undervisningsgrupper (RSU) diskuterats med rektorerna i förhållande till stadens centrala grupper med särskild inriktning (CSI) samt skolors egna särskilda undervisningsgrupper (SU). Flera RSU-grupper har startats eller håller på att startas och omfattar nu cirka 80 platser. Antalet platser i CSI-grupper har också utökats vilket har redovisats i tertialrapport 2.

Grundskolan har sex kompetensnav som kan stötta skolor att kunna möta elevers olika behov. Nav finns för hörselnedsättning, rörelsehinder, språkstörning, särskilt begåvade elever, trygghet och studiero (skolakuten) och grundsärskola. Naven har till exempel erbjudit studiebesök för att kunna observera anpassningar i lärmiljön, kompetensutveckling, handledning samt stöd i vilka kompensatoriska hjälpmedel som kan användas.

Inom gymnasieskolan arbetar det hörsel- och synpedagogiska navet för att elever med hörsel- och synnedsättning på stadens gymnasieskolor ska få goda förutsättningar att genomföra en gymnasieutbildning. Vidare har navet arbetat med att utbilda personal, handleda arbetslag samt anordna workshops kring funktionsnedsättningar och hjälpmedel för klasser med elever med syn- eller hörselnedsättning. Navet har också anordnat elevträffar.

I syfte att uppfylla elevhälsans främjande och förebyggande uppdrag har skolor fortsatt arbetet med att göra lärmiljöerna mer tillgängliga utifrån elevers olika behov. Det handlar bland annat om att ge ledning och stimulans till alla elever och att differentiera undervisningen så att behovet av individuella anpassningar och särskilt stöd minskar. Arbetet omfattar det fysiska, pedagogiska och sociala perspektivet.

Utbildningen för att stötta grundskolor i att utveckla utredningar om elevers eventuella behov av särskilt stöd har genomförts under året. Från skolorna har team av elevhälsans professioner tillsammans med minst en skolledare deltagit. Utvärderingar visar att kompetensutvecklingen har lett till vidare utvecklingsarbeten på de skolor som deltagit bland annat kring elevhälso-teamens organisation, struktur och samarbete, stöd till övrig skolpersonal samt att tillgängliggöra lärmiljön i större utsträckning.

Flera skolor har ökat användningen av digitala verktyg och arbetssätt. Förståelsen av när och hur de kan användas för att bredda och fördjupa elevers lärande och för att öka tillgängligheten har ökat.

Utifrån resultatet av fjolårets utredning kring användningen av digitala verktyg och läromedel med kommunlicens anpassade för elever som har behov av stöd, har insatser genomförts för att öka kännedomen om vilka kommunlicenser som finns samt att öka pedagogers kompetens om hur dessa används. Bland annat har kunskap spridits på nätverksträffar och utbildningstillfällen har erbjudits. Information finns även på Digitala lärresursers webbplats. Under året har förvaltningen arbetat för att det på varje grundskola ska finnas en kontaktperson som får

information om och utbildning kring de digitala verktygen och som i sin tur kan sprida detta på sin skola.

Uppföljning av skolplattformens leverantörers efterlevnad av tillgänglighetsdirektiv har fortsatt. Arbetet har inneburit att identifiera och åtgärda brister i tillgänglighet i de digitala läromedlen och system/tjänster som utbildningsförvaltningen har avtal med. Ett prioriterat fokusområde har varit att säkerställa att funktioner och tjänster uppfyller kraven på tillgänglighet i samband med upphandlingar och i samband med teckning av centrala licensavtal. Vid upphandlingar av digitala tjänster och produkter under året har tillgänglighet och användbarhet, vid sidan av säkerhet, varit en viktig del av kravställningen. Detta har även beaktats i den förstudie som genomförts under 2021 för upphandling av vissa produkter inom skolplattformen.

Ett arbete pågår med att utveckla MVP för elever med intellektuell funktionsnedsättning.

Utbildningsnämnden har fattat beslut kring enkelt avhjälpta hinder i skolornas lokaler och tillgänglighetsanpassning av skolornas publika lokaler. Totalt har 42 skolor färdigställts varav 11 under 2021. Projektering pågår för kommande etapper. Byggnadsåtgärder har även beställts med anledning av enskilda elevers behov på en viss skola.

Förvaltningen har tagit fram ett stödmaterial för att uppmärksamma tillgänglighetsaspekter när en skola genomför förändringar i lokaler eller omorganiserar. Nybyggnadsregler med tillhörande tillgänglighetskrav tillämpas vid större byggnadsprojekt.

Information om tillgängligheten på respektive skola presenteras i form av ikoner via start.stockholm.

Rådet för funktionshinderfrågor

Utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor sammanträder elva gånger per år, inom ramen för ordinarie nämndprocess. I mötena deltar även representanter från utbildningsförvaltningen och SISAB. Under 2021 har samtliga möten kunnat genomföras digitalt. Rådets arbete utgår från stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Rådet har en strategisk och rådgivande roll gentemot förvaltningen och nämnden. Syftet är att beakta funktionshinderperspektivet i beredningsarbetet samt att skapa bästa tänkbara skola och förskola för elever och personal i Stockholms stad. Rådet har under året fokuserat på bland annat tilläggsbelopp, barns språkutveckling och arbetet med våldsprevention.

Konsekvenser av pandemin

Förvaltningen kan inte konstatera någon negativ påverkan på elevernas kunskapsresultat som kan härledas till pandemin och till högre frånvaro eller nya undervisningsätt. Pandemin påverkade under det senaste läs- och verksamhetsåret ändå förvaltningens arbete på många områden och på många sätt. Främst skolorna men även central förvaltning har behövt ha god beredskap för att prioritera om och utnyttja alternativa arbetssätt. Förvaltningen har fortsatt att

följa detta och grund- och gymnasieskolorna fortsätter att identifiera elever som under pandemin fått ett ökat stödbehov och sätter in åtgärder som möter dessa elevers behov. I stort sett har förvaltningens uppdrag kunnat genomföras, bland annat genom användning av distansundervisning och digitala verktyg för möten och utbildningar.

För skolans chefer och medarbetare har arbetssituationen många gånger varit ansträngd till följd av pandemin och kan också ge ytterligare konsekvenser på sikt. Skolor har även fått ägna mycket tid till att organisera för att minska smittspridningen, bidra till smittspårning och förbereda för vaccinationer. Detta sammantaget har tagit tid i anspråk från annat och utvecklingsarbete har ofta stannat upp.

Förskola

Förvaltningen har fortsatt att ha ansvar för kommunikation och information om pandemin till stadsdelsförvaltningar. Under perioden har nyhetsbrev med information om pandemin kontinuerligt skickats ut. En uppföljning av nyhetsbrevet har gjorts. Svarsfrekvensen var låg, men de svarande hade haft nytta av informationen i nyhetsbrevet. Förskolans rektorer får även stöd av skolöverläkaren. Förvaltningen har arbetat med digital tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg hela året och det förändrade arbetssättet har fortsatt fungerat bra. En analys av besluten visar att digitala intervjuer ger ett i huvudsak fullgott underlag för beslut. Vid behov har emellertid också fysiska besök gjorts.

Grundskola

Årets betygsresultat i årskurs 9 är fortsatt stabila i jämförelse med föregående år, vilket är positivt med tanke på pandemin som har påverkat skolans verksamhet under en längre tid. För grundskolans del har närundervisning varit huvudlinjen, och har varit utgångspunkten både utifrån elevers psykiska välmående och kunskapsutveckling, även om en del högstadium delvis har haft distans- och fjärrundervisning. Den digitala kompetensen och utvecklingen har bidragit till att denna undervisning ändå generellt sett har kunnat genomföras tillfredsställande. Både personal och elever har därmed lyckats väl trots att pandemin medfört stora konsekvenser för organisationen och undervisningen till följd av personal- och elevfrånvaro. Samtidigt är det för tidigt att säga vilka de långsiktiga konsekvenserna kommer att bli vilket utvecklingen framåt kommer att visa.

Förvaltningen har också noterat att arbetet med att främja närvaro har försvårats om än mer på individnivå. Den totala elevfrånvaron i grundskolan var i genomsnitt hösten 2019 6,5 procent, ökade våren 2020 till 13,4 procent, minskade hösten 2020 till 9,8 procent och ökade åter något våren 2021 till 10,3 procent.

Gymnasieskola

Totalt sett bedöms gymnasieskolorna ha klarat utmaningarna med distansundervisning under pandemin på ett mycket positivt sätt. Lärdomar från slutet av föregående läsår har tagits tillvara och kompensatoriska åtgärder som utökad lovskola och sommarskola har bidragit till elevernas måluppfyllelse. Elevhälsan har på många skolor haft en central funktion med att ge stöd till elever med behov.

Förvaltningen har även för gymnasieskolan följt den anmälda elevfrånvaron samt personalfrånvaron (sjukanmäld och/eller vård av barn för undervisande personal) under pandemin. Under höstterminen har frånvaron ökat samtidigt som möjligheten till fjärr- och distansundervisning inte har funnits. Eventuella effekter av detta borde kunna uppmärksammas tidigast i slutet av läsåret. Förvaltningen avser att under vårterminen 2022 analysera detta och erbjuda gymnasieskolorna riktade insatser vid behov.

Modersmålsundervisning

Modersmålsundervisning har liksom all annan undervisning under läsåret 2021 påverkats av pandemin. Under vårterminen har undervisning skett på distans för elever i mellan- och högstadiet. Yngre elever, elever med behov av studiehjälp, nyanlända elever och elever i grundsärskolan har prioriterats för undervisning på plats. Från höstterminen har all modersmålsundervisning skett på plats i skolan. Vid särskilda åtgärder på enskilda skolor har modersmålsundervisningen anpassats efter skolans beslut om exempelvis distansundervisning för grupper eller klasser. Detta gäller för såväl grundskole- som gymnasieundervisningen.

Sjukfrånvaro

Medarbetarnas sjukfrånvaro har påverkats kraftigt av pandemin. Under våren minskade dock sjukfrånvaron i förvaltningen från höga nivåer i takt med att allt fler blev vaccinerade mot covid-19 och smittspridningen avtog. Utvecklingen gick från 7,3 procent i februari till 6,5 procent i maj 2021. För helåret 2021 uppgick sjukfrånvaron till 6,2 procent, vilket kan jämföras med 2020 års totala sjukfrånvaro som uppgick till 7,2 procent. Sammantaget var sjukfrånvaron något lägre 2021 än 2020, men betydligt högre än före pandemin.

Operativt och strategiskt stöd till skolor

Förvaltningen har under året fortsatt att bedriva ett systematiskt arbete för att förbättra arbetsmiljön för såväl lärare som alla andra yrkeskategorier inom utbildningsförvaltningen område. Stora resurser har under året även fått läggas på det operativa stödet och hantera olika frågeställningar relaterade till pandemin. Information och stödmaterial på intranätet kopplat till pandemin har uppdaterats löpande. Stödet till verksamheterna har till stor del skett på distans via digitala verktyg.

Alla medarbetare som haft möjlighet har uppmanats att arbeta hemifrån sedan pandemin startade i mars 2020. Förvaltningens beredskapsplaner för Covid-19 har uppdaterats och ses över regelbundet. Vissa större uppdrag har fått sättas på paus eller har försenats. Flera medarbetare har varit involverade i det gemensamma stödet ut till skolorna för att underlätta undervisningen på distans och användningen av digitala verktyg.

Coronagruppens arbete för att stötta skolorna under 2021

Utbildningsförvaltningen bildade i mars 2020 en Coronagrupp i syfte att stötta skolorna under pandemin och arbetet har fortsatt under 2021. Gruppen består av representanter från förvaltningen och leds av grundskoledirektören. Arbetet har haft fokus på att med hjälp av kontinuerlig omvärldsbevakning av nya riktlinjer och rekommendationer ge skolorna fortlöpande uppdaterad information. Omvärldsbevakningen har inkluderat instanser som bland annat Folkhälsomyndigheten, Region Stockholm, Smittskydd Stockholm.

Gruppen har upprättat en kommunikationsplan vid utbrott av smitta av Covid-19 på en skola för att säkerställa likvärdig hantering på Stockholms stads grund- och gymnasieskolor.

Under hösten 2021 har arbetet fortsatt och samarbetet med Region Stockholm och Länsstyrelsen har utökats och förstärkts till exempel när det gäller frågor som smittspårning på skolan samt vaccination av barn 12-15 år.

I mitten av höstterminen 2021 genomfördes en pilotstudie ”Smittspårning med gurgeltest” i samarbete med Region Stockholm och Karolinska sjukhuset. Gurgeltest är ett mer användarvänligt PCR-test framtaget för barn och ungdomar för att i smittspårningssyfte kunna erbjudas elever och personal på skolan. Pilotstudien genomfördes under 7 skoldagar och inkluderade alla Stockholms stads kommunala grund- och gymnasieskolor och resulterade i att ”Smittspårning med gurgeltester” har permanentats och att gurgeltester sedan november erbjuds till alla kommunala och fristående grund- och gymnasieskolor i Region Stockholm.

Ekonomiska konsekvenser

Skolornas ekonomiska resultat påverkas positivt av effekter orsakade av pandemin, precis som förra året. Störst effekt har regeringens beslut om att staten övertar kostnadsansvaret för sjuklönekostnader som överstiger vad som betraktas som normalt. Statens övertagande av kostnader för sjuklön uppgår sammanlagt till ett bidrag på 115,9 mnkr.

Ett ökat antal medarbetare som är sjuka eller frånvarande på grund av vård av barn innebär minskade personalkostnader. Det verkar också som att kostnaderna för vikarier i form av timanställda och köp från bemanningsavtal inte har ökat i samma omfattning som den statliga ersättningen för sjuklönekostnaderna, då skolorna är restriktiva med att ta in vikarier med hänsyn till risk för smittspridning. Detta har sammantaget inneburit en betydande positiv ekonomisk effekt för skolorna.

Dessutom har ett nytt statsbidrag som benämns ”Skolmiljarden” tillkommit under året där Stockholm fått 83,8 mnkr i en första del och därefter 21,0 mnkr, sammanlagt 104,8 mnkr. Syftet med statsbidraget är att bidra till goda förutsättningar för kommunerna att kunna säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Av det totala bidraget fick utbildningsnämnden 86,5 mnkr, varav 52,9 mnkr gick till skolorna i egen regi och 33,6 mnkr till fristående skolor.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 **Tillräcklig**

Utbildningsnämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2021 varit tillräcklig.

Utveckling under 2021

Förvaltningen har under årets arbetat med att utveckla internkontrollen. Arbetet har lett till att flera processer har förbättrats. Bland annat har arbets sättet med intern kontroll dokumenterats och förankrats hos stöd- och verksamhetsavdelningarna på central förvaltning.

Internrevisionen är en viktig del av arbetet med internkontroll. Under 2021 genomfördes internrevisioner vid 39 enheter. Det motsvarar var femte enhet. När en internrevision är avslutad skickas protokoll till enheterna, grundskole- och gymnasiechefer samt avdelningschefer samt till ekonomi- och HR-enheterna. Enheterna ansvarar för att förbättra eventuella brister. Enheterna återkopplar hur de arbetar med rutinerna samt hur dessa har förankrats bland medarbetarna.

I slutet av året rapporteras de övergripande resultaten till verksamhetsavdelningarna. Därefter görs genomgångar med ansvariga grundskole- och gymnasiechefer samt avdelningschefer avseende eventuella brister på deras enheter.

Resultat 2021

Internkontrollplanen för 2021 omfattade

- prognossäkerhet
- kostnader för lokaler
- skolornas rutiner för bland annat ekonomi och personal
- säkerhetsarbete och behörighetsrutiner inom IKT

Under året har en gemensam process för återrapportering av enheternas prognoser använts. Den gemensamma processen innebär att prognoserna kvalitetssäkras.

Förvaltningen har under året arbetat med att få ned byggkostnader bland annat genom att titta på möjlighet att få ned kostnader för lokalbyggnation genom modulteknik. Förvaltningen deltar även i det stadgemensamma arbetet för fler externa fastighetsägare av skollokalerna, som syftar till att begränsa stadens behov av investeringar.

Säkerhetsarbetet inom IKT har utvecklats genom en gemensam styrningsmodell för förvaltning och strategisk utveckling. Förbättringar har gjorts kopplat till objektförvaltningens arbete med informationssäkerhet och riskhantering. Bland annat har rutiner för arbetet med löpande risk- och konsekvensanalyser, för att säkerställa att dataskyddsförordningen och informationssäkerhet efterlevs förtydligats och införts. Arbetet i samordningsfunktionen för informationssäkerhet och dataskydd har utvecklats genom kompetensutvecklingsinsatser och tydliggörande av rutiner och intern kommunikation inom området.

Vid internrevisionen kontrolleras enheternas rutiner inom fyra områden. Nedan följer en generell analys av resultatet inom varje område. De brister som hittas vid uppföljningarna av enheterna ligger till grund för hur och om vad förvaltningen kommer att rikta information till enheterna under 2021 för att förbättra internkontrollen.

Ekonomi

De största bristerna fanns i hanteringen av betalkort och representation. Bristerna består i huvudsak i att kvitton inte skannas i Agresso, att syfte med utgiften inte framgår, samt att fakturor inte bifogas till överordnad chef när attestant gjort inköp eller deltagit i representation.

Personal

Till största del var enheternas internkontroll för de personaladministrativa rutinerna tillräcklig. Delar som kan förbättras är kontroll innan löneutbetalning för att minska felaktiga löner och löneskulder samt enhetens dokumentation av utdrag ur belastningsregister.

Avtal och upphandling

Till största del var enheternas internkontroll för avtal och upphandling tillräcklig. Flera enheter bör dock i större utsträckning följa rutinerna vid inköp från avtal.

Övrigt

En viktig fråga var om enheterna anmäler alla beslut enligt delegation till nämnden. Förvaltningen genomförde under året ett arbete för att öka antalet beslut som anmäls. Ytterligare information togs fram om vad som gäller för beslut på delegation, hur delegationsordningen används och vilka beslut som ska anmälas till utbildningsnämnden

Bilaga 8 innehåller en rapport över genomförd internkontroll 2021. Under 2022 fortsätter arbetet med att utveckla internkontrollen med fokus på tydlig uppföljning.

Redovisning av synpunkter och klagomål

Grundskola

Stockholms stads klagomålshantering för grundskolorna 2021 framgår av webbplatsen <https://grundskola.stockholm/synpunkter-och-klagomal/>

På skolornas webbplatser finns ett formulär som kan användas av vårdnadshavare för att rapportera in synpunkter och klagomål. Formuläret ska ses som ett av flera sätt för skolorna att möta klagomål och synpunkter, idag tas de ofta emot via e-post, telefonsamtal eller löses på plats i samtal med elevens lärare eller fritidshemskontakt. Den gemensamma sammanställningen från grundskolorna visar att det under det första halvåret 2021 har rapporterats in 647 klagomål och synpunkter via webbformuläret. Antalet totalt inkomna klagomål och synpunkter har sjunkit från 710 första halvåret 2019 till 611 första halvåret 2020 för att återigen öka 2021, till 647. Av dessa är 342 klagomål och 10 synpunkter, som rör *diskriminering och kränkande behandling av barn/elev*. Dessa klagomål finns också inom ramen för anmälan till huvudmannen gällande kränkande behandling.

En stor del av anmälningarna handlar om fysiska eller verbala konflikter mellan elever och löses genom samtal och överenskommelser. Många skolor anger att det oftast handlar om upplevda kränkningar elever emellan och i mindre utsträckning mellan personal och elev. Några klagomål har handlat om bristen på/hanteringen av särskilt stöd.

Som åtgärder utöver samtal tydliggör skolorna sina rutiner, de kopplar ofta in sina elevhälso- eller trygghetsteam och arbetar kontinuerligt med frågor kring trygghet och trivsel.

Antalet klagomål som gäller elevs/barns *skolsituation* är 56 stycken och antalet synpunkter 42 stycken. De handlar om olika saker men några återkommande områden rör bristande kommunikation och information om pandemin. Det gäller bland annat skolors hantering av riktlinjer kring pandemin, hantering av frånvarande personal och öppethållande av skolor under pandemin. Andra förekommande klagomål och synpunkter gäller trygghet och studiero, mat och matsalssituation, klassindelning samt hantering av konflikter.

Antalet klagomål och synpunkter gällande den *fysiska miljön* uppgår till 117 stycken. Här gäller klagomålen bland annat städning, trafiksituationen runt skolan och grannar som klagar på ljud från skolgården. Därtill finns en del klagomål gällande byggprojekt på skolan såsom ombyggnation, renoveringar och evakueringar till andra skollokaler.

Inkomna synpunkter och klagomål kring eleverns *skolsituation* är 2021 ungefär detsamma som 2020, 98 stycken. Fördelningen mellan klagomål och synpunkter är jämnare i år, klagomålen har minskat från 73 till 56 och synpunkterna ökat från 18 till 42. Om detta är tillfälligt eller början på en trend går ännu inte att säga. Vad gäller *fysisk miljö/lokaler* finns i år ingen förändring från föregående år, medan synpunkter och klagomål som faller under kategorin *övrigt* har minskat stort, från 158 stycken 2020 till årets 80.

Redovisning av synpunkter och klagomål för det andra halvåret 2021 görs i utbildningsnämndens tertialrapport 1 2022.

Anmälningssärenden

Under 2021 till och med november kom det in 8 288 anmälningar om kränkande behandling. Under samma tid 2020 kom det 7 953. Tendensen sedan den nuvarande rutinen implementerades under vårterminen 2017 är att antalet anmälningar stigit kontinuerligt. Ökningstakten har nu stannat av.

Andelen anmälningar som förvaltningen följer upp (upprepade kränkningar, kränkningar från personal och kränkningar av sexuell karaktär) ligger på 18,5 procent vilket är ungefär lika mycket som förra året. Andelen har under åren varierat mellan 15 och 20 procent. Av de 1 539 anmälningar som följts upp gäller 1 102 kränkning elev-elev och 437 kränkningar från personal.

Antalet anmälningar som gäller kränkningar av sexuell karaktär var 370 under januari till november 2021, varav 344 avser kränkning elev-elev och 26 kränkning från personal. Av de kränkningar som i anmälan benämns som kränkningar av sexuell karaktär rör majoriteten elever i förskoleklass och lågstadiet. I utredningarna bedöms de ofta vara kränkande behandling och sällan sexuella trakasserier.

Den allvarligaste typen av kränkande behandling är när personal kränker elever. Flera utredningar är fortfarande pågående så det går inte att lämna någon exakt siffra, men betydligt fler än hälften av anmälningarna mot personal bedöms inte vara kränkande behandling, medan en majoritet av anmälningarna elev-elev bedöms som kränkande behandling.

Under året har förvaltningen genomfört två digitala informationstillfällen, båda under höstterminen, samt haft riktade insatser till skolor utifrån deras önskemål.

Fler skolor använder den mall för ”Plan mot kränkande behandling” som tagits fram, och att använda mallen är ett enkelt sätt att säkerställa att planen uppfyller lagens krav.

Inspektionsärenden

Under perioden januari till och med november 2021 kom det 115 anmälningar till Skolinspektionen och Barn-och elevombudet BeO, år 2020 var det 174 stycken. De vanligaste kategorierna var:

- Kränkande behandling 43 (84)
- Rätt till stöd 43 (60)
- Rätt till utbildning 10 (20)
- Tillsynsansvar 9 (12)
- Bristande kommunikation 6
- Trygghet och studiero 4 (3)

Observera att en anmälan kan innehålla fler kategorier. Siffrorna i parentes är från samma period 2020.

Jämfört med 2020 har inspektionsärendena minskat med 34 procent, och jämfört med 2017, det år då det var flest anmälningar, har det minskat med 50 procent.

Det är svårt att bedöma om årets minskning beror på att det verkligen är färre anmälningar eftersom Skolinspektionen/BeO ändrat sitt arbetssätt från höstterminen 2021 och tar upp färre ärenden som gäller enskilda elever. I stället fokuserar de på skolor som de uppfattar brister i sitt arbete. Då arbetssättet är nytt har ännu inte någon ökad frekvens av dessa ärenden konstaterats.

I likhet med förra året utreder Skolinspektionen/BeO endast en mindre del av anmälningarna. Ungefär 55 procent av anmälningarna överlämnas till huvudmannen för utredning och eventuella åtgärder, och cirka 5 procent utreds av BeO/Skolinspektionen. Resten av anmälningarna utreds inte.

De anmälningar som utretts har hittills föranlett föreläggande att vidta åtgärder i 10 fall, men flera ärenden är ännu inte avgjorda. Den vanligaste kritiken är att skolan inte har anmält kränkande behandling till huvudmannen.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Stockholms stads klagomålshantering när det gäller gymnasieskolan framgår av webbplatsen <https://gymnasieskola.stockholm/synpunkter-och-klagomal/>. Det finns även information på intranätet om hur klagomål och synpunkter ska hanteras på central förvaltning och på skolorna.

En sammanställning av klagomålen till de kommunala gymnasieskolorna via formulär på skolans webbplats visar att det under första halvåret kommit in totalt 47 synpunkter och klagomål till. 9 klagomål rörde skolsituationen för en elev och 2 klagomål handlade om kränkande behandling. Resterande handlade om den fysiska miljön på skolan eller annat.

Allmänheten kan också framföra klagomål via ett formulär på skolornas webbplatser eller via Kontaktcenter. Alla klagomål framförs till ansvarig för verksamheten. Hittills i år har det kommit in 11 klagomål som rör utbildningen vid gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. Dessa ärenden har utretts och åtgärdats av aktuell skola eller central förvaltning.

Den som tycker att skolan har gjort något fel kan också vända sig till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet och i vissa fall till andra myndigheter. När det gäller den kommunala gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan har två ärenden kommit från Skolinspektionen och ärendet har utretts, åtgärdats och avslutats.

I år har det kommit in 22 anmälningar från rektorer till huvudmannen om upplevda kränkningar på gymnasieskolor. 16 av dessa rörde ärenden där elever känt sig kränkta av någon i personalen eller någon annan vuxen inom utbildningen. 3 ärenden handlade om upplevda sexuella trakasserier. Dessa ärenden har åtgärdats av skolorna och följts upp enligt huvudmannens rutiner.

Mot bakgrund av att gymnasieeleverna under en stor del av vårterminen genomfört undervisningen via fjärr- och distans har det varit något färre ärenden om avstängning än vanligt. Under året har 9 elever stängts av från sin gymnasieutbildning. En av dessa elever stängdes av i 4 veckor, övriga i en vecka.

Patientsäkerhetsberättelser

För de delar av elevhälsans arbete som lyder under hälso- och sjukvårdslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. I denna ska det framgå hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits under det gångna året, vilka åtgärder som har vidtagits för att öka patientsäkerheten och vilka resultat som har uppnåtts.

Riksgymnasiet för Rörelsehindrade (RgRh) Stockholm är ett av fyra riksgymnasier i Sverige. Ungdomar som på grund av en omfattande rörelsenedsättning behöver anpassad undervisning, habilitering, och i vissa fall boende och omvårdnad i boendet, kan söka till RgRh Stockholm. En gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning ska ta emot sökande från hela landet och behöver då erbjuda boende för elever med lång resväg. Ett riksgymnasium erbjuder således skola och habilitering samt även elevboende för elever med långa resor.

Patientsäkerhetsberättelser 2021 redovisas för Elevhälsans medicinska och psykologiska insats samt för Skolfam i bilaga 10 och för Riksgymnasiet för rörelsehindrade i Stockholm i bilaga 13.

Övrigt

Skolplacering i grundskola

Under 2021 kom det drygt 17 400 ansökningar till förskoleklass, grundskola och grundskola. Stadens e-tjänst för ansökan till skolorna användes av 95 procent av vårdnadshavarna i samband med ansökan, vilket var en ökning jämfört med föregående år. Av dem som aktivt sökte till förskoleklass placerades 93 procent på någon av sina tre sökta skolor.

Genom ökad centralisering och automatisering av ansökningsprocessen har förvaltningen under året minskat skolornas administrativa arbete. Införande av nytt systemstöd var planerat till maj månad men kunde driftsättas först i oktober. Det innebär att den planerade centrala hanteringen av skolplaceringsbeslut under pågående läsår införs hösten 2022.

Förvaltningen strävar efter att fler fristående grundskolor ska ansluta sig till stadens samordnade ansöknings- och skolplaceringsprocess. Totalt fanns 60 fristående grundskolor anslutna till stadens centrala skolplaceringsprocess 2021, vilket är oförändrat antal jämfört med 2020.

Antagning till gymnasieskolan 2021/2022

Arbetet med att utveckla utbuds- och antagningsprocessen samt ett allsidigt urval av gymnasieutbildning för Stockholms unga har bidragit till att det, efter avslutad antagning 2021, har varit färre kontakter och förfrågningar angående skolplaceringar.

Funktionaliteten i antagningssystemet Indra är ännu inte fullt utvecklat. Under reservantagningen uppstod driftstörningar i systemet, vilket innebar att ytterligare ärenden fick handläggas manuellt och att ett överintag fick göras på vissa gymnasieskolor. Ur elevperspektiv fick detta inga märkbara konsekvenser. Samverkan och utveckling bedrivs inom förvaltningen men också med Gymnasieantagningen Storsthlm, i syfte att skapa dialog och samsyn i detta.

Under den senare delen av året har arbetet med processer och arbetsflöden kring antagningen intensifierats, framför allt kopplat till att bedöma elevers elevkategori och rätt till utbildning. Detta är en arbetsuppgift som under året har återförts till respektive huvudman från Gymnasieantagningen Storsthlm.

Sökande och antagna från Stockholms stad

Av de totalt 9 943 sökande (2020: 10 312) folkbokförda i Stockholms stad, sökte 9 081 (2020: 9 289) i första hand ett nationellt program. Av dessa sökande har 86 procent valt ett högskoleförberedande program och 14 procent valde ett yrkesprogram.

Av de 7 801 sökande som i första hand sökte ett högskoleförberedande program, var 95,5 procent behöriga. För de 1 280 sökande från Stockholms stad som hade valt yrkesprogram i första hand, var motsvarande siffra 73,7 procent.

Tabell: Antal förstahandssökande folkbokförda i Stockholms stad till nationellt program (oavsett huvudman)

| Program | Antal förstahandssökande | Andel förstahandssökande | Behörighet |
|----------------------|--------------------------|--------------------------|---------------------|
| Högskoleförberedande | 7 801 (2020: 7 599) | 86% (2020: 84,5%) | 95,5% (2020: 95,8%) |
| Yrkesprogram | 1 280 (2020: 1 386) | 14% (2020: 15,5%) | 73,7% (2020: 76%) |

Av samtliga stockholmare som antagits på nationellt program i slutantagningen (oavsett huvudman) har 57,4 procent fått sitt förstahandsval tillgodosett. Motsvarande siffra för 2020 var 62,4 procent.

Introduktionsprogram

Vid slutantagningen i Stockholms stad fanns totalt 776 platser (2020: 782) för nya elever på introduktionsprogrammen, varav 368 platser på språkintrödn och 408 platser fördelat över resterande introduktionsprogram.

Vid skolstart i augusti var totalt 543 elever (2020:568) antagna till ett introduktionsprogram i Stockholms stads regi, 39 elever (2020:34) antogs till ett introduktionsprogram hos annan kommunal huvudman och 549 elever (2020:570) antogs till ett introduktionsprogram anordnat av fristående huvudman. Utöver dessa har 30 asylsökande under 18 år med adress i Stockholm antagits till introduktionsprogram, främst språkintrödn.

Vid skolstart i augusti fanns det totalt 190 lediga platser på introduktionsprogrammen inom staden (2020: 180).

Ej antagna 2021

Vid reservantagning 2 i augusti 2021 var totalt 529 sökande inte antagna till studier, varav 234 flickor och 295 pojkar. Det var totalt 297 sökande från grundskola, varav 134 kom från Stockholms stads kommunala grundskolor. 227 sökande kom från gymnasieskola, varav 113 från en kommunal gymnasieskola i Stockholms stad. Fem sökande hade inte en avlämnande skola och omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret.

I år har elever som är registrerade som ej folkbokförda inkluderats i uppföljningen, för att lyfta fram ett utvecklingsområde vad gäller övergångar för elevgruppen. Det rörde sig i augusti om 34 elever.

Gymnasiesärskolan

Det var fler elever som sökte till Stockholms stads gymnasiesärskolor detta år jämfört med tidigare år, vilket har resulterat i att det har uppstått konkurrens om platser på vissa av gymnasiesärskolans program. Samtliga stockholmselever som har sökt gymnasiesärskola under 2021 har blivit erbjudna en skolplacering.

Ett utvecklingsarbete med gymnasiesärskolans utbud har påbörjats för att anpassa utbud efter efterfrågan. Samverkan inom förvaltningen har stärkts, med syfte att tidigt ha information om möjliga sökande till Stockholms stads gymnasiesärskolor. Detta har gett resultat i årets antagning.

I årets antagning till Stockholms stads gymnasiesärskolor antogs totalt 90 sökande i juni, varav 71 på sitt förstahandsval. 56 sökande antogs på nationella program medan 34 antogs till det individuella programmet. Av 90 antagna elever var 70 folkbokförda i Stockholms stad.

Komplettering till bilaga

I samband med beslutet om verksamhetsplanen för 2022 saknades i bilaga 4 en redovisning av gymnasieskolor och gymnasieområden från och med höstterminen 2021. Den sidan finns därför med som bilaga 12 i verksamhetsberättelsen.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Utfall jämfört med budget

| Driftverksamhet, mnkr | Budget | Bokslut | Avvikelse |
|---------------------------------------|-----------------|-----------------|--------------|
| Summa kostnader | 23 001,6 | 22 822,8 | 178,9 |
| Drift och underhåll | 22 881,6 | 22 707,0 | 174,6 |
| Kapitalkostnader | 120,1 | 115,8 | 4,3 |
| Summa intäkter | -2 678,5 | -2 938,4 | 259,9 |
| Netto | 20 323,1 | 19 884,4 | 438,7 |
| Ingående resultatfond från 2020 | | | 601,7 |
| Resultatöverföring till 2022 | | | -738,6 |
| Nettoutfall efter resultatfond | | | 301,8 |

| Investeringsverksamhet, mnkr | Budget | Bokslut | Avvikelse |
|------------------------------|--------|---------|-----------|
| Investeringsutgifter | 127,0 | 85,9 | 41,1 |

Utfall jämfört med budget per verksamhetsområde, netto

| Driftverksamhet, netto, mnkr | Budget | Bokslut | Avvikelse |
|---|-----------------|-----------------|--------------|
| Förskola | 2 701,1 | 2 679,8 | 21,3 |
| Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola | 13 977,2 | 13 680,4 | 296,8 |
| Gymnasieskola och gymnasiesärskola | 3 296,4 | 3 187,7 | 108,7 |
| Nämnd och övergripande administration | 348,4 | 336,5 | 11,9 |
| Netto | 20 323,1 | 19 884,4 | 438,7 |
| Resultatfond från 2020 | | | 601,7 |
| Resultatfond till 2022 | | | -738,6 |
| Totalt resultat efter resultatfond | | | 301,8 |

| Investeringar, mnkr | Budget | Bokslut | Avvikelse |
|---------------------|--------|---------|-----------|
| | 127,0 | 85,9 | 41,1 |

Nämnden redovisar ett överskott om 438,7 mnkr före resultatdispositioner och ett överskott om 301,8 mnkr efter fondförändring. Resultatfonderna ökar med 136,9 mnkr.

Överskottet före fondförändring förklaras enligt följande tabell.

| Budgetavvikelse 2021 i mnkr, cirka | Mnkr |
|---|------------|
| Överskott egen regi, lokalkostnader (grund för extra utbetalning till skolor i egen regi) | 103 |
| Överskott egen regi, reserver och övrigt central förvaltning (grund för extra utbetalning till skolor i egen regi) | 67 |
| Skolor före extra utbetalning | 64 |
| Medel för särskilt stöd grundskola | 96 |
| Tilläggsbelopp fristående gymnasieskola | 12 |
| Diverse överskott resursfördelning | 17 |
| Lägre snittkostnad än budget gymnasieskola | 27 |
| Förskoleverksamhet diverse, främst OB-omsorg | 21 |
| Nämnd och övergripande administration | 11 |
| Övrigt central förvaltning | 20 |
| | 438 |

Budgetavvikelser inom delar av central förvaltning som avser verksamheten i egen regi, som främst lokalkostnader och reserver, möjliggör en extra utbetalning till skolorna i egen regi i samband med bokslutet. Det innebär att skolornas resultat förbättras med 170 mnkr från ett överskott om 67,8 mnkr till ett överskott om 237,8 mnkr. Grundskolornas resultat förbättrades med 120 mnkr från ett överskott med 71,6 mnkr till 191,6 mnkr. Gymnasieskolornas resultat förbättrades med 50 mnkr från ett underskott med 3,8 mnkr till ett överskott med 46,2 mnkr. Detta påverkar också resultatfondernas förändring och resultatet efter fondförändring.

För verksamhetsområde förskola beror budgetavvikelsen främst på lägre kostnader än budgeterat för barnomsorg på obekvämt arbetstid, lägre kostnader för vikarieersättning, (som betalas ut när barnskötare vidareutbildar sig till förskollärare), och lägre utbetalt tilläggsbelopp än budgeterat.

För verksamhetsområdet grundskola beror budgetavvikelsen främst på skolornas överskott, överskott för lokalkostnader samt överskott avseende medel för särskilt stöd. Skolornas överskott regleras till stor del genom att skolornas utgående fonder ökas, vilket innebär ett minskat överskott efter fondförändring för grundskoleverksamheten.

För verksamhetsområdet gymnasieskola beror budgetavvikelsen främst på överskott för lokalkostnader samt lägre snittpeng än budgeterat, vilket innebär att en större andel av eleverna går på högskoleförberedande program med en lägre kostnad än yrkesförberedande program. Detta gäller både avseende elever i fristående skolor och i egen kommunal regi. Andra överskott avser lägre kostnader för tilläggsbelopp för elever i fristående skolor samt ej nyttjade reserver. Skolornas överskott regleras till en del genom att skolornas utgående fonder ökas, vilket innebär ett minskat överskott efter fondförändring för gymnasieverksamheten.

Avvikelsen för nämnd och övergripande administration består främst av ej budgeterad ersättning för sjuklönekostnader, minskat köp av verksamhet, ej nyttjade budgetreserver och ett underskott för Språkcentrums resultatenheter.

Totalt sett är kostnaderna 178,9 mnkr lägre än budgeterat och intäkterna 259,9 mnkr högre än budgeterat, där avvikelsen gällande intäkter främst beror på ej budgeterade intäkter avseende statsbidrag.

Uppgifter som är obligatoriska för alla nämnder återfinns i bilaga 1. Bilaga 2 innehåller bokslutsinformation. Antal schablonggrundande barn och elever 2021 framgår av bilaga 3. Bilaga 5 innehåller obligatoriska nyckeltal.

Periodisering har gjorts av belopp över 50 tkr.

Ekonomiska konsekvenser av pandemin

Skolornas ekonomiska resultat påverkas positivt av effekter orsakade av pandemin, precis som förra året. Störst effekt har regeringens beslut om att staten övertar kostnadsansvaret för sjuklönekostnader som överstiger vad som betraktas som normalt. Statens övertagande av kostnader för sjuklön uppgår sammanlagt till ett bidrag på 115,9 mnkr.

Ett ökat antal medarbetare som är sjuka eller frånvarande på grund av vård av barn innebär minskade personalkostnader. Det verkar också som att kostnaderna för vikarier i form av timanställda och köp från bemanningsavtal inte har ökat i samma omfattning som den statliga ersättningen för sjuklönekostnaderna, då skolorna är restriktiva med att ta in vikarier med hänsyn till risk för smittspridning. Detta har sammantaget inneburit en betydande positiv ekonomisk effekt för skolorna.

Dessutom har ett nytt statsbidrag som benämns ”Skolmiljarden” tillkommit under året där Stockholm fått 83,8 mnkr i en första del och därefter 21,0 mnkr, sammanlagt 104,8 mnkr. Syftet med statsbidraget är att bidra till goda förutsättningar för kommunerna att kunna säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Av det totala bidraget fick utbildningsnämnden 86,5 mnkr, varav 52,9 mnkr gick till skolorna i egen regi och 33,6 mnkr till fristående skolor.

Omslutningsförändringar

Nämnden har under året beslutat om omslutningsförändringar motsvarande 2 154,6 mnkr.

Utfall jämfört med prognostiserat utfall i tertialrapporter

I nedanstående tabeller redovisas prognostiserade nettokostnader före fondförändring i årets tertialrapporter och utfall i bokslut 2021. Kommentarer till avvikelser mellan utfall och prognoser återfinns även under respektive verksamhetsområde.

Utfall jämfört med prognoser, mnkr

| Nettokostnader | Tertialrapport 1 | Tertialrapport 2 | Bokslut |
|---------------------|------------------|------------------|-----------------|
| Drift och underhåll | 20 343,2 | 20 117,3 | 19 768,6 |
| Kapitalkostnader | 122,7 | 124,0 | 115,8 |
| Totalt | 20 465,9 | 20 241,3 | 19 884,4 |

De främsta orsakerna till de minskade kostnaderna i bokslutet jämfört med prognoserna är förbättrat resultat för skolorna huvudsakligen orsakat av lägre personalkostnader samt minskade kostnader för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd, reserver som ej använts och diverse mindre överskott inom central förvaltning.

Kostnads- och intäktsutveckling bokslut 2021 och 2020

| Kostnads- och intäktsutveckling, mnkr | 2021 | 2020 | Förändring | Förändring i procent |
|---------------------------------------|-----------------|-----------------|--------------|----------------------|
| Kostnader | | | | |
| Förskola | 2 969,6 | 2 998,1 | -28,5 | -1,0% |
| Grundskola inklusive fritidshem | 14 697,6 | 14 184,5 | 513,2 | 3,6% |
| Grundsärskola | 474,7 | 452,4 | 22,3 | 4,9% |
| Gymnasieskola | 3 896,6 | 3 808,1 | 88,6 | 2,3% |
| Gymnasiesärskola | 253,8 | 247,3 | 6,5 | 2,6% |
| Nämnd och övergripande | 530,5 | 572,4 | -41,9 | -7,3% |
| Summa kostnader | 22 822,9 | 22 262,8 | 560,1 | 2,5% |
| Intäkter | | | | |
| Förskola | -289,8 | -291,7 | 1,9 | -0,6% |
| Grundskola inklusive fritidshem | -1 460,4 | -1 401,6 | -58,8 | 4,2% |
| Grundsärskola | -31,5 | -29,2 | -2,3 | 7,9% |
| Gymnasieskola | -898,0 | -851,3 | -46,7 | 5,5% |
| Gymnasiesärskola | -64,8 | -56,5 | -8,3 | 14,7% |
| Nämnd och övergripande | -194,0 | -239,0 | 45,0 | -18,8% |
| Summa intäkter | -2 938,4 | -2 869,2 | -69,2 | 2,4% |
| Netto | 19 884,4 | 19 393,5 | 490,9 | 2,5% |

Kostnads- och intäktsutveckling, mnkr

| Driftverksamhet, mnkr | 2021 | 2020 | Förändring | Förändring i procent |
|--|-----------------|-----------------|--------------|----------------------|
| Intäkter | | | | |
| Statsbidrag | -1 395,0 | -1 335,9 | -59,0 | 4,4% |
| Lokalintäkt | -32,3 | -27,9 | -4,4 | 15,9% |
| Försäljning av verksamhet | -1 173,0 | -1 153,6 | -19,4 | 1,7% |
| Övriga intäkter | -338,2 | -351,8 | 13,6 | -3,9% |
| Summa intäkter | -2 938,4 | -2 869,2 | -69,2 | 2,4% |
| Kostnader | | | | |
| Lönekostnader inklusive personalförsäkring | 9 738,4 | 9 393,9 | 344,5 | 3,7% |
| Övriga personalkostnader | 144,0 | 113,2 | 30,8 | 27,2% |
| Lokalkostnader | 2 382,1 | 2 362,3 | 19,9 | 0,8% |
| Entreprenader och köp av verksamhet | 8 545,1 | 8 475,3 | 69,7 | 0,8% |
| Kapitalkostnader | 115,8 | 113,9 | 1,9 | 1,7% |
| Övriga kostnader | 1 897,4 | 1 804,2 | 93,2 | 5,2% |
| Summa kostnader | 22 822,9 | 22 262,8 | 560,1 | 2,5% |
| Netto | 19 884,4 | 19 393,5 | 490,9 | 2,5% |

Allmänt 2021

Totalt har intäkterna ökat med 69,2 mnkr från 2 869,2 mnkr år 2020 till 2 938,4 mnkr år 2021. Kostnaderna har ökat med 560,1 mnkr från 22 262,8 mnkr år 2020 till 22 822,9 mnkr år 2021. Det motsvarar en procentuell ökning av kostnaderna på 2,5 procent.

Intäkter 2021

Intäkterna har ökat med 69,2 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen avser i första hand ökade statsbidrag där främst det nya statsbidraget ”Skolmiljarden” samt utökningen av statsbidraget för likvärdig skola var en bidragande orsak. Däremot har ersättningen från

Migrationsverket och ersättning för sjuklönekostnader minskat jämfört med föregående år.

Kostnader 2021

Kostnaderna för personal har ökat med 375,3 mnkr jämfört med föregående år. Det motsvarar en ökning med 3,9 procent. Förutom sedvanlig lönejustering samt fler anställda är det övriga personalkostnader som ligger bakom ökningen. Detta beror bland annat på att fler konferenser kunnat genomföras än 2020, med anledning av mindre påverkan av pandemin under 2021.

Lokalkostnaderna ökade med 19,9 mnkr. Detta är en låg ökning jämfört med tidigare år där bland annat minskade hyreskostnader jämfört med 2020 samt lägre kostnader på grund av framflyttade projekt är bakomliggande faktorer. Samtidigt har kostnader för reparationer ökat.

Kostnaden för köp av huvudverksamhet har ökat med 119,0 mnkr jämfört med år 2020. Det avser ökat antal elever som går i fristående skolor och i andra kommuner samt att schablonen per elev räknats upp. Samtidigt har kostnader för övriga entreprenader minskat med 49,3 mnkr.

Kapitalkostnaderna uppgick till 115,8 mnkr vilket är 1,9 mnkr högre än år 2020.

Övriga kostnader har ökat med 93,2 mnkr jämfört med år 2020.

Ekonomisk uppföljning per verksamhetsområde

Förskola

Ekonomisk uppföljning, förskola

| Driftverksamhet, mnkr | Budget 2021 | Utfall 2021 | Avvikelse |
|-----------------------|----------------|----------------|-----------|
| Förskola | 2 701,1 | 2 679,8 | 21,3 |

Förskoleverksamheten redovisar ett sammanlagt överskott mot budget med 21,3 mnkr. Överskottet inom verksamhetsområdet förskola beror främst på lägre kostnader än budgeterat för barnomsorg på obekvämlig arbetstid, lägre kostnader för vikarieersättning, (som betalas ut när barnskötare vidareutbildar sig till förskollärare), och lägre utbetalt tilläggsbelopp än budgeterat.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden ansöker om en budgetjustering med 41,7 mnkr avseende kostnader för hyreskompensation till fristående förskolor med hög hyra, se bilaga 1.

Utfall jämfört med 2020

Utfallet för förskoleverksamheten har minskat med 26,7 mnkr jämfört med 2020. Det beror på att utbetalning till fristående förskolor har minskat mot föregående år.

Utfall jämfört med prognos

Bokslutets resultat är 16,1 mnkr bättre än det prognostiserade resultatet i tertiärrapport 2. Anledningen till differensen i tertiärrapport mot utfall är svårigheten att förutse hur pandemin skulle påverka efterfrågan av till exempel barnomsorg på obekvämlig arbetstid och kostnaderna för vikarieersättning.

Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola

Ekonomisk uppföljning, grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola

| Driftverksamhet, mnkr | Budget 2021 | Utfall 2021 | Avvikelse |
|---|-------------|-------------|-----------|
| Grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola | 13 977,2 | 13 680,4 | 296,8 |
| Ingående fond från 2020 | | | 483,4 |
| Utgående fond till 2022 | | | -608,5 |
| Resultat efter fonder | | | 171,8 |

Utfall jämfört med budget

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskola redovisar tillsammans ett överskott om 296,9 mnkr före och ett överskott om 171,8 mnkr efter fondförändring, vilket motsvarar 1,5 procent av nettobudgeten före fondförändring och 0,8 procent efter.

Det bör noteras att antal stockholmselever (samtliga huvudmän) i grundskola var 2 120 färre än budget under 2021. Jämfört med faktiskt antal elever 2020 är det en ökning med endast 481 elever. Antal elever i grundskola i egen regi var cirka 1 400 färre än budget. Trots denna avvikelse visar grundskolorna överskott vilket tyder på att de kunnat anpassa sig till ett lägre elevantal än planerat.

Grund- och grundsärskolor i egen regi

Utfall jämfört med budget

Grundskolorna i egen regi redovisar totalt ett överskott om 191,6 mnkr före resultatdispositioner och 66,5 mnkr efter resultatdispositioner.

Skolornas överskott återfinns framför allt hos resultatenheterna som redovisar ett överskott om 166,2 mnkr. Samtliga resultatenheter har en positiv utgående fond. Skolorna har som följd av pandemin haft betydligt lägre omkostnader framför allt när det gäller löner. De har också kompenserats för sjuklönekostnader om cirka 108 mnkr. Dessutom fördelades 120 mnkr ut av den del av central förvaltnings överskott som avsåg egen regi.

Anslagsenheterna redovisar ett överskott om 25,4 mnkr.

Av grundskolorna redovisar 108 skolor ett överskott eller +/-0-resultat före resultatdispositioner och 20 skolor redovisar underskott. Av de skolor som redovisar underskott är 17 resultatenheter som har använt upparbetade fonder. Skolornas fonder har ökat från 483,4 mnkr till 608,4 mnkr, en ökning med 125,0 mnkr.

Ingen skola kommer att avvecklas som resultatenhet i samband med bokslutet.

Övrigt, grundskola i egen regi

Utfall jämfört med budget

Lokalkostnaderna redovisar ett sammanlagt överskott om 78,8 mnkr. Överskottet beror framför allt på lägre kostnader för hyror och projektering på grund av att planerade ombyggnadsprojekt försenats eller beslutats att ej genomföras.

Särskilt stöd

Utfall jämfört med budget

För kostnader gällande elever med behov av särskilt stöd (tilläggsbelopp, verksamhetsstöd, strukturbidrag resursskolor, CSI-grupper) redovisas ett överskott med 96,4 mnkr. Budget uppgår till 386 mnkr och kostnaderna till 289,6 mnkr. Av kostnaderna avser 158,0 mnkr ersättning till skolor i egen regi och 131,6 mnkr ersättning till fristående skolor och kommunala skolor i annan kommun. Det innebär att ett överskott om 41 mnkr redovisas för skolor i egen regi medan överskottet för fristående skolor och kommunala skolor i annan kommun uppgår till 55,4 mnkr.

I samband med nämndens beslut om verksamhetsplan 2022 beslutades att de tilläggsbelopp och verksamhetsstöd som beslutats från augusti 2021 ska ökas med 25 procent samt att strukturbidraget till fristående resursskolor ska ökas till 158 tkr per elev inklusive moms-kompensation för hela 2021, vilket är en ökning med 78 tkr jämfört med tidigare nivå. För elever med tilläggsbelopp minskas ökningen med upp till 78 tkr per elev utifrån nivån på tilläggsbelopp. Denna ökade kostnad finns med i utfallet för 2021. För fristående resursskolor och skolor är detta en upplupen kostnad som bedöms uppgå till 32 mnkr där retroaktiv utbetalning kommer att ske i april 2022.

Förvaltningen har även tidigare år redovisat ett överskott både för verksamhetsstöd och tilläggsbelopp. En orsak till det är att budgetramen har varit väl tilltagen för att ersättningen inte ska begränsas av en stram budget. Från den 1 augusti 2021 har en ny tillämpning införts, vilket innebär att behovsgrupper med fasta nivåer ersätts av ett individuellt bestämt tilläggsbelopp. Den nya tillämpningen påverkar utfallet och en uppföljning kommer att genomföras under 2022.

Några besparingskrav har inte förekommit. Antal ansökningar är ungefär lika många som 2020, år 2021 inkom knappt 2 000 ansökningar. Antal beviljade ansökningar har minskat, från drygt 1 050 till drygt 600, en minskning med 40 procent. Det innebär en minskning med cirka 550 beviljade ansökningar jämfört med 2020, vilket är en av förklaringarna till överskottet. Andelen beviljade ansökningar har minskat med 20 procentenheter till 32 procent. I huvudsak beror avslagen på att det skolorna sökt tilläggsbelopp för ska enligt skollagen täckas av grundbidraget.

Antal elever i snitt under året där tilläggsbelopp eller verksamhetsstöd utgått uppgår till cirka 960 elever vilket är en minskning med cirka 350 elever jämfört med 2020.

Utfall jämfört med 2020

Nettokostnaderna för verksamhetsområdet grundskola inklusive fritidshem samt grundsärskola har ökat med 474,3 mnkr jämfört med 2020. Bruttokostnaderna har ökat med 535,4 mnkr och intäkterna med 61,1 mnkr. Kostnadsökningen 2021 är betydligt högre jämfört med ökningen mellan åren 2020 och 2019, vilken bland annat berodde på hög frånvaro och låga kostnader för inhyrd personal 2020, med anledning av pandemin. 2021 liknade mer ett normalår för grundskolan och även om detta år också har effekter av pandemin så är de inte lika stora som 2020. Även övriga personalkostnader har ökat jämfört med föregående år,

skolorna har kunnat genomföra personalkonferenser och kunnat ta in inhyrd personal i större utsträckning.

Lokalkostnaderna har ökat med 50 mnkr vilket motsvarar en ökning med 3 procent jämfört med 2020.

Ökningen på intäktssidan beror i huvudsak på ökade statsbidrag. Framför allt beror det på ett nytt statsbidrag, ”Skolmiljarden”, samt att statsbidraget för likvärdig skola utökades till 2021.

Utfall jämfört med prognos

Grundskoleverksamheten inklusive grundsärskola redovisar ett förbättrat resultat jämfört med tertiärrapport 2 om cirka 214,8 mnkr före fondförändring och 67,3 mnkr efter fondförändring. Förändringen beror främst på minskade kostnader för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd samt minskade lönekostnader.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Ekonomisk uppföljning, gymnasieskola och gymnasiesärskola

| Driftverksamhet, mnkr | Budget 2021 | Utfall 2021 | Avvikelse |
|------------------------------------|----------------|----------------|-----------|
| Gymnasieskola och gymnasiesärskola | 3 296,4 | 3 187,7 | 108,7 |
| Ingående fond från 2020 | | | 97,2 |
| Utgående fond till 2022 | | | -114,7 |
| Resultat efter fonder | | | 91,2 |

Utfall jämfört med budget

Verksamheten omfattar stadens gymnasie- och gymnasiesärskoleverksamhet i egen regi, samt kostnader för elever i gymnasie- och gymnasiesärskolor med annan huvudman.

Gymnasieverksamheten totalt inklusive gymnasiesärskola redovisar ett överskott om 108,7 mnkr före och ett överskott om 91,2 mnkr efter fondförändring. Kostnaderna är 86,2 mnkr lägre och intäkterna 22,5 mnkr högre än budgeten.

Gymnasie- och gymnasiesärskolor i egen regi

Utfall jämfört med budget

Gymnasieskolorna redovisar ett överskott om 46,2 mnkr före och ett överskott om 28,7 mnkr efter fondförändring. Av gymnasieskolorna redovisar 26 enheter överskott och 7 enheter underskott. Resultatenheterna redovisar ett överskott med 51,8 mnkr och anslagsenheterna redovisar ett underskott med 5,6 mnkr. Av anslagsenheterna är 12 enheter skolor och 3 enheter är studerandeboenden och Campus Konradsberg.

Skolornas resultat påverkas av pandemieffekter. De har haft högre intäkter på grund av statsbidraget för ”Skolmiljarden” och ersättning för höga sjuklönekostnader. Dessutom är kostnaderna lägre på grund av högre frånvaro och lägre kostnader för inhyrd personal än normalt. Största delen av överskottet beror på att 50 mnkr fördelades ut av den del av central förvaltnings överskott som avsåg egen regi.

De skolor som uppvisar störst negativ budgetavvikelse i förhållande till sin omslutning är Stockholms byggtkniska gymnasium och Kärrtorps gymnasium. Stockholms byggtkniska gymnasium har avvecklats som skolenhet efter vårterminen 2021. Kärrtorps gymnasium har för få elever i förhållande till kapaciteten.

Övrigt, gymnasie- och gymnasiesärskola

Utfall jämfört med budget

Övriga budgetavvikelser är överskott för lokalkostnader samt lägre snittpeng än budgeterat, vilket innebär att en större andel av eleverna går på högskoleförberedande program med en lägre kostnad än yrkesförberedande program. Detta gäller både avseende elever i friskolor och i egen kommunal regi. Andra överskott avser lägre kostnader för tilläggsbelopp för elever i fristående skolor samt ej nyttjade reserver.

Utfall jämfört med 2020

De totala kostnaderna för gymnasieskola och gymnasiesärskola har ökat med 95 mnkr vilket motsvarar 2,3 procent och de totala intäkterna har ökat med 54,9 mnkr, motsvarande 6,1 procent, jämfört med år 2020. Nettokostnadsminskningen blir 1,3 procent.

Kostnadsökningen beror främst på fler stockholmselever i gymnasie- och gymnasiesärskolor än året innan, drygt 600 elever. Andra kostnader som har ökat jämfört med året innan gäller personalkostnader, kostnader för skolmåltider och IT.

Ökningen av intäkter beror på statsbidraget ”Skolmiljarden” samt ökade intäkter från andra kommuner på grund av fler elever från andra kommuner i gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i egen regi, cirka 220 elever. Andra intäkter som har ökat under 2021 avser intäkter från arbetsmarknadsförvaltningen.

Utfall jämfört med prognos

Gymnasieverksamheten inklusive gymnasiesärskola redovisar ett förbättrat resultat jämfört med tertialrapport 2 om 26,8 mnkr före fondförändring och 29,5 mnkr efter fondförändring.

Förbättringen av resultatet beror bland annat på högre intäkter, till exempel statsbidrag för ”Skolmiljarden” och intäkter från staten för sjuklönekostnader på grund av pandemin. Kostnader som har minskat mer än skolorna har räknat med i sina prognoser avser resor och kostnader för personal.

Nämnd och övergripande administration**Ekonomisk uppföljning, nämnd och övergripande verksamhet**

| Driftverksamhet, mnkr | Budget 2021 | Utfall 2021 | Avvikelse |
|---------------------------------------|----------------|----------------|-----------|
| Nämnd och övergripande administration | 348,4 | 336,5 | 11,9 |
| Ingående fond från 2020 | | | 21,1 |
| Utgående fond till 2022 | | | -15,3 |
| Resultat efter fonder | | | 17,7 |

Utfall jämfört med budget

Nämnd- och övergripande administration redovisar ett överskott om 11,9 mnkr före fondförändring och ett överskott om 17,7 mnkr efter fondförändring.

Budgetavvikelsen beror främst på ej budgeterad ersättning för sjuklönekostnader, minskat köp av verksamhet, ej nyttjade budgetreserver och ett underskott för Språkcentrums resultatenhet.

Utfall jämfört med 2020

Utfallet för nämnd- och övergripande verksamhet har ökat med 3,1 mnkr jämfört med föregående år och beror bland annat på ökade personalkostnader.

Utfall jämfört med prognos

Resultatet för nämnd- och övergripande verksamhet har efter fond förbättrats med 13,3 mnkr jämfört med tertialrapport 2. Det beror bland annat på mindre köp av verksamhet.

Resultatenheter

Resultatenheter, ingående och utgående fond

| Ingående fond 2021, mnkr | |
|---|--------------|
| Grundskola | |
| Ingående fond resultatenheter 2021 | 483,4 |
| Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2020 | 0,0 |
| Totalt ingående fond grundskola | 483,4 |
| Gymnasieskola | |
| Ingående fond resultatenheter 2021 | 97,2 |
| Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2020 | |
| Totalt ingående fond gymnasieskola | 97,2 |
| Övriga | |
| Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa | 21,1 |
| Totalt ingående fond | 601,7 |
| Utgående fond 2021 mnkr | |
| Grundskola | |
| Resultatenheter med överskott (109) | 608,5 |
| Resultatenheter med underskott (0) | 0,0 |
| Resultatenheter med fond +/-0 (0) | 0,0 |
| Totalt utgående fond grundskola | 608,5 |
| Gymnasieskola | |
| Resultatenheter med överskott (18) | 114,7 |
| Resultatenheter med underskott (0) | 0,0 |
| Resultatenheter med fond +/-0 (0) | 0,0 |
| Totalt utgående fond gymnasieskola | 114,7 |
| Övriga | |
| Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa (2) | 15,3 |
| Totalt utgående fond | 738,6 |

Samtliga resultatenheter redovisas i bilaga 1 och anslagsenheter i bilaga 4.

Grundskolor

Resultatenheterna inom grundskola har en positiv ingående fond om 483,4 mnkr. Resultatenheternas utgående fond uppgår till 608,5 mnkr, vilket endast består av överskott. Resultatenheternas fonder har ökat med 125,1 mnkr under 2021.

Inga skolor blir avvecklade som resultatenheter i samband med bokslutet.

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning kan resultatenheterna endast föra över 5 procent av enhetens bruttobudget till nästkommande år alternativt 10 procent vid ackumulerat överskott. Det innebär att 41,1 mnkr inte förs över till 2022 utan påverkar 2021 års resultat positivt.

Grundskolans 19 anslagsenheter redovisar sammanlagt ett överskott om 25,4 mnkr. Det är 17 enheter som redovisar ett överskott om totalt 27,9 mnkr medan två enheter redovisar ett underskott om 2,5 mnkr. Följande nio skolor kommer att inrättas som resultatenheter i samband med 2021 års bokslut efter att ha redovisat ett positivt resultat två år i rad; Ekens

skola, Hammarbyskolan norra, Hammarbyskolan södra, Knutbyskolan, Lillholmsskolan/
Ekholmsskolan, Observatorielundens skola, Rinkebyskolan, Sjöviksskolan och
Årstadalsskolan.

Detta innebär att det 2022 kommer att finnas 119 resultatenheter och 10 anslagsenheter.
Skönstaholmsskolan och Kvickenstorpskolan som tidigare har varit en resultatenhet delas
upp 2022 och blir då varsin resultatenhet.

Gymnasieskolor

Resultatenheterna inom gymnasieverksamheten hade med sig en ingående fond om 97,2 mnkr
och för med sig en utgående fond till 2022 om 114,7 mnkr. Resultatenheternas fonder har ökat
med 17,5 mnkr under 2021. Av gymnasieskolans 33 enheter är 18 resultatenheter. Alla
resultatenheterna visar ett överskott, totalt 51,8 mnkr.

Gymnasieskolans 15 anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 5,6 mnkr. Åtta
enheter redovisar överskott om sammanlagt 14,6 mnkr och sju enheter redovisar ett
underskott om sammanlagt 20,2 mnkr. Anslagsenheterna Enskede gårds gymnasium,
Skärholmens gymnasium och Stockholms byggtekniska gymnasium avvecklas som
skolenheter och anslagsenheter från 2022. En ny skola, Betty Petterssons gymnasium, startar
sin verksamhet från höstterminen 2022 och inrättas som anslagsenhet.

Följande fyra skolor kommer att inrättas som resultatenheter i samband med 2021 års bokslut
efter att ha redovisat ett positivt resultat två år i rad: Anna Whitlocks gymnasium,
Midsommarkransens gymnasium, S:t Eriks gymnasium och S:t Eriks gymnasiesärskola.

Detta innebär att det 2022 kommer finnas 22 resultatenheter och 9 anslagsenheter.

Övriga

Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa minskar sina fonder från 21,1 mnkr till
15,3 mnkr.

Investeringar

| Investeringsverksamhet, mnkr | Budget | Bokslut | Avvikelse |
|------------------------------|--------|---------|-----------|
| Investeringsutgifter | 127 | 85,9 | 41,1 |

| Nettokostnader | Tertialrapport 1 | Tertialrapport 2 | Bokslut |
|----------------------|------------------|------------------|---------|
| Investeringsutgifter | 127 | 127 | 85,9 |

| Nettoavvikelser | Tertialrapport 1 | Tertialrapport 2 | Bokslut |
|----------------------|------------------|------------------|---------|
| Investeringsutgifter | 0,0 | 0,0 | 41,1 |

Nämndens investeringsbudget år 2021 är 127 mnkr. De totala investeringsutgifterna uppgår
till 85,9 mnkr, vilket innebär ett överskott med 41,1 mnkr

Jämfört med år 2020 har utgifterna minskat med 17,1 mnkr. Grundskolorna har gjort
investeringar för 43,2 mnkr, vilket är 6,8 mnkr lägre än budget. Gymnasieskolornas

investeringar uppgår till 11,6 mnkr, vilket är 5,9 mkr lägre än budget. Centrala investeringar uppgår till 3,9 mnkr, vilket är 0,9 mnkr högre än budget.

Verksamhetsavdelningarna har investerat för 27,2 mnkr, vilket är 29,3 mnkr lägre än budget. Dessa investeringar innefattar nyetableringsstöd till grundskolor och gymnasieskolor.

Avvikelsen jämfört med budget beror främst på att det inte färdigställts några nybyggda skolor eller utbyggda skolor det här året. Behovet av nya inventarier har därmed varit lågt. Dessutom arbetar både grundskola och gymnasium med återbruk, vilket innebär att begagnade inventarier återanvänds.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnaderna uppgår till 115,8 mnkr vilket är 9,6 mnkr lägre än budget på 125,4 mnkr och 2 mnkr högre än 2020.

Analys av balansräkning

| Tillgångar | 2021 | 2020 | Förändring |
|---|-----------------|-----------------|--------------|
| Anläggningstillgångar | 310,1 | 335,1 | -25 |
| Mark, byggnader och tekniska anläggningar | 13,8 | 0 | 13,8 |
| Maskiner och inventarier | 296,3 | 335,1 | -38,8 |
| Omsättningstillgångar | 732,4 | 752,3 | -19,9 |
| Kundfordringar | 87,6 | 67,1 | 20,5 |
| Diverse kortfristiga fordringar | 24,4 | 49,3 | -24,9 |
| Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter | 620,3 | 635,8 | -15,5 |
| Kassa och bank | 0,1 | 0 | 0,1 |
| Summa | 1 042,5 | 1 087,4 | -44,9 |
| | | | |
| Skulder och eget kapital | 2021 | 2020 | Förändring |
| Eget kapital | -494,5 | -483,7 | -10,8 |
| Långfristiga skulder | -3,5 | -0,1 | -3,4 |
| Kortfristiga skulder | -544,5 | -603,6 | 59,1 |
| Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder | -13,1 | -12,4 | -0,7 |
| Leverantörsskulder | -319,9 | -383,9 | 64,0 |
| Övriga kortfristiga skulder | -21,5 | -32,1 | 10,6 |
| Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter | -190,0 | -175,1 | -14,9 |
| Summa | -1 042,5 | -1 087,4 | -44,9 |

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, timlöner, övertid och mertid samt övriga kostnader och intäkter utifrån enheternas och avdelningarnas uppdrag. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 tkr eller mer.

Tillgångar jämfört med föregående år

Anläggningstillgångarna uppgår till 310,1 mnkr vilket är en minskning med 25,0 mnkr. Investeringsnivån på förvaltningen har minskat bland annat på grund av att inga nya skolor

har byggts och färdigställts under året. Framför allt investering i inventarier har minskat kraftigt.

Kundfordringarna har ökat med 20,5 mnkr till 87,6 mnkr vilket motsvarar en ökning med 30,5 procent. Fluktuationerna mellan åren beror på när under året som främst interkommunal ersättning faktureras och det har gjorts i slutet av året så därför ligger stora fordringar öppna.

Diverse kortfristiga fordringar har minskat från 49,3 mnkr till 24,4 mnkr vilket motsvarar en minskning med 50,5 procent. Här bokförs bland annat löneskulder och fordringar mot staten och EU. Minskningen kan i sin helhet hänföras till övriga fordringar på staten (ej Skatteverket och Migrationsverket). Minskningen beror bland annat på att i föregående bokslut bokades det upp en stor fordran för sjuklönekostnader vilket inte behövt göras detta bokslut.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har minskat med 15,5 mnkr till 620,3 mnkr vilket motsvarar en minskning med 2,4 procent. Minskningen kan hänföras till manuellt uppbokade förutbetalda kostnader och upplupna intäkter vilket beror på att kostnader och intäkter hamnat i rätt period detta år. Föregående år bokfördes flera stora fakturor avseende köp av gymnasieplatser på fel år och periodiserades därför manuellt.

Kassa/bank har ökat något mellan åren från 0,05 mnkr till 0,07 mnkr. Kassa/bank består av underförskottskassor samt tillfälliga förskott och ökningen kan hänföras till att fler tillfälliga förskott betalats ut under hösten då pandemin minskade i omfattning.

Skulder och eget kapital jämfört med föregående år

Ökningen av eget kapital från 483,7 mnkr till 494,5 mnkr kan hänföras till framför allt en lägre leverantörsskuld än föregående år samt att skolorna har ökat sina resultatfonder.

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har ökat från 12,4 mnkr till 13,1 mnkr. Ökningen beror på ökade skulder till kunder, ökade medel fonder och stipendier samt lönereturer.

Leverantörsskulderna uppgår till 319,9 mnkr vilket innebär en minskning med 64,0 mnkr. Skillnaderna mellan åren beror främst på hur leverantörerna fakturerar.

Övriga kortfristiga skulder har minskat med 10,6 mnkr till 21,5 mnkr vilket motsvarar en minskning med 32,9 procent. Minskningen beror framför allt på att det inte varit lika stora återkrav avseende statsbidrag och att det inte heller behövts periodiseras så mycket erhållna statsbidrag.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 14,9 mnkr till 190,0 mnkr vilket motsvarar en ökning på 8,5 procent. Ökningen är framför allt hänförlig till större externa ersättningar till främst fristående resursskolor skolor som inte hunnit betalas ut.